

Gazeta Gdańska

24 stron - Rok VI

cena 15 groszy

ORAZ WYDAWNICTWA: **DZIEŃ POMORSKI - GAZETA MORSKA - DZIEŃ BYDGOSKI - DZIEŃ GRUDZIĄDZKI**
DZIEŃ KUJAWSKI - GAZETA MOGILEŃSKA - DZIEŃ TCZEWSKI : — : — : — : —

Redakcja i Administracja: Gdańsk, Kaszubski Rynek 21. Telefon: 21494. Konto czekowe P. K. O. 210.298.

Sprawa każdego obywatela

(m) W zaraniu naszych dziejów, w mrokach średniowiecza, zagadnienie dostępu do morza odgrywało jednym z naczelných postulatów polityki Piastów. Tradycja przekazuje nam piękno karty panowania Bolesławów, za których pęd ku bursztynowemu wybrzeżu, walka o Bałtyk, boje o Szczecin, stanowiły integralny program państwowej polityki.

Wiemy, że potem potoczyły się dzieje w innym niestety kierunku... Oś północ-południe, oś: Bałtyk - Morze Czarne, dominująca za Piastów nie utrzymała się w programie polityki Jagiellonów i królów elekcyjnych. Zluzowała ją linja wschód-zachód... Gdy pierwszy król z dynastji Jagiellonów skierował ekspansję polską w stronę pogańskiej Litwy i Rusi, a następcy jego przez małżeńską politykę zainteresowali się tronami Czech i Węgier — nastąpił zasadniczy rozbrat z dawną ideologią mocarstwową piastowskiej Polski. A potem, wiemy, jak się ułożyły dzieje: na wschodzie i zachodzie Polski wyrosły dwie potęgi: moskiewska i pruska — i Polska królów elekcyjnych znalazła się między dwoma zderzakami, musiała walczyć o swój byt i uległa w miażdżącym naporze tych sił od wschodu i zachodu.

Jednak nigdy, ani w tych dwóch stuleciach walki o byt XVII i XVIII, ani w stuleciu niewoli (XIX) nie zginęło w poczuciu narodu polskiego to, co było spuścizną piastowskiej Polski, co przekazał pokoleniom testament polityczny Bolesławów; że siła Polski zależna jest od dostępu do morza, a bezsiła wiąże się z utratą tego „okna na świat“.

I dlatego też nas, pokolenie szczęśliwe, które dożyło wskrzeszenia niepodległości łączy tak głęboki stosunek uczuciowy do „naszego morza“. Wyłania się tu bowiem ów serdeczny sentyment i owa szczerza tęsknota, którą przekazały nam poprzednie pokolenia, z głębokim żalem spoglądające na to, iż „nasze morze“ służyło wszystkim, tylko nie polskiej racji stanu.

Pamiętamy ów pełen uczuciowości entuzjazm, jaki ogarnął społeczeństwo, gdy przed kilkunastu laty żołnierz polski dotarł do brzegu morskiego — do pustaci, zaniebanej, zamulonej, do tych kilku skromnych wiosek rybackich i tych więcej, niż skromnych kilku przystani dla rybackich łodzi.

Od tej chwili minęło bardzo niewiele czasu. Uczuciowy stosunek nasz do morza ostał się ten sam, władza nadal ludźmi z podnóża Karpat, z nizin wołyńskich z równin Mazowsza, z borów i puszczy kresowych, z pagórków i pól Pomorza...

Ale przybył doń inny jeszcze, ważki bardzo pierwiastek: rozważa, дума z realnych poczynañ, konkretny wysiłek, by 33 milionom obywateli państwa dać w tym niewielkim skrawku wybrzeża oparcie dla ich interesów gospodarczych, a państwu oparcie dla jego mocarstwowego stanowiska na świecie.

Tam, gdzie zaborcy pozostawili nędzne wioski rybackie — dziś mamy potężniący wciąż teren naszej ekspansji gospodarczej, naszych arterij komunikacyjnych z pięcioma częściami świata — i naszej bazy obronnej od strony morza. Mamy port, który w dziesięciolecie pokonał — jeśli chodzi o jego wyzyskanie dla wymiany towarowej — wszystkie porty na

Na tropie mordercy ś. p. min. Pierackiego

Śledztwo posunęło się znacznie naprzód

(o) Warszawa, 28. 6. (Tel. wł.). Z miarodajnego źródła dowiadujemy się, że władze śledcze, prowadzące dochodzenia w sprawie morderstwa dokonanego na osobie ś. p. ministra Pierackiego nie zaniedbują żadnych możliwości i przeprowadzają badania we wszystkich kierunkach, nasuwających choćby minimalne podejrzenia w stosunku do osoby zbrodniarza.

Śledztwo posunęło się obecnie znacznie naprzód zarówno przez ustalenie pochodzenia bomby, którą znaleziono opodal miejsca wypadku, jak i w drodze osiągnięcia ważkich informacji, prowadzących do osób, które tę bombę posiadały.

Podawanie bliższych szczegółów jest w obecnym stanie niewskazane, gdyż mogłoby podważyć skuteczność śledztwa.

W Berezie Kartuskiej na Polesiu znajdować się będzie obóz izolacyjny

(o) Warszawa, 28. 6. (Tel. wł.). Dowiadujemy się, że miejsce odosobnienia, o jakim jest mowa w rozporządzeniu Pana Prezydenta Rzplitej o izolacji osób zagrażających bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu, znajdować się będzie w Berezie Kartuskiej, w powiecie prużańskim.

Włosi chcą budować w Gdyni wielką stocznnię okrętową?

We wtorek przybył do Warszawy p. Augusto Cosulich, dyrektor włoskich zakładów budowy okrętów. Zabawi on w Warszawie kilka dni, dla omówienia spraw, związanych z budową dwóch transatlantyków dla linii Gdynia — Ameryka.

Pan Cosulich ma również poruszyć, w rozmowie z dyrektorem departamentu morskiego Moździeżskim, zagadnienie ewentualnej budowy w Gdyni wielkiej stoczni okrętowej. Budowa stoczni tej miałaby być wykonana przy współudziale kapitałów włoskich.

Nawiązanie stosunków konsularnych i gospodarczych między Polską i Litwą nastąpi w najbliższym czasie?

(o) Królewiec, 28. 6. (Tel. wł.). Prasa bałtycka twierdzi, że nawiązanie stosunków konsularnych i gospodarczych między Polską i Litwą nastąpi w najbliższym czasie, przez powołanie do życia konsulatu Rzeczypospolitej w Kownie i konsulatu litewskiego w Warszawie. Zdaniem prasy bałtyckiej będzie to pierwszy krok do normalizacji stosunków polsko - litewskich.

(Przep. Red. — O zrozumieniu na Litwie konieczności nawiązania normalnych stosunków gospodarczych z Polską świadczy artykuł pisma kowieńskiego „Rytas“, który obszernie omawia my na str. 2-giej).

Polska - Niemcy - Estonia - Łotwa - Litwa Międzynarodowa konferencja kolejowa w Krakowie

Warszawa 28. 6. (Pat). Dnia 3 lipca rozpoczyna się w Krakowie międzynarodowa konferencja kolejowa w komunikacji towarowej Niemcy — Łotwa — Estonia w tranzycie przez Polskę i Litwę. W konferencji tej będą brały udział delegacje kolejowe Polskiej, Niemieckiej, Łotwy, Estonji i Litwy.

Popierajcie polskie rybołówstwo morskie!

Znakomite dorsze mrożone

sprzedaży w dowolnych ilościach po cenie 60 gr za 1 kg. bez głów i wnętrzości loco Hala Rybna

Pierwsza i Jedyna Polska Spółdzielnia Rybacka
POLSKIE ZJEDNOCZENIE RYBAKÓW MORSKICH, Gdynia
telefon 1383. 3409

Bałtyku, mamy marynarkę wojenną i mamy potężniejszą z każdym rokiem marynarkę handlową.

Jesteśmy dumni z tych dzieł. Miłujemy naszą Gdynię i nasze terytoria nadmorskie. Ale równocześnie coraz silniej w tym stosunku do morza uwidacznia się przewaga pierwiastka rozumowego, uświadomienie, że z całą energją i stanowczością musimy pogłębiać dalsze możliwości gospodarcze, że jednym z naczelných naszych obowiązków jest wyzyskanie „naszego morza“ jako bazy gospodarczej do najdalszych granic.

Bo tylko to gwarantuje naszym obrotom gospodarczym w kraju maksymalne wykorzystanie energii, pracy i zasobów

materjalnych. Bo każdy nowy etap rozwoju i sprawności naszych instytucij morskich natychmiast odbija się i na naszym węglu na Śląsku i na naszym drzewie na kresach wschodnich i na naszym cukrze i na tysiącznych produktach ziemi naszej, na stanie wytwórczości, na stanie zatrudnienia w kraju.

I dlatego też dziś w dniu Święta Morza, trzeba i kupcowi i przemysłowcowi i rzemieślnikowi i robotnikowi w państwie powiedzieć: tua res agitur! Rozwój naszego portu, naszej marynarki handlowej, naszego pogotowia obrony brzegu, to już nie tylko sprawa uczucia, nie tylko rzecz państwa i odpowiedzialnego zań rządu — ale sprawa każdego obywatela.

Depesze hołdownicze międzynarod. konferencji profesorów prawa narodów

Lwów 28. 6. (Pat). Obradująca we Lwowie międzynarodowa konferencja profesorów prawa narodów wysłała depeszę do p. Prezydenta Rzplitej z podziękowaniem za gościnę i wyrazami hołdu. Podobne depesze wysłano do p. Marszałka Piłsudskiego, prezesa Rady Ministrów Kozłowskiego oraz do ministra spraw zagr. J. Becka, dziękując mu za wysłanie swego przedstawiciela na konferencję.

100 referatów na wszechświatowskim zjeździe gazowników w Łodzi

Łódź, 28. 6. (PA). Wczoraj, w trzecim dniu zjazdu gazowników i elektryków polskich i słowiańskich obradowały poszczególne komisje. W czasie tych obrad wygłoszono około 100 referatów. W związku ze zjazdem przybył dziś do Łodzi dwaj przedstawiciele Stanów Zjedn. A. P. oraz reprezentanci związku sowieckiego. W godzinach popołudniowych uczestnicy zjazdu zwiedzili elektrownię łódzką oraz zakłady przemysłowe. — Wczoraj odbył się bankiet, wydany przez zarząd miejski.

Gen Debeney odjechał w drogę powrotną do Paryża

Warszawa 28. 6. (Pat). Wczoraj generał Debeney w godzinach przedpołudniowych zwiedził centrum wyszkolenia piechoty w Rembertowie. O godz. 13,15 generał Debeney udekorował w obecności szefa sztabu głównego generała Gąsiorowskiego i wyższych oficerów sztabu głównego Legją Honorową, ppłk. dypl. Stanisława Kosińskiego oraz majora dypl. Axentowicza, oficerów Sztabu Głównego.

O godz. 13,30 generał Debeney podejmował w hotelu Europejskim w śniadaniu generalicję a o godz. 18 odjechał wraz z majorem Mery do Paryża.

Za spokój duszy ś. p. biskupa Bandurskiego

Warszawa, 28. 6. (PAT). Wczoraj rano zostało odprawione uroczyste nabożeństwo żałobne w kościele Garnizonowym za spokój duszy ś. p. biskupa Władysława Bandurskiego. Na nabożeństwo przybyli przedstawiciele korpusu oficerskiego oraz organizacij społecznych.

Kolejarze węgierscy zwiedzają stolicę Polski

Warszawa, 28. 6. (PAT). Wczoraj rano przybyła do Warszawy po zwiedzeniu Krakowa i Częstochowy wycieczka kolejarzy węgierskich, licząca 140 osób. O godz. 11 uczestnicy wycieczki udali się na plac Marszałka Piłsudskiego, aby złożyć wieńiec na grobie Nieznanego Żołnierza. Po złożeniu wieńca Węgrzy odśpiewali hymn „Jeszcze Polska nie zginęła“ w języku polskim, otrzymując gorące oklaski do zgromadzonej publiczności. W ciągu dni następnych goście węgierscy będą zwiedzać Warszawę i okolice.

Bilans podróży Barthou

Zacieśnienie węzłów z Małą Ententą -- Wrogie manifestacje na Węgrzech

Paryż, 28. 6. (PAT). Zestawiając bilans podróży min. spraw zagranicznych Barthou, który wczoraj opuścił Białogrod, udając się do Paryża via Budapeszt i Wiedeń, „Petit Parisien” podkreśla znaczenie potwierdzenia sojuszu Francji z krajami Małej Ententy. Zacieśnienie węzłów przymierza obejmuje nie tylko kraje Małej Ententy, ale i kraje bałkańskie, które obecnie są solidarne i gotowe do obrony swej niepodległości. W ten sposób spaja się nieprzerwany łańcuch bezpieczeństwa, łączący kraje wschodniej Europy.

Barthou podczas swej podróży nieprzerwanie pracował nad wzmocnieniem sił, zapewniających pokój.

Budapeszt, 28. 6. (Pat). W związku z przemówieniem ministra Spraw Zagranicznych Barthou, wygłoszonym w Bukarescie, na Węgrzech panuje silne wzburzenie. Studenci podczas manifestacji spalili kukłę, przedstawiającą Barthou. Odbijają się liczne zebrania protestacyjne, w których biorą udział tłumy ludności. W Budapeszcie doszło do starcia pomiędzy manifestantami a policją, która nie dopuszczała ich pod poselstwa Francji i krajów Małej Ententy. Węgierski Związek Narodowy wysłał list pod adresem parlamentarzyści francuskich, w którym twierdzi, że mowa min. Barthou jest niezgodna z prawdą.

Paradoksalne zjawisko

Marka niemiecka zwiększa, gdy spada stan jej pokrycia złotem

Warszawa 28. 6. (Pat). Wczoraj na wszystkich giełdach europejskich nastąpiła bardzo wyraźna zmiana kursu dewizy na Berlin. W zestawieniu z ostatniego sprawozdania Banku Rzeszy wynika, że odpływ złota w dalszym ciągu trwa, a pokrycie waluty zaś wynosi zaledwie 2,3 proc. Zwiększenie marki może się wydawać zjawiskiem w istocie paradoksalnym, w istocie rzeczy waluta niemiecka ma tak specyficzną sytuację, że stosowanie do niej powszechnie przyjętych kryteriów jest absolutnie niemożliwe, to też nieoczekiwane fluktuacje marki niemieckiej nie mogą być wytłumaczone znanymi zasadami funkcjonowania normalnej waluty.

Dewizę na Berlin notowano w Warszawie 207,25, wobec 203,50, w Zurichu 119% wobec 117,5 w Paryżu 589 przy otwarciu wczorajszym wobec 579,5 przy otwarcu zamknięciu, w Londynie 12,90 przy otwarciu wobec 13,11 przy otwarcu zamknięciu.

Inne dewizy poważniejszych zmian nie wykazywały. Londyn wzmościł się do 10,50, Frank francuski lekko spadł.

Chrzest trzeciego dziecka króla Belgów

Bruksela, 28. 6. (PAT). Dziś odbędzie się uroczysty chrzest trzeciego dziecka króla Belgów, któremu nadano imię Alberta, księcia Leodjum. Chrzest dokona kardynał Belgii Van Roey. Matką chrzestną będzie królowa-matka Elżbieta, ojcem ks. Feliks Luksemburski.

Gość japoński w Gdyni

Dnia 27 czerwca b. r. przyjechał z Warszawy do Gdyni sekretarz Poselstwa Japońskiego p. H. Kano. Gość japoński złożył wizytę dyrektorowi Urzędu Morskiego, następnie w towarzystwie przedstawicieli Urzędu zwiedził port gdyniński i jego urządzenia.

Sprzedaż znaczków na FOM we wszystkich kasach kolejowych

Warszawa, 28. 6. (PAT). Ministerstwo Komunikacji zezwala w okresie od 29 czerwca do 3 lipca 1934 r. włącznie na sprzedaż znaczków Funduszu Obrony Morskiej we wszystkich kasach biletów P. K. P.

Sprzedaż powyższa powinna się odbywać tylko na wyraźne życzenie nabywców bez jakiegokolwiek nacisku ze strony sprzedających. Znaczków F. O. M. nie należy naklejać na bilety, lecz wydawać oddzielnie.

Powyższe znaczki dostarczy i przeprowadzi rozrachunki Liga Morska i Kolonialna (Komitet „Święta Morza”).

Raty za sprzedane artykuły

prenumeraty, opłaty wszelkiego rodzaju do 50.— zł najpewniej i najwygodniej za pomocą Wam Pocztą w całym kraju za pomocą zleceń inkasowych. Informacji udzieli każdy Urząd Pocztowy. 4194

historyczną i oburzyła do głębi naród węgierski.

Budapeszt 28. 6. (Pat). Minister spraw zagranicznych Barthou w drodze z Białogrodu do Paryża przejechał wczoraj rano przez Budapeszt. Policja wydała bardzo surowe zarządzenia, by zapobiec możliwym demonstracjom. Węgierska agencja prasowa donosi, że dworzec i okoliczne ulice były obstawione przez silne po-

sterunki policji pieszej i konnej. Kiedy pociąg zatrzymał się na stacji, kordon policji otoczył wagon ministra Barthou. Na ulicach, prowadzących do dworca, krążyły silne patrole. Na stacji poza przedstawicielami poselstwa francuskiego zjawili się liczni dziennikarze, ale Barthou, chociaż pociąg stał na stacji półtorej godziny, nie przyjął nikogo i w ogóle nie opuszczał wagonu.

Urlop Mac Donalda

Co kryje się za plecami wyjazdu premiera Wielkiej Brytanii?

Londyn 28. 6. (Pat). Premier Mac Donald udaje się w sobotę do swojej posiadłości, gdzie zabawi kilka dni, po czym uda się w podróż morską.

Co do decyzji usunięcia się na 3 miesiące dla poratowania zdrowia krąży m. in. również pogłoski, że Mac Donald przyspieszył swój wyjazd na urlop, aby nie być zmuszonym do wystąpienia w izbie gmin z dodatkowym budżetem na cele zbrojeń. Rząd brytyjski ma wnieść dodatkowy budżet, który przedewszystkiem dotyczyłby ma uzupełnienia lotnictwa wojkowego. Program brytyjski w tym zakresie ustalał w r. 1923 stworzenie w ciągu 10 lat 52 eskadr lotniczych. Dotychczas jednak utworzonych zostało 43 eskadry. Budżet dodatkowy który ma być wniesiony w lipcu przewidywał ma pokrycie wydatków związanych ze stworzeniem jeszcze w ciągu obecnego roku 9 dodatkowych eskadr, nie licząc ewentualnych innych dodatkowych zbrojeń. Mac Donald ze względów zasadniczych nie chce jakoby wystąpić osobiście o te kredyty, pozostawiając to Baldwinowi.

Rokowania handlowe polsko-angielskie rozpoczęły się oficjalnie w Londynie

Londyn 28. 6. (Pat). Wczoraj o godz. 3 po poł. pod przewodnictwem ministra handlu Runcimana odbyło się oficjalne otwarcie rokowań polsko - brytyjskich. Delegację polską z dyrektorem Sokołowskim na czele przedstawił ministrowi Runcimanowi ambasador Skirmunt. Ministrowi Runcimanowi towarzyszył podsekretarz stanu do spraw handlu zagranicznego Colville, który ma powierzone bezpośrednie kierownictwo rokowaniami ze strony angielskiej, podsekretarz stanu w ministerstwie handlu Henry Fountain oraz szereg wyższych urzędników biorących udział w rokowaniach w charakterze przedstawicieli zainteresowanych brytyjskich resortów.

Minister Runciman powitał delegację polską przedstawiając równocześnie brytyjski punkt widzenia. Ze strony polskiej odpowiadał dyr. Sokołowski, po czym pomiędzy szefami obu delegacji nastąpiła wymiana zdań o charakterze ogólnym, przy czym ustalono program i organizację rokowań.

Litwa skieruje swój eksport na zachód tranzytem przez Polskę

Królewiec, 28. 6. (Tel. wł.). Z Kowna donoszą: Pismo „Rytas” publikuje artykuł, którego autor wysuwa propozycję skierowania w przyszłości eksportu litewskiego do krajów zachodniej Europy nie przez terytorium Niemiec, lecz przez Łotwę i Polskę. Stanowisko to uzasadnia trudnościami, jakie Rzesza stosuje do tranzytu litewskiego, przez co prawie uniemożliwia eksport Litwy na zachód Europy. Autor artykułu pisze dosłownie:

„Na nieuzasadnione zakazy mamy jedynie skuteczną odpowiedź, która samemu Berlinowi zaimponuje, jeśli potrafimy eksport nasz na zachód tak skierować, że pominiemy przytem niemieckie terytorium. Jest to zresztą łatwe do zrobienia.

Moglibyśmy transportować nasze towary przez Łotwę i Polskę, korzystając chwilowo z usług lotewskich firm ekspedycyjnych. Droga ta nie powinna absolutnie podrożyć transportu naszych towarów, a przy przewozie przez Łotwę odbywać będą towary, eksportowe dłuższą drogą na kolejach litewskich, wskutek czego dostarczą więcej pracy i przyniosą więcej zarobku niż obecnie, gdy idą przez Niemcy.

Transport przez Łotwę — Polskę uregulowany być może w najprostszy sposób, bez jakichkolwiek specjalnych układów z Polską oraz bez dotykania całego kompleksu zagadnień litewsko - polskich, jak to już obecnie niejednokrotnie dzieje się przy transporcie materiałów drzewnych. Nie wierzymy, aby Polska miała czynić nam przytem jakieś specjalne trudności, gdyż nie może leżeć w interesie Polski popychanie Litwy w objęcia Niemiec, które przy swoim agresywnym socjalizmie narodowym są tak samo niebezpieczne dla Polski, jak i dla nas.

Skierowanie eksportu litewskiego przez Łotwę i Polskę oswobodzi politykę litewską od zbyt wielkiej zależności od interesów gospodarczych i ułatwi jej rozwiązanie problemów politycznych. Ułatwi to w przyszłości także wytworzenie dobrych stosunków pomiędzy Polską i Litwą”.

Transport wojska i przewóz więźniów

Ratyfikacja dwóch umów polsko-niemieckich

Warszawa, 28. 6. (Pat). Dnia 27 bm. nastąpiła w Warszawie wymiana dokumentów ratyfikacyjnych umowy pomiędzy Polską a Niemcami o przewozie więźniów między Prusami Wschodnimi i pozostałymi częściami Niemiec przez Polskę i obszar W. M. Gdańska, podpisanej wraz z dwoma załącznikami w Berlinie w dniu 13 lutego 1933 r., oraz konwencji dodatkowej między Polską a Niemcami, podpisanej w Berlinie w dn. 13 lutego 1933 r., dotyczącej uregulowania sprawy transportu wojska, przewidzianego w art. 109 ust. 2 konwencji między Polską a Niemcami, dotyczącej transportu między Prusami Wschodnimi i Rzeszą Niemiecką, podpisanej w Paryżu, dn. 21 kwietnia 1921 r.

Powyższej wymiany dokonali ze strony polskiej Józef Beck minister spraw zagr., ze strony niemieckiej von Moltke, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Rzeszy Niemieckiej w Warszawie.

Przyjazd floty holenderskiej do Gdyni

Dnia 27 czerwca b. r. o godz. 8,30 przyszedł do portu gdyńskiego kontrtorpedowiec holenderski „Evertson” oraz łódź podwodna „K. 17”. Bezpośrednio przed wejściem do portu wyjechało na redę 2 oficerów polskiej marynarki wojennej, którzy spotykali okręty holenderskie, po czym kontrtorpedowiec „Evertson” oddał salut narodowy złożony z 21 strzałów, na który odpowiadał O. R. P. „Bałtyk” tą samą ilością strzałów. Następnie kontrtorpedowiec holenderski oddał salut flagi kontradmirała, złożony z 13 strzałów, na który również odpowiadał O. R. P. „Bałtyk” strzałem za strzałem. Po oddaniu salutów okręty holenderskie weszły do portu w asyście halow-

nika Marynarki Wojennej „Lech” oraz motorówki i stanęły przy nabrzeżu Wilsonowskim obok przystani Żegluga Polskiej.

Po przyemowaniu okrętów dowódca kontrtorpedowca holenderskiego złożył wizytę dowódcy floty kontradmirałowi J. Unrugowi, komisarzowi Rządu mgr. Fr. Sokołowi i dyrektorowi Urzędu Morskiego inż. St. Łęgowskiemu, po czym wymienieni rewizytowali kolejno dowódcę kontrtorpedowca.

O godz. 14-ej dowódca floty kontradmirał J. Unrug podejmował holenderskich oficerów śniadaniem w kasyńce oficerskiej.

Kredyty zbożowe w Państwowym Banku Rolnym

(o) Warszawa, 28. 6. (Tel. wł.). W związku z uruchomieniem przez Państwowy Bank Rolny kredytów dla drobnego rolnictwa do-wiadujemy się, że zaliczki na zakup zboża utrzymywane będą w granicach roku ubiegłego. Kredyt ten wynosić będzie 3 miliony zł.

Pozatem Państwowy Bank Rolny udzielać będzie kredytu rejestrowego pod zastaw zboża. Kredyt ten, w porównaniu z rokiem ubiegłym, kiedy przeznaczono na ten cel 8 milionów zł, podwyższony będzie do 10 milionów zł. Należy zaznaczyć, że rozprowadzony w roku zeszłym przez Państwowy Bank Rolny wśród drobnych rolników kredyt rejestrowy został całkowicie spłacony.

Skrócona służba wojskowa dla maturzystów

(o) Warszawa, 28. 6. (Tel. wł.). Wczoraj zostało ogłoszone i weszło w życie rozporządzenie wykonawcze M. S. Wojsk. w sprawie skróconej służby wojskowej dla abiturjentów szkół średnich. Rozporządzenie zawiera wykaz wszystkich zakładów naukowych na terenie całego Państwa, których ukończenie uprawnia do skróconej służby wojskowej.

Giełdy

z dnia 27 czerwca 1934 r.

GIEŁDA ZBOŻOWO-TOWAROWA W BYDGOSZCZY

Żyto 30 ton 12,90—13,00—13,50; żyto 13,00: pszenica 17,50—17,75; jęczmień przem. 16,25 do 17,00; jęczmień pastewny 15,75—16,25; jęczmień zimowy 14,50—15,25; owies 14,00—14,75; mąka żytnia gat. IA 0—55% w. w. 22,00 do 23,00; mąka żytnia gat. IB 0—65% w. w. 21,00 do 22,00; mąka żytnia gat. II 55—70% w. w. 16,25—17,25; mąka żytnia razowa 0—95% w. w. 17,25—17,75; mąka żytnia posłonna poniżej 70% w. w. 13,00—14,00; mąka pszen. gat. IA 0—20% w. w. 32,00—33,00; mąka pszen. gat. IB 0—45% w. w. 29,00—31,00; mąka pszen. gat. IC 0—60% w. w. 28,00—29,00; mąka pszen. gat. ID 0—65% w. w. 26,00—28,00; mąka pszen. gat. II 45—65% w. w. 24,00—25,00; mąka psz. razowa 0—95% w. w. 17,00—19,00; mąka psz. gat. III 65—75% w. w. 21,00—22,00; otręby pszenne wymiał stand. 10,50—11,00; otręby pszenne grubo stand. 10,75—11,50; rzepak zimowy 34,00 do 37,00; rzepak zimowy 36,00—39,00; mak niebieski 49,00—53,00; gorczyca 48,00—53,00; peluszyka 15,00—16,00; wyka 14,00—15,00; groch polny 18,00—20,00; groch Wiktoria 29,00—31,00; groch Folgera 18,00—21,00; łubin niebieski 7,00 do 7,50; łubin żółty 8,25—9,00; koniczyzna biała 65,00—90,00; koniczyzna czerwona 140,00—160,00; ziemniaki jadalne 3,75—4,50; płatki ziemniaczane 16,00—17,00; makuch rzepakowy 14,00—15,00; makuch słonecznikowy 16,00—17,00; wyłoki suszone 9,00—9,50.

POZNANSKA GIEŁDA ZBOŻOWA

Jęczmień przem. I. 17,00—17,50; jęczmień przem. II. 16,00—16,50; jęczmień zimowy 14,50 do 15,00; owies 14,25—14,75; otręby pszenne 10,50 do 10,50; otręby pszenne 10,25—10,50; otręby pszenne 10,75—11,25; łubin nieb. 8,25—9; łubin żółty 9,50—10,50; makuchy lne 19,50—20,00; makuchy słonecznikowe 16,00—16,50.

Ogólne usposobienie: spokojne.

GDANSKA GIEŁDA ZBOŻOWA

Sytuacja na gdańskiej giełdzie zbożowej nie uległa w dniu wczorajszym zmianie. Ofiarowano poszczególne gatunki zboża, tylko w małych ilościach; brak jednak popytu.

NOTOWANIA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ

Belgia 123,80, 124,11, 123,49; Berlin 207,25, 208,25, 206,25; Gdańsk 172,67, 173,10, 172,24; Holandia 359,55, 360,45, 358,65; Kopenhaga 119,25, 119,85, 119,65; Londyn 26,69, 26,82, 26,56; Nowy Jork telegr. 5,30¹/₂, 5,33¹/₂, 5,27¹/₂; Paryż 34,94, 35,03, 34,85; Praga 22,01, 22,06, 21,96; Sztokholm 137,60, 138,30, 136,90; Szwajcaria 172,33, 172,76, 171,90; Włochy 45,26, 45,38, 45,14.

Tendencja: niejednolita.

GIEŁDA WARSZAWSKA — AKCJE

Bank Polski 86,25—86,00; Warsz. T. Fabr. Cukru 19,00; Lilpop 9,50—9¹/₂; Ostrowiec 21,25; Starachowice 10,35—10,25.

Tendencja: przeważnie mocniejsza.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Papiery wartościowe

3% poz. budowlana 44,15; 5% poz. konwersyjna 65,00—64,90; 5% poz. kolejowa 58,00; 7% poz. dolarowa 53¹/₂; 7% poz. stabiliz. 67,00 do 67¹/₂; drobne 67,38; 7% l. z. ziemskie dol. 36,50; 4¹/₂% l. z. ziemskie 48,00; 4¹/₂% l. z. m. Warszawy 69,25; 5% l. z. m. Warszawy 67,25—67,75 do 67,50; z 1933 r. 56,38—56,00, drobne 56,63; 5% l. z. Łodzi z 1933 r. 49,00; 8% l. z. z 1933 r. 45¹/₂; 6% obl. Warszawy 1926 r. VI. em. 53,00; 6% obl. Warszawy 1926 r. VIII i IX. em. 51,00.

Tendencja dla pożyczek: przeważnie mocniejsza; dla listów: niejednolita.

Święto morza — świętem całej Polski

Na „Święto Morza“

Cała Polska dziś ku Gdyni spogląda. Cała Polska do Gdyni się uśmiecha. Cała Polska Gdynią się pyszni. Witaj Gdynio, radości nasze, szafirowy cement, co zespolisz zwaśnionych, nasza lazurowa jutrenko! Witaj Gdynio, twierdzo błękitna, turkusowy śnie o polskiej fali, słoneczny promieniu naszej Niepodległości.

Witaj Gdynio, ślubny pierścieniu Rzeczypospolitej, symbolu wieczystych nierozdzielnych węzłów Polski z Bałtykiem, Pochodnio Polskiego Wysięgu Pracy, która oświeśla promienistym blaskiem drogę Mocarstwu naszej Ojczyzny! Skrzydła Orła Białego zakłęte w polską banderę, szumią uroczyste nad tobą, kołysane wiatrem od morza...

Zachwyt budzisz wśród obcych, zaświeć wśród wrogów, z dumą i wiarą we własne siły w naszych siłach.

Tyś jest wierną przystanią naszych okrętów, okoloną wieńcem łanów złotych i srebrem pienistych fal...

Wyczarowaliśmy Cię z piasków i pustych wydm i oto pysznym się Toją naszym Ukochaniem, naszym Jurem, naszą Młodością.

Tyś jedna, jedyna na całej ziemi polskiej nigdy nie знаła przemocy wrogów.

Tak jak i młodzież nasza — nigdy nie byłaś w niewoli! Nigdy nie szuniała nad tobą obce chorągwie, nigdy nie uginałaś się ze wstydem pod hańbiącym piętnem niewolnika. I dzieci nasze, dzieci Polski słonecznej nigdy

Bez floty nie można ani prowadzić wojny ani korzystać z dobrodziejstw pokoju.

„Święto Morza“ w radio „Pióro i Bandera“

W feljetonie „Pióro i Bandera“, który nadany będzie 29. 6. o godz. 18,45 p. Janusz Stępowski wspomina ze wzruszeniem, jak obchodził w piękny, letni dzień 1921 r. w Gdyni pierwsze Święto Morza. Należał on wtedy do pierwszej grupy uczniów Tczewskiej Szkoły Morskiej, a ten uroczysty dzień był zarazem dniem poświęcenia statku szkolnego „Lwów“ — pierwszego warsztatu ćwiczeń praktycznych przyszłych marynarzy floty handlowej. Stępowski przypomina, jak nędznie wyglądała ówczesna Gdynia, małe osiedle rybackie, tam, gdzie w błyskawicznym tempie miał powstać port i miasto, stanowiące dziś przedmiot pożywu cudzoziemców i jeden z najbardziej bezspornych dowodów energii, przedsiębiorczości i talentu organizacyjnego Polaków, pracujących w wyzwolonej Ojczyźnie dla jej korzyści chlubny odzyskanego państwa.

Spełniły się marzenia serc młodzieży z pochodzą „Lwowa“ o polskiej banderze morskiej, jako dźwigni wiary w twórczą wymowę przyszłości — te, które Żeromski snuł niemal równocześnie, pisząc w Orłowie obok Gdyni swój „Wiatr od morza“, a w nim mając taką wizję czasów, które rychło nadejdą: „Ockniona z tylosetletniego snu wola Chrobrego króla objawia się w tej stronie, ażeby pokazać ułamek potęgi wielkiego plemienia, zabudowując zimną pustkę od strony Gdyni ubogiej! od strony martwych pagórków Oksywi. Tu i tam pobiegna w ciągu lat kilometry betonowych i kamiennych buiwarów i placów. Tam, gdzie wałęsały się w malarycznym oparze białe lub fioletowe kozy, gdzie bezpański pies naszczekiwał z odrazą w nudzie, bezczuciowo rozłogi torfowisk, zaśwyszczą sygnali i syreny setek kotłów, bić zbęda w niebogłosy, jak w Southampton, tysiące młotów, warczeć będą maszyny, śpiewać będą pracownicy, przygotowywać się do podróży wokół globu ziemskiego polskie okręty i młodzi polscy marynarze“.

W dalszym ciągu swego feljetonu Stępowski nawiązuje do polskiej literatury morskiej, do książek Pomorza poświęconych, do dzieł historycznych, krajoznawczych, folklorystycznych i marynistyki artystycznej. Od bandery do płóda — od pióra do bandery.

nie chyliły młodych głów pod ołowianym ciężarem dwugłowych orłów i obcych godel państwowych! Witaj Gdynio, nasza wiosna i Młodzieży Zorro naszej Mocarstwowej potęg! Witaj najpiękniejszy Turkusie w Koronie Rzeczypospolitej, witaj nasze szumiące marzenie o Wielkość i Sławie, witaj, rośnij, rozkwitaj i daleko, daleko, poprzez oceany ślij promienie — imię Polski na masztach naszych okrętów — zwiastunów Mocarstwa Sili Ojczyzny!

Zofia Żelska-Mrozowiecka.

Pomorze — frontem do morza!

Prężność 32-miljonowego Narodu na Polskie Wybrzeże spowodowała budowę Gdyni, powoduje budowę dróg komunikacji lądowej i wodnej, powoduje wreszcie budowę całego szeregu urządzeń, przeznaczonych dla celów wymiany morskiej.

Znaczenie Morza i Wybrzeża Polskiego rok rocznie się pogłębia: z fazy sentymentu przechodzi coraz widoczniej na drogę praktyczną, stając się podstawą wychowania obywateli naszych w szkole wysiłku, inicjatywy, czujności i bohaterstwa.

Znaczenie Morza i Wybrzeża Polskiego narzuciła wola Budowniczego Polski Marszałka Józefa Piłsudskiego

Wolę tę wprowadzili w czyn entuzjaści. Oni wpoili w Naród przekonanie, że Morze i Wybrzeże Polskie, to rekojmia naszej gospodarczej, wojskowej i politycznej niezależności, że Morze i Wybrzeże Polskie to najistotniejsza część składowa naszej niepodległości, to dźwignia naszej wiary w siebie.

Znaczenie Morza i Wybrzeża Polskiego coraz silniej przenika w umysły społeczeństwa Pomorza i Poznania.

Rzucone jest hasło — Pomorze frontem do morza! Hasło to podchwyciły sfery gospodarcze, ten najczulszy barometr życia, i coraz śmielej, coraz widoczniej według niego postępować zaczynają.

Bo faktem jest, że w wyścigu 32 miljonowego narodu na morze i wybrzeże ludność Pomorza, jako najbliższa do mety, największe z tego korzyści odnieść może, zużytkowując jak najlepiej znakomite warunki położenia naturalnego.

Na Morzu, na Wybrzeżu Polskim jest takie mnóstwo pracy, są tak korzystne przedsięwzięcia, a konjunktura zwłaszcza dla Pomorza tak wyjątkowa, że czas najwyższy, aby dobrze poznać swoją rolę i swe możliwości.

I zamiast po kątach narzekać i utyskiwać nie wiadomo na co i na kogo, należy zdecydować się wreszcie na wybór Morza Polskiego, a więc — na wydajny wysiłek i na trud owocny.

Mgr. pr. FRANCISZEK SOKOŁ
Komisarz Rządu m. Gdyni.

O, pozdrowione bądźcie morza, oceany
I lądy, których błady rozpierzcha się ślad!

Flota nasza pokłonem bandery rozwianej
Jak ojczyznę ogromną, salutuje świat.

KAZIMIERZ WIERZYŃSKI

Odezwa Wojew. Komitetu „Święta Morza“ Obywatele Ziemi Pomorskiej!

Po raz trzeci w Niepodległej Polsce odchodzić będziemy Świętu Morza dnia 28 i 29 czerwca oraz 1 lipca. Święto to jest już dziś:

PODNIOSŁA MANIFESTACJĄ NARODOWĄ wyrazem głębokiego zrozumienia całego społeczeństwa znaczenia morza dla Polski, wyrazem nieugiętej jego woli zbiorowej utrzymania morza na zawsze. W dniu tym do zbiorowego czynu wzywa nas Liga Morska i Kolonialna — do zbiórki ofiar na

FUNDUSZ OBRONY MORSKIEJ.

Zjednoczmy się wszyscy ramię przy ramieniu, jak Polska długa i szeroka, aby poprzez ziemię pomorską myślą i sercem w pielgrzymce narodowej maszerować nad nasz Bałtyk i tam w Gdyni przed Pierwszym Obywatelom Polski, Panem Prezydentem Rzeczypospolitej, zadokumentować nasze braterstwo uczuć, czynu i gotowości!

POMORZE STAJE W PIERWSZYM SZEREGU DO APELU!

Ilu nas jest we wszystkich naszych miastach, miasteczkach, osadach i wsiach, wydajmy radośnie na spotkanie Święta Morza, świadomi tej prawdy, że Polska Mocarstwowa w nierozdzielnej tylko przysiężce z morzem istnieć będzie. Pancernym stalowym okrętów wojennych osłonić musimy nasz szlak morski, aby zabezpieczyć pokój całej ziemi polskiej. Zwartym frontem obywatelskiej gotowości dajmy dowód w dniu Święta Morza, gdy rozkołyszą się dzwony we wszystkich kościołach, że jak jeden mąż pragniemy tworzyć lepszą przyszłość kraju w imię

Boga i dobra naszego Państwa. Dowiedzmy czynem, że w służbie bandery Orła Białego wszyscy trwają i trwać będą na straży polskiego morza.

Spełnijmy nasz obowiązek ofiarni! Spełnijmy w myśl wskazań Wodza Narodu Marszałka Józefa Piłsudskiego, wypowiedzianych w dniu święta Marynarki Wojennej 10 lutego 1930 r.:

„Niech Polska Marynarka Wojenna stanie się jednym z najmocniejszych ogniw mocarstwowej potęgi Polski!“

WOJEWÓDZKI KOMITET ŚWIĘTA MORZA
Komitet Honorowy:

Wojewoda Pomorski Stefan Kirtiklis, Biskup Chelmiński Ks. Dr. Stanisław Wojciech Okoniewski, Inspektor Armii Gen. Dywizji Mieczysław Norwid-Neugebauer, Dowódca Okręgu Korpusu nr. VIII. Gen. Bryg. Stefan Pastawski, Starosta Krajowy Wincenty Łęcki.

Komitet Wykonawczy — Zarząd Okręgu Pomorskiego Ligi Morskiej i Kolonialnej:

Prezes Sadu Okręgowego Rudolf Radlowski, Prezes Zarządu L. M. K., Wojewodzina Janina Kirtiklisowa, Pomocnik Dowódcy O. K. VIII. plk. dyplom. Inż. Zygmunt Dzwonkowski.

CZŁONKOWIE ZARZĄDU: Stefan Ancuta Dyr. P. K. P., Inż. Ludomir Butwiłowicz, Inż. Artur Born, Inż. Józef Buczek, Sędzia Sadu Okr. Józef Chmurzyński, Naczelnik Wydz. Roln. Konstanty Cecenowski, kpt. Stanisław Gajewski, Komandor ppor. dyplom. Jerzy Kiosowski, Dyr. Gimn. Henryk Moese, Komandor por. Tadeusz Morgenstern, Komendant Szkoły Podch. Mar. Woj., Redaktor Stanisław Nowakowski, Prokurator S. O. Edward Przybylski, Meconas Stanisław Przysięcki, Inż. Eugeniusz Siwiec, kpt. Suffczyński, kpt. Józef Trepiak, Inż. Juliusz Wasiński, rejent Jan Zakrzewski.

Manifest pieśni morskiej w radio

Zywiol morski swoją odwieczną pieśnią przykuwał oddawna do siebie wrażliwą duszę i ucho muzyka — antytypy. Jego tajemnicze melodie przetapiane w ogniu twórczości ukazywały się światu jako symbole, obrazy muzyczne, pieśni i piosenki.

W dniu 29 czerwca, w dniu radoznego Święta Morza Polskiego opłyną Polskę pieśni o morzu polskim, nadawane przez nasze rozgłośnie radiowe. O godz. 12,10 poranek muzyczny ze studja z ilustruje obraz morza w polskiej muzyce symfonicznej i wokalne. O godz. 13,05 Karol Stromenger wygłosi prelekcję pt. „Morze w muzyce“. O godz. 15,15 pozna ją wszyscy — z rzadko słyszanymi pieśniami kaszubskimi. O godz. 17,10 nadane będą również przygrywki o morzu. O godz. 18,15 p. Stanisława Argasińska wykona szereg pieśni polskich i obcych o morzu. Na zakończenie koncertu symfonicznego, który się rozpocznie o godz. 21,10 orkiestra Polskiego Radja wykona na szkło symfoniczny p. t. „Morze“ Cl. Debussy.

Program „Święta Morza“ w Gdyni

W przeddzień Święta, 28 czerwca, godz. 19 — zbiórka oddziałów na placu Kaszubskim, uroczysty capstrzyk; godz. 19 — poświęcenie przez J. E. ks. biskupa Okoniewskiego galerii i wystawy marynistów polskich i plastyków pomorskich; godz. 21—23 — ognie sztuczne.

Święto Morza, 29 czerwca, godz. 9 — zbiórka organizacyj przed swymi kwaterami; godz. 8,30 — przemarsz na nabożeństwo; godz. 9,45 przyjazd przedstawicieli rządu i wojska, oraz przegląd; godz. 10—11 — uroczyste nabożeństwo i kazanie; godz. 11—11,30 — przemarsz; godz. 12,30—14,30 — defilada; godz. 17—21 — imprezy sportowe i ognie sztuczne na morzu.

Biuro informacyjne dla prasy od 28 bm mieści się w Redakcji „Gazety Morskiej“, przy Skwerze Kościuszki 14, tel. 15-44 i urzędują od godz. 8—20.

Młodzi! Na morze!

Zasługą Ligi Morskiej i Kolonjalnej jest wprowadzenie do zbiorowego życia Polski obyczaju — obchodu „Święta Morza“, któremu patronują w roku bieżącym tak, jak i w ubiegłym Najwyżsi Dostojnicy Państwa i Kościoła: PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ PROF. DR. IGNACY MOŚCICKI, PIERWSZY MARSZAŁEK POLSKI JÓZEF PIŁSUDSKI I PRYMAS POLSKI — KS. KARDYNAŁ AUGUST HLOND.

Dzień „Święta Morza“, tego morza, które od zarania naszych dziejów obmywało brzegi ziem polsko-słowiańskich, w oparciu o wspomnienia dalekiej przeszłości, myśl naszą i wolę ku przyszłości kierować musi. Radosny dzień obchodu — do nowych zamierzeń, zadań i obowiązków — mobilizować musi serca i umysły Polaków. W oparciu o doświadczenia zamierzejmy przeszłości, czerpiąc wiarę z dorobku ostatnich lat nad morzem i na morzu, w przyszłość patrzeć nam należy. Zagadnieniem przyszłości, najbliższej przyszłości w pojęciu Ligi Morskiej i Kolonjalnej, jest ubezpieczenie brzegu morskiego, zabezpieczenie wolności pracy polskiej na morzu. Ubezpieczyć granice morskie, czy lądowe, stać na straży traktatów czy paktów, może tylko siła, własna siła. Polska siła zbrojna na Bałtyku, siła obrony morza oto zawołanie, które rozpowszechnić musi tegoroczne „Święto Morza“. Zimilk! wprawdzie huraganowy ogień wrogiej propagandy, załamała się akcja jawnie skierowana przeciw polskiemu stanowi posiadania nad Bałtykiem, ale dzień i noc rosną siły zbrojne sąsiadów, siły zbrojne na morzu Bałtykiem w szczególności, rośnie ich młode pokolenie wychowywane na zdobywców. Zeszłoroczne „Święto Morza“ dało wyraz jednomyślniej postawie całego społeczeństwa w obronie praw Polski na morzu. Najlepszą obronę tych praw zabezpieczy trwale własna siła. Wysiłkiem społecznym, zbiórką na Fundusz Obrony Morskiej, czynem stwierdzić teraz należy wolę ujawnioną w dziesiątkach tysięcy zeszłorocznych rezolucyj. Tegoroczny dzień „Święta Morza“ musi być tym dniem, w którym Fundusz Obrony Morskiej dotrze do wszystkich zakątków ziemi polskiej, do wszystkich osiedli, do każdego domu. Znaczki F. O. M. mają być świadectwem czynnego udziału nas wszystkich w radośnym święcie, pieniądze wpłacone za nie, lub wrzucone do puszek, groszem ofiarnym, składanym przez wszystkich.

Sila Rzeczypospolitej na morzu! Bezpieczeństwo polskiej granicy morskiej! Oto hasła przewodnie tegorocznego „Święta Morza“. Pokolenie, które Polskę wywalczyło, musi stworzyć podwaliny siły zbrojnej na morzu, musi ujawnić wolę utrwalenia na wieki polskiego stanu posiadania nad Bałtykiem. Pokolenie, które jutro weźmie odpowiedzialność za przyszłość Polski na morzu. Młodzi, którzy idą, sposobici się też muszą i zaprawiać do wielkich zadań, które ich czekają. Młode pokolenie Polaków związać ze sprawami morza, rozbudzić w niem wielkie ambicje obywateli państwa morskiego, państwa przed którym cały świat stoi otworem — oto drugie zawołanie tegorocznego obchodu. Młodych — uczucia, myśli, nadzieje, dążenia, ambicje, młodych — poszukiwania żywiołowe nowych dróg rozwoju Polski, skierować na ten wielki bezkresny szlak morski, będzie też hasłem „Święta Morza“. Młodzi na morze! Zdobywać lepszą przyszłość dla narodu i siebie!

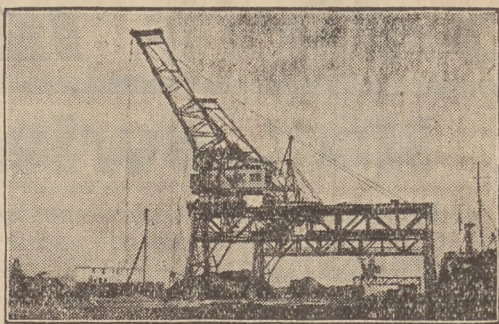
Ujawnieniem tego zainteresowania sprawami morza, które już przenika młodych, ma być Wielki Złot Młodzieży w Gdyni w dniu 1 lipca. Las sztandarów organizacji młodzieży z całej Polski powiewać będzie w dniu tym nad tysiącami młodych służących wierną służbę polskiemu morzu.

Jesteśmy jedyną organizacją spo-

czną, która podjęła zaszczytną służbę dla morza. Jesteśmy jedyną organizacją, opartą o własne siły, która z dnia na dzień sięga po nowe prace, podejmuje nowe obowiązki, świadczy coraz więcej na rzecz dobra publicznego. Szeregi nasze rosną stale, rosną mimo kryzysu, zniechęcenia i bierności. Nie tysiące, setki tysięcy, ale miliony członków ma liczyć organizacja, która chce dopomóc państwu w realizowaniu polskiego programu morskiego, która pragnie wyrównać szybko wielkie zaległości Polski w sprawach morskich i kolonialnych. Dzień

„Święta Morza“ mamy prawo, mamy obowiązek wykorzystać na rzecz masowej rekrutacji nowych członków Ligi, zakładaniu nowych oddziałów. Zakończeniem prac Komitetów „Święta Morza“ i osób współdziałających z komitetami, powinno być powstanie nowych oddziałów Ligi. Zakończeniem prac związanych z tegorocznym „Świętem Morza“ musi być dalszy, pokazany wzrost liczby członków Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

Jan Dębski
Przewodniczący Gł. Kom. Wyk.
„Święta Morza“.

Polski dostęp do morza wynosi tylko 140 km wybrzeża.

A więc wart jest TYSIĄCKROT-NIE więcej od brzegów Anglii, Francji czy Włoch.

Nietylko sentymentu, ale i czynu potrzeba

Polska weszła już na lądzie do rzędu wielkich mocarstw, zajmując pod względem obszaru, liczby ludności, znaczenia politycznego i siły armii szóste miejsce w Europie, zaraz po Włoszech i przed Hiszpanją. Ale na morzu państwo nasze pozostaje daleko w tyle nietylko za Włochami i Hiszpanją, ale też za Holandją, Szwecją, Norwegją, Finlandją; a może nawet za Jugosławją i Estonją. Wszystkie te państwa mają już utrwaloną pozycję na morzu: posiadają już ufortyfikowane wybrzeże, urządzone porty, dobrze zaopatrzoną flotę wojenną i marynarkę handlową, mogącą utrzymać komunikację z najdalszemi częściami świata.

Polska opóźniła się w tym względzie; zrazu z własnej winy, później nieszczęśliwym zbiegiem okoliczności została odsunięta od morza i skierowana w swej ekspansji ku wnętrzu lądu. Statystyci polscy, z małemi wyjątkami, nie doceniali znaczenia morza, wyższe warstwy narodu, kierujące polityką, zaniedbały tę sprawę, a jednostki wyjątkowe, poszukujące przysług morskich, żadne odkrycia i poznania nowych ziem, oddały swe siły i zdolności na usługi obcym. Polska racja stanu, polska ideologia, wyrażająca się w poezji, w sztuce, pamiętała o Litwie, o Ukrainie, o Podolu, ale o Morzu Polskiem zapomniiała. I tak po zniesieniu książy panujących na Śląsku i idącej za nimi szlachty, tylko prosty lud zachował nieprzebrane skarby podziemne węgla dla Polski, tak samo tylko wierności Kaszubów dla sta-

rodawnej mowy polskiej zawdzięcza wybrzeże Bałtyku powrót swój do Macierzy.

To cudowne ocalenie naszego morza musi olśnić i nawrócić Polaków ze złej drogi, musi skierować nasze siły twórcze, naszą energję narodową, nasz patriotyzm — ku morzu, dającemu wylot w świat szeroki, otwierającemu perspektywy oceaniczne i kolonialne, niezbędne dla duszącego się w zamkniętych granicach państwowych szybko rozrastającego się narodu.

Niestety, wąskie 75-kilometrowe wybrzeże, które się nam dostało, z trudem tylko podolać może swemu zadaniu w 33 milionowym państwie. Tem więcej musimy je ocenić i tembardziej rozwijać. Szczupłość geograficzną trzeba zrekomensować intensywną eksploatacją.

Jest to prawda nietylko wyznawana teoretycznie, lecz wcielana już w życie.

Wybrzeże Bałtyku, przyznane Polsce Traktatem Wersalskim, zmieniło się od tego czasu nie do poznania. Stanowiło ono pod zaborem pruskim smutne i puste wydmy piaszczyste, których jedyną ozdobą był Gdańsk, piękny starą architekturą, i obumarły w dumnych wspomnieniach z czasów polskich; kwitł on wtedy, jako największy port Rzeczypospolitej, ku któremu Wisłą spływały jej rolne i leśne bogactwa; rozsądzała go pycha do tego stopnia, że buntował się przeciwko swej żywicieli. W zwadzie jednak, czy

w wiernej przyjaźni z Polską, żył on dostojnie, bujnie, szczęśliwie.

Pod panowaniem pruskim spadł Gdańsk do rangi portów trzeciorzędnych, zajmujących w 1913 roku co do tonażu okrętów, które go odwiedziły — 13 miejsce na Bałtyku. Dopiero Polska Niepodległa podźwignęła go z tego upadku. Dzisiaj dalej posuwa się naprzód, chociaż wszystkie porty wskutek kryzysu wykazują mniejszy obrót.

Ten niesłychanie szybki rozwój Gdańska nie był hamowany powstaniem tuż obok niego drugiego portu — Gdyni; w miejscu, gdzie przed 10 laty istniało za ledwie kilkanaście chat rybactwa, teraz wznosi się 50-tysięczne miasto i jak najbardziej nowoczesny port, którego obrót towarowy w 1932 r. wyniósł ponad 6 milionów ton, który pod tym względem prześcignął już Gdańsk i Sztokholm.

Ale to nie wszystko: rozszerzono i zmodernizowano rzeczny port pomocniczy w Tczewie, pogłębiono stary port w Pucku, wybudowano przystanie rybackie w zatoce; zapoczątkowano dalekomorskie rybołówstwo polskie na Morzu Północnem.

Dziś cały brzeg Małego i Wielkiego Morza stanowi nieprzerwaną linię plaż, usianą gustownemi willami, hotelami, sanatorjami i schludnemi przebudowaniami i uporządkowanemi domami rybaków, od danemi na cały sezon letnikom. Przepyszna autostrada łączy miejscowości, do których dawniej tylko łódka można się było dostać. Rzucona w morze klinga Helu staje się jedynym w świecie parkiem nadmorskim — olbrzymim bulwarem. Wszędzie panuje ruch, wra praca, kipi życie. Puste przed wojną wybrzeże kaszubskie, piaszczyste, smutne i biedne, z roku na rok nabiera barwy i okazałości.

To dopiero początek — pierwsze 10-lecie naszej gospodarki nad Bałtykiem.

Czeka nas jeszcze dalsza praca. Nasza flota handlowa i wojenna znajduje się dopiero w zalążku. Cztery przedsiębiorstwa żeglugowe, trzy parowce transatlantyczne, trzydzieści mniejszych statków towarowo - pasażerskich o łącznym tonażu 60 tysięcy — oto cała nasza flota handlowa. O jej niedostateczności świadczy fakt, że zaledwie 7 i pół procent obrotów towarowych portów polskich odbywa się pod naszą banderą.

To samo dotyczy marynarki wojennej. Składa się ona zaledwie z 2 kontrtorpedowców i 3 łodzi podwodnych nowego typu, oraz kilka starych niemieckich torpedowców, kilkunastu monitorów i innych jednostek pomocniczych, niemogących zapewnić bezpieczeństwa nawet bardzo niewielkim wybrzeżom. Dla skutecznej ich obrony potrzeba floty daleko silniejszej. Budowę jej musimy rozpocząć bezzwłocznie. Od tego zależy bezpieczeństwo naszych wybrzeży i naszego dostępu do morza.

Zrozumienie konieczności posiadania morza pociąga za sobą świadomość potrzeby jego obrony.

Z tego powodu tegoroczne „Święto Morza“, będące wyrazem naszego uczuciowego stosunku do polskiego Bałtyku, połączone ze zbiórką na „Fundusz Obrony Morza“. Niedosć jest bowiem żywić sentymenty trzeba umieć jeszcze przeto- pić go w czyn pozytywny. Tego wymaga od nas troska o przyszłość Polski.

W. Giełżyński.

„Pantarei“ Powszechne Zakłady Magazynowe i Transportowe Spółka Akcyjna w Gdyni

W roku 1929 została zawieszona Spółka Akcyjna z kapitałem zł. 1.000.000 pokrytym przez polskich obywateli. Jednocześnie na placu o powierzchni ca. 20.000 m kw., położonym na Nabrzeżu Polskiem — basenie Marszałka Piłsudskiego, a przydzielonym przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, Spółka wybudowała magazyn murowany o powierzchni ca. 6000 m. kw.

Za odpowiednimi gwarancjami Ministerstwo Przemysłu i Handlu udzieliło Spółce koncesji na dom składowy - publiczny z prawem udzielania warrantów, zaś Ministerstwo Skarbu udzieliło Spółce koncesji na dokonywanie odprawy celnej, prowadzenie składów tranzytowych, w których towar wyładowany ze statków może zalegać bez manipulacji celnych jeden rok z prawem przedłużenia tego terminu, składów wolno-celowych, na których towary już zgłoszone do Urzędu Celnego mogą zalegać bez uiszczenia opłat celnych w ciągu 2-ech lat, wzgl. mogą być częściowo opłacone i wydawane odbiorcom, — wreszcie koncesję na piwnice wolnocelowe dla przechowywania spirytualij oraz koncesję na zaopatrywanie okrętów.

Cały ten kompleks uprawnień, który aczkolwiek obciążał firmę szeregiem kaucyj i gwarancji rzeczowych oraz opłat z tytułu koncesji na rzecz Skarbu, dał możność postawienia przedsiębiorstwa odrazu na poziomie dorównującym organizacji największych firm portowych zagranicą: pozwolił na udzielenie wszelkich możliwych udogodnień klientom portu gdyńskiego przy kierowaniu transportów.

Niezależnie od interesu magazynowego firma zorganizowała własny aparat ekspedycyjny i przeładunkowy, załatwiając wszystkie

czynności, które wchodzą w zakres transportów międzynarodowych i frachtowania towarów.

Jednocześnie Spółka weszła w kontakt z poważniejszymi przedsiębiorstwami w kraju i zagranicą i w ten sposób uzyskała sieć odpowiedzialnych zastępców i korespondentów.

Na tym odcinku, szczególnie wartościową jest organizacja ruchu zbiorowego drobnicy w wagonach zbiorowych, który ogarnął nietylko większe miasta kraju, lecz stopniowo został zorganizowany i z zagranicą, dając temsamem poważne udogodnienia klientom.

Nie poprzestając na ekspedycji statków i drobnicy, przedsiębiorstwo stale opracowuje większe transporty masowe, jak nawozy sztucznych, produktów żywnościowych i rolnych.

Dużą uwagę firma poświęciła również bawelnin, dla której zorganizowała specjalny dział.

W roku 1933 przedsiębiorstwo wybudowało na swoim placu w drugiej linii na Nabrzeżu Polskiem dalsze magazyny, murowane konstrukcji żelaznej i o powierzchni ca. 5.000 m. kw., w których część została specjalnie przeznaczona na składy skór.

W stałym dążeniu do usprawnienia i potanienia przeładunków i ekspedycji przez Gdynię, przedsiębiorstwo odpowiednio dostosowało swój aparat techniczny, w skład którego wchodzi fachowcy transportów międzynarodowych.

Naczelne kierownictwo Spółki spoczywa w rękach dyrektora Kazimierza Muchy, radcy Izby Przemysłowo - Handlowej w Gdyni.

Czem jest dla Polski flota wojenna?

Cała Polska — jak długa i szeroka — rozumie już, że dalszy jej byt i dobrobyt od morza zależy. Tędy wiedzie droga w świat dla produktów, pracy polskiego inżyniera, przemysłowca, rzemieślnika czy robotnika, — tędy przybywają potrzebne nam surowce i towary. Bez morza nie masz prawdziwej wolności — jak to jeszcze w XVII wieku rozumni Polacy pisali.

Jednakże zasadniczym błędem, popełnianym przez nas często, jest przy wysuwaniu na pierwszy plan działalności morsko-gospodarczej, zupełnie pomijanie spraw z obroną morza związanych. Świadczy to wprawdzie bardzo chlubnie o naszej miłości pokój i chęci współpracy z sąsiadami, ale dowodzi też z drugiej strony daleko idącej lekkomyślności. Naród rozbrojony to wszak w dzisiejszej dobie bynajmniej nie przykład godny naśladowania — a tylko gratka dla zabójczych usposobionych napastników.

Wielu ludziom w Polsce wydaje się, że marynarka wojenna służy do obrony wybrzeży. A że wybrzeży tych mamy mało, więc zasadniczo siła zbrojna na morzu jest nam niepotrzebna, lub też potrzebna w bardzo małym tylko zakresie.

W twierdzeniu tem tkwi wielki błąd. Po pierwsze marynarka broni nie tylko wybrzeży, ale broni właśnie całego kraju, narówni z armją lądową. Broni ona dróg komunikacyjnych, których przecięcie grozi klęską państwu i narodowi. Jest ono bowiem niczem innym, jak ofensywą strategiczną na środki egzystencji danego kraju, ofensywą dążącą do wygłodzenia narodu i pozbawienia go możliwości prowadzenia wojny obronnej. Kraj, który dopuści do przecięcia swoich komunikacji morskich, może się zgóry uważać za zwyciężony.

Długość wybrzeża nigdy sama nie stanowiła o sile floty i jej składzie taktycznym. Gdyby tak było, państwo takie jak Norwegja musiałoby mieć flotę co najmniej równą francuskiej, a znacznie silniejszą od niemieckiej. Natomiast Rosja sowiecka mogłaby się wyrzec niemal zupełnie floty bałtyckiej. Jeśli tak nie jest, to dlatego, że nie długość wybrzeża, ale koniunktura polityczna, ale znaczenie jakie wybrzeże to dla kraju i jego bezpieczeństwa posiada grają tu główną rolę, nie zaś prosta liczba kilometrów wybrzeża do reprezentujących. Małe wybrzeże dla wielkiego jak Polska kraju, posiada stokroć większą wartość, niż wielkie wybrzeże dla innego. Tędy bowiem Polska oddycha, tędy soki żywotne ciągnie. Im krótsza linja brzegowa, im mniej na niej portów, — tem więcej wzrasta wybrzeża tego znaczenie, tem czujniejszej wymaga straży.

Wybrzeża nie można też porównywać do granicy lądowej, a tembardziej do frontu strategicznego, którego wojsko lądowe bronić musi. Nie chodzi bowiem tylko o utrzymanie wybrzeża w swoim ręku i odparcie nań najazdu nieprzyjaciela, ale o utrzymanie otworem bramy w świat, o swobodę komunikacji morskich. Aby to osiągnąć trzeba wypłynąć w dal — a do tego potrzebna jest własna flota wojenna.

Wybrzeże i porty posiadają o tyle znaczenie, o ile są właśnie tą bramą, przez którą okręty swobodnie wypływają — inne zaś wpływać mogą. Twierdzenie nadbrzeżne czy małe okręty obrony wybrzeży tego celu wywalczyć i zabezpieczyć nie zdołają. Najpotężniejsze baterie najliczniej rozsiadane niny — mogą wprawdzie trzymać przeciwnika zdaleka od brzegu, — ale nie potrafią wyprowadzić na morze czy doprowadzić do portu ani jednego okrętu z niezbędnymi surowcami czy towarami, z materiałem wojennym czy artykułami pierwszej potrzeby. A przecież wojna jest dziś o-

bliczona raczej na wyczerpanie ekonomiczne.

Chodzi więc nie o obronę wybrzeża z tegoż wybrzeża, ale o zabezpieczenie przy pomocy floty naszych dróg komunikacyjnych — chodzi o naszą wolność morską. Podobnie jak wojsko lądowe nie broni samego handlu czy przemysłu, ale całego państwa i narodu, aż do ostatniego obywatela — tak samo marynarka wojenna nie jest stworzona dla obrony skrawka wybrzeża, czy marynarki handlowej, a nawet kolonii zamorskich. Zadaniem jej — zapewnić krajowi bezpieczeństwo i swobodę, łączność ze światem i ze sprzymierzeńcami. Obojętne jest wówczas, czy na

końcu szlaku morskiego leżą własne kolonie czy obce kraje — grunt, aby szlak ten wolny pozostał. Bo od tego zależy dalszy los nie tylko armji lądowej, ale też właśnie całego kraju, znów aż do ostatniego obywatela.

Aby zaś flota wojenna mogła nam ową nieocenioną wolność morską zapewnić, aby samą swą obecnością stała się hamulcem wrogich zakusów, a zatem gwarancją pokoju, musi być ona odpowiednio silna. Nie znaczy to, aby musiała być koniecznie większa od floty któregoś z państw sąsiednich. Ale składem swym i sprawnością bojową przedstawiać musi zorganizowaną i poważną siłę. Ludzie bez okrętów niczego tu nie wskórają, ale znów wal-

czą nie okręty, lecz ludzie. To też nawet nieliczna, ale dobrze wyszkolona i ufna w powodzenie dobrej sprawy flota — potrafi cudów dokonać. A już w czasie pokoju staje się ona potężnym narzędziem w rękach świadomych jej wartości polityków, — staje się najwidoczniejszym czynnikiem siły i suwerenności, korzystnych przymierzy, najlepszym środkiem do walki z bezrobociem, stąd zaś czynnikiem pokoju i dobrobytu. I właśnie — nie dopiero bogate kraje zdobywały się na stworzenie marynarki wojennej, a wręcz przeciwnie, biedne, tworząc siłę zbrojną na morzu, szybko się bogaciły. Te zaś, które swego państwa morskiego bronić nie umiały — ginęły bez ratunku. A więc posiadanie silnej floty wojennej nie jest w Polsce zagadnieniem wyłącznie wojskowym, ale narodowym — obchodzącym żywo każdego obywatela. Stworzenie takiej floty nie leży wcale poza możliwościami 33-miljonowego narodu. Wystarczy świadomość potrzeby i chęć czynu. Fundusz Obrony Morskiej ma być chęci tej i świadomości sprawdzianem. A dzień Święta Morza — dniem nie pustych haseł, ale twórczego czynu.

Niema Polski bez morza, a niema morza bez floty wojennej — oto prawda, którą każdy obywatel rozumieć powinien.

Inż. Julian Ginsbert.

J materiały...
i kolory...
i ręce...
chroni
LUX

Strzelcy żeglują po morzu

Barwny żywot żeglarza ma zawsze niewysłowny urok — nawet dla tych, którzy mieszkając w dusznych miastach, nie mogą poświęcić czasu na wódcę morskie. Nęci ich jednak i mani ku sobie potężne i wielkie morze, zachęca do wędrówki po białych czubach fal, obiecując odpoczynek, ciszę i przegody.

Wódcę morską jest równocześnie świetną szkołą charakteru, wymaga niebyłajakiego hartu ducha w zmaganiach z morzem. Stąd wielkie znaczenie wychowawcze morza doceniane przez wszystkich, każde zachęca do wędrówek przedewszystkiem młodzieży.

Miłość morza i coraz większe zrozumienie jego wartości ogarnia w bardzo szybkim tempie naród polski, który dotychczas nie odznaczał się na tem polu, był raczej wybitnie lądowym narodem i nie doceniał morza w dostateczny sposób.

Obudzenie tej miłości ku morzu, wychowanie młodzieży w kuldzie do niego — oto cel, jaki przyswiera każdej organizacji społecznej, mającej za zadanie hartowanie młodych. Tutaj na czoło wysuwa się Związek Strzelecki, jako największa w Polsce organizacja fizycznego i obywatelskiego przysposobienia.

Związek Strzelecki rozwija coraz szer-

szą działalność w swych oddziałach wodnych, obejmuje coraz większą ilość członków, grupując młodzież ze szkół zawodowych i doksztakujących, wieśniaków i robotników, którzy się zaprawiają do żegluga na jeziorach i rzekach, aby później — po zdaniu egzaminu na stopień żeglarsza — wypłynąć na morze.

Nie wszyscy oczywiście mają możliwość uprawiać sport żaglowy, stąd więc zaprawianie się do żeglarstwa na kajakach, jako najtańszych łodziach staje się coraz bardziej popularne i coraz więcej liczy zwolenników. Od najdalszych zakątków błot pińskich, z malowniczych jezior naszych kresów wschodnich i zachodnich, ciągną latem długie szeregi kajaków ku naszemu oknu na świat — ku morzu. Wśród tych wódców ogromnie dużo jest Strzelców, wyszkolonych nalezicie i zaprawionych do sportów wodnych przez strzeleckie ośrodki. Wiedzą już oni, jak należy „wiatr schwytać“, wiedzą, co to jest „top“, gdzie jest prawy, a gdzie lewy „hals“, zręcznie i szybko manewrują białymi żaglami, sprawnie prowadzą po fali swoje — jakże często dorosłe — jolki.

Nadchodzące lato przyniesie nam nowe zdobycze Związku Strzeleckiego w

dziedzinie wodnego wyszkolenia, Komenda Główna „Strzelec“ bowiem nie pominęła obozów wodnych, opracowując plan kursów i obozów letnich. Od 1 do 28 lipca będzie trwał kurs żeglarstwa śródlądowego dla członków oddziałów wodnych Związku Strzeleckiego. Kurs będzie się odbywał na jeziorze Augustowskim, gdzie „Strzelcy“ posiadają własny ośrodek śródlądowy.

Oczywiście w kursie tym wezmą udział tylko ci, którzy jeszcze nie uzyskali w Związku Strzeleckim żadnych stopni żeglarskich. Ci zaś, którzy już posiadają stopień sternika śródlądowego, będą mogli wziąć udział w centralnym kursie yachtingu morskiego, jaki „Strzelec“ organizuje w Gdyni w ciągu lata.

Nie tylko jednak nad wyszkoleniem żeglarskim swych członków pracuje Związek Strzelecki. Ma on przecież do brze już znanych żeglarzy, którzy korzystając z lata, wyruszą na wódcę na pełnomorskim yachcie szkolnym marynarki wojennej „Junak“.

„Junak“ wyruszył z Gdyni w pierwszą tegoroczną podróż w dniu 14 czerwca do Szwecji i Danii. Do Szwecji zawieźć ma banderę strzelecką, zawijając po drodze na wyspę Wikingów — Gotland. „Junak“ powraca do Gdyni w końcu czerwca i wyruszy w następną podróż z inną, oczywiście załogą strzelecką.

Widzimy stąd, że akcja morska Związku strzeleckiego jest prowadzona z należytą energją i że ogarnia coraz większą liczbę „Strzelców“. Tu tkwi ogromne zadanie wychowawcze, jakie Związek Strzelecki podjął — obudzenia w młodem pokoleniu morskiego ducha.

Z. Łotocki.

Strzały armat ze statków wojennych loskot roznoszą po morzu, po dolinach, po górach, głosząc wszemwobec, iż stopa tępicieła nigdy tu już nie postanie!

Stefan Żeromski.

Jurata - perła polskiego wybrzeża

Wśród pereł wybrzeża coraz piękniejszą, coraz bogatszą staje się z dniem niemal każdym Jurata. Położona zdaleka od zgiełku ruchu wielkich ośrodków, posiada Jurata wymarzony spokój i ciszę lasów wraz z wszystkimi skarbami morza i słońca.

Poza urokiem letniska posiada Jurata ogromne znaczenie z punktu widzenia leczniczego. Podkreślić bowiem należy wyjątkowe usłonecznienie Juraty i wyjątkowe działanie na ustrój, promieni słonecznych, wielokrotnie odbijających się od powierzchni wodnej i atmosfery i dzięki temu przejawiających w całej mocy swe wpływy lecznicze.

Organizm ludzki znajduje tu stale niezmienne sprzyjające warunki do zwalczania wszystkich schorzeń. I nie tylko w lecie, ale i w innych porach roku posiada Jurata najlepsze cechy stacji klimatycznej, dzięki osłonie od

wiatrów nadmorskich, które posiada w formie wysokich piaszczystych wydym i gęstych wysokopiennych lasów, zachowując w ten sposób wszystkie cechy dodatnie do leczenia nawet przewlekłych schorzeń organizmu.

Obok naturalnych skarbów przyrody posiada Jurata wszystko to, co przyczynić się może do podniesienia kultury samego życia w tem pięknym letnisku.

Pierwszorządny hotel, całą Juratę obsługująca już elektrownia, doskonale przeprowadzona sieć kanalizacyjna, nie mówiąc już o europejskim oświetleniu ulic i wreszcie chłodnia i wytwórnia szlucznego lodu, nadają temu świetnemu urodzisku te wartościowe cechy zdobycze cywilizacji, które tak świetnie uzupełniają naturalne bogactwa Juraty słusznie uważanej za perłę polskiego wybrzeża.

3-letnie Koedukacyjne

Liceum Handlowe

Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni

Specjalizacja w handlu morskim

Przyjmuje się zapisy na wszystkie trzy lata nauczania

Zadać bezpłatnych prospektów:

Gdynia, Morska 79 4280

Lato nad polskim morzem

Morskie uzdrowiska na wybrzeżu

Powiat morski jest jedynym w Polsce terenem, posiadającym wybrzeże Bałtyku — polskie morze — cel licznych wycieczek turystów. Dlatego też wiele wysiłków samorządu idzie w tym kierunku, by pobyt nad polskim morzem udostępnić masom społeczeństwa i stworzyć na wybrzeżu takie warunki, któreby potrafiły za-

dowolić wszystkich bez wyjątku i zadość uczynić wymaganiom uzdrowisk europejskich. Celem udogodnienia i zorientowania się w miejscowościach nadmorskich oraz celem ułatwienia turystom zwiedzenia wybrzeża podajemy opis wszystkich miejscowości nad Bałtykiem z uwzględnieniem niezbędnych informacji.

ku — Jurata z własną stacją kolejową, wodociągami, kanalizacją i chłodnią. Jurata posiada własną elektrownię, kilkanaście wiii pięknie położonych wśród lasu, hotel i pensjonat (150 pokoi) z salą restauracyjną i dancinową wraz z kawiarnią na 500 osób. Jurata należy do uzdrowisk urządzonych z wielkim komfortem, zarówno z uzdrowiskami zagranicznymi.

nej linii kolejowej Warszawa—Gdynia. Z Gdyni autobusem lub taksówką do Orłowa 6 km., albo statkiem z Gdyni. Na miejscu łaźienki kąpielowe.

Miejscowości letniskowe na półwyspie Helskim

HEL.

Leży na samym końcu półwyspu. Pełne morze i zatoka. Godna zwiedzenia latarnia morska. Hotele i pensjonaty na miejscu. Dojazd: bezpośrednio pociągami z Warszawy, Krakowa i Poznania z Gdyni pociągami przez Redę, Puck lub statkami żeglugi polskiej.

Turyści mogą się zgłaszać o przydział noclegów do miejscowego sołtysa.

Hotele: Polonia, Riviera, Morskie Oko, Gwiazda, Morska, Dom Kuracyjny, Selteneich, Łazienki, Marysienka, Jeanette.

JASTARNIA BÓR.

Wież rybacka pełne morze i zatoka. Początki Jastarni sięgają XIII wieku. Jastarnia po-

siada katolicki kościół parafialny zbudowany w roku 1836, przystań żeglugi polskiej, liczne pensjonaty restauracje, dancin i itp.

Dojazd: Pociągami jak do Helu i statkami z Gdyni. Brzegiem morza z Helu do Jastarni 14 km.

Hotele i pensjonaty: Wysockiego, Janina, Helena, Neptun, Warszawa, Pomorzanka, Światowid, Bałtyk, Jadwiga (104 pokoje w pensjonatach).

Schronisko noclegowe w szkole posiada 20 miejsc (50 gr. za nocleg).

UZDROWISKO JURATA.

Pomiędzy Helem a Jastarnią powstało jedno z najpiękniejszych uzdrowisk Polski na Bałty-

KUŹNICA.

Wież rybacka, pełne morze i zatoka. Najwyższe miejsce na półwyspie helskim. Założona została za czasów krzyżackich.

Dojazd: pociągami z Gdyni przez Redę, Puck. Dojazdu statkami niema. Brzegiem morza z Helu do Kuźnicy 21 km.

Pensjonaty: Morskie Oko, Mewa, Promienna, Budzisz, Konkel.

CHAŁUPY.

Pełne morze i zatoka. W Chałupach niegdyś istniała warownia, wybudowana przez króla Władysława IV, zwana „Władysławowem”.

Dojazd: Pociągami z Gdyni przez Redę—Puck. Wielka Wieś, Brzegiem morza z Helu do Chałup 27 km, Z Wielkiej Wsi do Chałup 8 km.

Wejście do portu w Gdyni

Miejscowości letniskowe nad pełnym morzem

WIELKA-WIEŚ.

Wielka-wieś leży u nasady półwyspu helskiego. Pełne morze i zatoka. W Wielkiej-wsi budoje się port rybacki.

Pensjonaty i hotele: Bałtyk, Morskie Oko, Jutrzenka, Marysienka, Polonia, Warszawianka, Ziemiańska, Św. Antoniego. Godne polecenia pensjonaty: Warszawianka, Bałtyk i Jutrzenka.

Szkoła powszechna ma schronisko na 20 osób.

HALLEROWO.

Hallerowo leży w odległości 1 km. od Wielkiej-wsi. Pełne morze. Powstało dopiero w ostatnich latach jako miejscowość letniskowa. Plaża ładna i duża. Pensjonat „Warszawianka”, posiada ciepłe morskie kąpiele. Nowo-budujący się park Jarosza Derdowskiego.

Dojazd: Pociągami do stacji Wielka-wieś, Hallerowo z Gdyni via Reda, Puck lub z Pucka.

CHŁAPOWO.

3—4 km. od morza. Leży 50 m. od poziomu morza. Na wzgórzach kępy Swarzewskiej. Dojazd: Pociągami do stacji Wielka-wieś, Hallerowo. Z Hallerowa do Chłapowa taksówką 3 i pół km.

Turyści mogą się zgłosić do sołtysa o przydział noclegów.

ROZEWIE.

Pełne morze. Rozewie leży na wysokim brzegu. W pobliżu znajduje się Lisi Jar, gdzie w roku 1598 wylądował król Zygmunt III. Za dawnych polskich czasów została wybudowana tu pierwsza latarnia morska; pozostały po niej tylko resztki fundamentów. Za czasów niemieckich została wybudowana latarnia morska jedna z największych na Bałtyku (5 milionów świec).

Na Lisim Jarze znajduje się gospoda (schronisko turystyczne w Rozewiu nad Bałtykiem), bezpośrednio przy autostradzie i może być punktem wyjścia na wybrzeże otwartego morza: od jeziora Żarnowieckiego aż po Hel.

Dojazd: Pociągami „Strzała Bałtycka” i inne zatrzymują się na stacji Wielka-wieś Hallerowo a stamtąd autobusem lub taksówką bulwarem nadmorskim 6 km.

TUPADŁY.

Tupadły leży w odległości 1 km. od pełnego morza. Dojazd kolejną do przystanku kolejowego Łebcz (linia kolejowa Puck—Krokowa). Z Łebcza furmanką do Tupadł 5 km. lub pociągami do Wielkiej-wsi Hallerowo i stamtąd taksówką bulwarem nadmorskim 9 i pół km.

Turyści mogą się zgłaszać do miejscowego sołtysa o przydział noclegu.

JASTRZĘBIA GÓRA.

Jastrzębia Góra jest perłą naszych uzdro-

wisk nadmorskich, leży na najwyższej części polskiego wybrzeża. Pełne morze. Piękna plaża. Nowo-wybudowane łaźienki. Bardzo malownicza miejscowość, głębokie wąwozy i jary, pierwszorzędne hotele i pensjonaty, park, korty tenisowe itd.

Dojazd: Pociągami do stacji Wielka-wieś Hallerowo i stamtąd autobusem lub taksówką bulwarem nadmorskim do Jastrzębiej Góry (8 km.).

Pensjonaty: Pilice, Bałtyk, Fantazia, Bajka odpowiadające wszelkim wymaganiom.

OSTROWO.

Ostrowo leży nad drogą nadmorską między Jastrzębią Górą a Karwią w odległości 700 m. od pełnego morza. Bardzo ładna plaża piękny las.

Dojazd do stacji Wielka-wieś Hallerowo i dalej bulwarem nadmorskim do Ostrowa 11 km.

KARWIA.

Przedostatnia większa osada polska przed granicą niemiecką wieś, położona nad samym brzegiem morza, najpiękniejsza plaża, oddzielona pasem wzgórz leśnych od wioski.

Hotele i pensjonaty: Znicz, Nadmorska Fala.

Maria Lasocka, Bór, Łosoś, Wiktorja.

Dojazd do stacji Wielka-wieś Hallerowo, dalej autobusem lub taksówką do Karwi 15 km.

W szkole jest schronisko, które może mieścić 30 osób.

KARWIENSKIE BŁOTA.

Leżą tuż około Karwi, oddalone od morza i do 2 km. Dojazd: jak do Karwi.

DEMBKI.

Osada rybacka 8 km. od stacji kolejowej Krokowa. Piaszczysta, szeroka, bardzo ładna plaża. Las sosnowy. Obozują tu co rok z całej Polski harcerze. Mieszkania tylko u nielicznych rybaków.

Dojazd do stacji kolejowej Krokowa (linia kolejowa Puck—Krokowa); kołmi od stacji 8 km.).

ZARNOWIEC.

Wież leży na wzgórzu w pobliżu jeziora (7 km. długie). W Żarnowcu istnieje klasztor Cystersek (1220). Obok klasztoru stoi kościół Benedyktynów z XIV wieku.

Dojazd do stacji kolejowej Krokowa, szosą do Żarnowca 5 km.

Miejscowości letniskowe nad morzem (Zatoka Pucka)

ORŁOWO MORSKIE.

Piękne położone kąpielisko na t. zw. małym morzu, tu ma najbardziej słoną wodę. Orłowo Morskie posiada malownicze lasy iglasto-liściaste.

Pierwszorzędne hotele i pensjonaty: Mewa, Czerwony Dwór, Maciejka, Weneda, Biały Dwór, Gryf, Bałtyk, Kama, Lena, Halina, Słońce, Marta i Dom Kuracyjny.

Dojazd do stacji Orłowo-Kolibki, na głów-

PIERWOSZYNO, MOSTY, MECHELINKI i REWA

Miejscowości położone nad małym morzem. W Rewie godne zwiedzenia t. zw. „szperki” (7 i pół km. pas piaszczysty wysunięty w morze). W Rewie jest jedyny port rybacki, gdzie można oglądać stare, dawno budowane na miejscu 2-masztowe żaglowce rybackie t. zw. „szkutry”.

Dojazd tylko szosą taksówkami z Gdyni (7 do 10 km.).

RZUCEWO.

Siedziba Królów Polskich — Osłonino.

Miejscowość położona nad zatoką Pucką 3 km. Pomiędzy Rzućwem a Osłoninem ciągnie się 4-rzędowa aleja lipowa króla Sobieskiego. Jest to jedna z najbardziej malowniczych części naszego wybrzeża. Brzeg morski wysoki, urozmaicony bujną roślinnością.

Pokoje tylko u rybaków. Dojazd do stacji Żelistrzewo (linia kolejowa Gdynia—Puck; ¾ km do morza).

PUCK.

Kościół farny wybudowany w XIII wieku przez krzyżaków, port wojenny, lotnisko, ładny park nad morzem.

Dojazd pociągami z Gdyni (1 i pół godz.) lub szosą autobusem, albo taksówką 30 km.

Turystów i wycieczki przyjmuje klasztor Elżbietanek i schronisko Towarzystwa Krajoznawczego (50 miejsc). Dom Kuracyjny ma 200 miejsc.

Godna polecenia kawiarnia „Warszawianka” w Rynku.

SWARZEWÓ.

Wież położona nad zatoką Pucką. Plaża niewielka. lecz czysta. Kościół parafialny z cudownym obrazem Matki Boskiej i wieloma pamiątkami.

Dojazd do przystanku kolejowego Swarzewo na linii kolejowej Gdynia—Reda—Puck—Swarzewo—Wielka-wieś—Hallerowo.

ZAGÓRZE.

11 km. od Gdyni. Położone u podnóża wzgórz Chylińskich, pokrytych sosnowo-bukowym lasami. Dojazd do Gdyni pociągami do stacji Rumia—Zagórze (16 pociągów dziennie, 15 min. jazdy). Z Wejherowa do Zagórza 12 km.

W okresie letniskowym po 14-dniowym pobycie w Zagórzu przysługuje 50 proc. zniżki kolejowej.

KARTUZY.

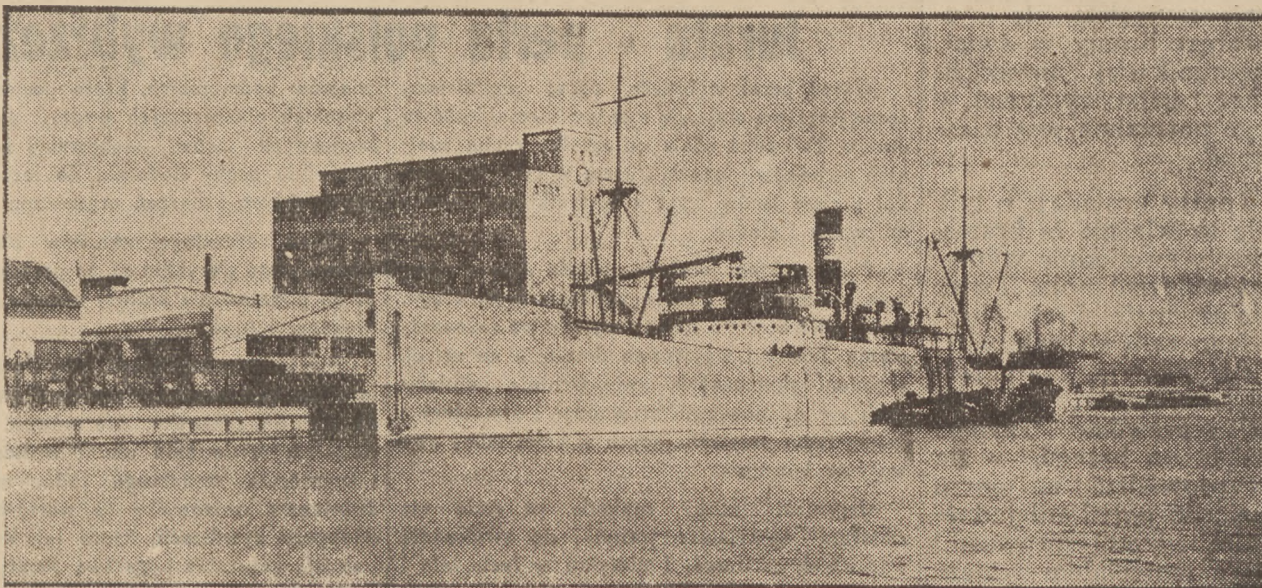
Powiatowe miasto, 49 km. od Gdyni; otoczone dookoła jeziorami, wzgórzami i lasami. Kościół Kartuzów, obecnie parafialny, położony na zachód od miasta nad jeziorem; zbudowany w końcu XIV wieku. W centrum miasta znajduje się kościół ewangelicki wybudowany w r. 1883. Miasto posiada ładnie urządzone ekwery.

Dojazd kolejną z Gdyni wprost do Kartuz, albo z Gdyni do Wejherowa autobusem (odjazd z rynku o godz. 8,30 i 14,45).

We wszystkich wymienionych miejscowościach obowiązuje taksa kuracyjna: za pobyt 14-dniowy 7,50 zł., od 2—6 tygodni 12,— zł. za cały sezon 15,— zł.

Ceny w hotelach i pensjonatach za pokój z utrzymaniem 6—10 zł., w pełnym sezonie 14 złotych.

Z 25 proc. zniżki taksy kuracyjnej korzystają urzędnicy państwowi, wojskowi w służbie czynnej, inwalidzi wojenni i ich rodziny. Wolni od opłaty taksy kuracyjnej są: a) lekarze i ich rodziny; b) urzędnicy, którzy przybywają do gmin w sprawach służbowych; c) dzieci do lat 10-ciu, młodzież w zwartych obozach, służba oraz osoby, przyjeżdżające na pobyt nie dłużej niż 3-dniowy.

Port w Gdyni. Basen im. Marszałka Piłsudskiego. W głębi gmach olejarni gdyńskiej.

Wejherowo — jako letnisko i ośrodek szlaków turystycznych

Najdalej wysuniętym miastem na północ zachód jest Wejherowo nad rzeką Białą, leżące w szerokiej kotlinie rzeki Redy. Miasto otoczone dookoła wzgórzami, pokrytymi lasami mieszanymi, wśród których są rozrzucone kaplice Kalwarii kaszubskiej, odwiedzanej przez dziesiątki tysięcy pątników z najdalszych okolic północnego wybrzeża.

Założycielem Wejherowa był Jakób Wejher wojewoda malborski, wierzy towarzyszy Władysława IV. w jego wyprawach wojennych i planach bałtyckich. Jakób Wejher był strażnikiem polskiego morza i orędownikiem polskiej floty. Podczas oblężenia Zamku Białego został przysypany gruzem i ocalony cudem uczynił ślubowanie, że po powrocie na swe ziemie zbuduje kościół pod wezwaniem św. Trójcy i św. Franciszka. W czasie wędrówek po swych gruntach Wejher natrafił na rzeczkę zwaną później Cedronem, gdzie w pierwszej połowie XVIII wieku założył miasto Wejherowo, budując na wzór jerozolimski Kalwarię. Po wygaśnięciu rodu Wejherów, Wejherowo przechodziło różne koleje. Najpierw przeszło w posiadanie Radziwiłłów a następnie Sobieskich. W r. 1720 Wejherowo dostaje się drogą kupna w posiadanie hrabiów Przebendowskich, a następnie w roku 1784 hrabiów Keyserligów. W posiadaniu których okoliczne dobra znajdują się do dnia dzisiejszego.

Po odzyskaniu niepodległości dzięki wysiłkom Rządu w pobliżu Wejherowa powstaje port Gdynia, a Wejherowo, jako zaplecze, szybko się rozbudowuje tak, że w krótkim

czasie liczba ludności wzrosła w dwuniasób i obecnie wynosi 14.000 mieszkańców. Na skutek szybkiego rozwoju Wejherowo stało się również ośrodkiem życia kulturalnego Kaszub.

Wejherowo nie wiele posiada zabytków przeszłości. Godnym uwagi jest kościół Ojców Reformatów (Poklasztorny), piękna budowla barokowa, w której podziemiach mieszczą się groby Wejherów i Przebendowskich. Ściany kościoła zdobiają obrazy nieznanymi włoskimi malarzami. Również interesująca jest architektura niektórych kaplic, najpiękniejszą z nich jest kaplica św. Krzyża, położona na pięknym, górzystym wzniesieniu z marmurowym obrazem i trzema krzyżami, z przepięknie wykonanymi figurami, które są dziełem długoletniej pracy artystycznej Franciszkanina O. Junia Perusa.

Piękne są także gmachy Starostwa, Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego w stylu neorenesansowym, ratusz, Ubezpieczalnia Społeczna i inne.

Na przyjezdnych Wejherowo miłe czyni wrażenie czystością, całkowicie uporządkowanymi ulicami tonącymi w zieleni, pięknymi willami i gmachami. Miasto posiada wszelkie nowoczesne zakłady użyteczności publicznej jak gazownię, elektrownię, wodociąg, kanalizację i rzeźnię z chłodnią i wytwórnię sztucznego lodu. Posiada również lasy o obszarze 263 ha, które są naturalnym parkiem, chętnie odwiedzanym przez mieszkańców i letników.

Leżąc na linii kolejowej Gdańska i Gdyni, Wejherowo jest doskonałym ośrodkiem dla

ruchu letniskowo - turystycznego. Doskonale połączenie kolejowe (14 par pociągów), oraz taryfa podmiejska pozwalają letnikom na codzienne korzystanie z kąpielisk morskich w Gdyni (30 minut koleją) i w uroczym położonym Orłowie. Warunki umożliwiają również odwiedzanie tak licznych miejscowości uzdrowiskowych wybrzeża. Przepiękne są wycieczki pieszo, na rowerach lub samochodami do pobliskich jezior Wyspowo, Wygoda, Dobro i leżącego nad granicą jeziora Żarnowieckiego. Przez Wejherowo prowadzą szlaki turystyczne do Szwajcarii Kaszubskiej, dokąd kursują autobusy dwa razy dziennie.

Do bardzo malowniczych i dających wiele wrażeń szlaków turystycznych należy szosa Wejherowo - Krokowo - Żarnowiec - Karwia, która prowadzi przez zalesione wzgórza. Bardzo piękną jest szosa Wejherowo — Pobłocie — Łebno — Kartuzy. Stanowi ona doskonałą sieć dróg bitych częściowo asfaltowych, płynących się serpentynami przez wzgórza, dając wycieczkowiczom wiele wrażeń pięknego krajobrazu kaszubskiego.

Kilka hoteli, liczne pokoje prywatne urządzone z komfortem, tanie restauracje i jadalnie umożliwiają letnikom tani pobyt w Wejherowie.

Letnicy podczas pobytu w Wejherowie nie płać taksy kuracyjnej, a po pobycie 14-dniowym, korzystają ze zniżek kolejowych obowiązujących dla uzdrowisk.

POKOJE

czyste, wygodne i ciche z wodą bieżącą i telefonami

w Warszawie,

ulica Chmielna Nr. 31

obok Dworca Centralnego

poleca tanio

4332

Zarząd Hotelu Royal.

projektem ujęcia wody, 2 żelazo-betonowe zbiorniki wodociągowe, hydrofor dla Witomina, stację oczyszczania ścieków, oraz stację przepompowań ścieków w Gdyni.

Odnosnie danych eksploatacyjnych, nie od rzeczy będzie przytoczyć, że ilość połączeń wodociagowych i kanalizacyjnych przekroczyła już liczbę 1000 i z dnia na dzień w szybkim tempie się powiększa. Produkcja wody w stosunku do pierwszego roku eksploatacji wzrosła o ok. 5 proc., podobnie jak i opłaty kanalizacyjne wzrosły o 6 proc.

Biorąc pod uwagę, że nasilenie połączeń domowych, oraz produkcji wody w roku bieżącym wzrasta w silnym tempie, stwierdzić należy tendencja rozwojowa Zakładu jest na najlepszej drodze.

W ubiegłym roku dzięki wydatnej pomocy finansowej Funduszu Pracy, rozpoczęto budowę głównego ujęcia wody, którego brak ze względu na małą wydajność uruchomionych w roku 1930 2 pomocniczych ujęć w Gdyni i Oksywiu, dawał się ogromnie odczuwać. Ujęcia te bowiem posiadały wydajność ograniczoną, niewystarczającą na zaspokojenie nader szybko rosnących potrzeb Gdyni.

Obecnie, uruchomione w ostatnich dniach główne ujęcie wody o znacznej wydajności, sprosta bez trudu zapotrzebowaniu na wodę nawet kilkuset-tysięcznego miasta. Ujęcie to zapewni więc Gdyni na szereg lat dostateczną ilość zdrowej i czystej wody.

Pijcie tylko rodzimą
Kawę Słodową Kneippa
z przyprawą Francka!

Urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne Gdyni są wyrazem nowoczesnej techniki

Kwestja zaopatrzenia Gdyni w urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne datuje się od r. 1927 t. j. od czasu gdy ówczesny Magistrat powierzył prof. Politechniki Warszawskiej Dr. Pomianowskiemu opracowanie projektów wodociągów i kanalizacji dla „Wielkiej Gdyni“.

Projekty te w ostatecznej swej formie przewidują zamkniętą sieć wodociągów na całym terenie Wielkiej Gdyni, a więc i jej przedmieście i osiedli: Orłowo, Witomino, Chylonia, Rumia, Obłuże, Zagórze, Oksywie i. t. d.

Sieć ta zasilana jest przez 3 ujęcia wody, z których główne ujęcie znajduje się w Rumji i 2 pomocnicze w Gdyni i Oksywiu.

Wobec znacznej rozpiętości sieci o promieniu kilkunastu kilometrów, okazała się potrzeba uruchomienia dwóch zbiorników wyrównawczych, z których jeden zaprojektowano w Gdyni, a drugi w Obłuzie. Ponadto z uwagi na znaczną falistość terenu i duże różnice poziomu, zaprojektowano kilka stacji hydroforowych (pneumatyczny wodociąg) dla miejsc położonych najwyżej — ponad poziomem zbiorników n. p. Witomino, Redłowo,

Obłuże.

Jeśli chodzi o kanalizację to projekt przedstawia się odmiennie. Mianowicie względu na terenowe spowodowały konieczność wprowadzenia systemu kanalizacji rozdzielczej t. j. oddzielnie dla wód zużytych i oddzielnie dla wód atmosferycznych. Sieć kanalizacyjna podzielona została na 3 niezależne od siebie strefy w Gdyni, Oksywiu i Orłowie Morskiem. Każda z nich posiada własną stację oczyszczania ścieków. Na stacjach tych, ścieki podlegają oczyszczaniu w ten sposób, że części stałe tworzą osad używany później jako nawóz, części zaś płynne odprowadzane są wprost do morza (rzecz oczywista w dużej odległości od śródmieścia i plaży).

Kanalizacja Gdyni posiada ponadto 2 systemy górny i dolny. Ten ostatni obsługuje tereny przyportowe, najniżej położone. Ścieki tego systemu odprowadzane są do stacji przepompowań, gdzie podnosi się je do systemu górnego, obsługującego wyższe części miasta. Ścieki systemu górnego odprowadza się z kolei przy pomocy specjalnego kolektora do stacji oczyszczania.

Tak przedstawia się w ogólnych zarysach projekt, którego realizację rozpoczęto w roku 1928, wykonując co roku nowe etapy prac, w kolejności swej z punktu widzenia aktualnych potrzeb, najważniejszych.

W ten sposób prowadzone budowy, zdążające do jaknajrychlejszego rozpoczęcia eksploatacji, umożliwiły już w maju 1930 r. uruchomienie obiektów i wykorzystanie wybudowanej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej.

Zaznaczyć należy, iż równocześnie z rozpoczęciem eksploatacji, wydodrębniono dział budowy wodociągów i kanalizacji z Wydziału Technicznego Magistratu m. Gdyni i stworzono nowe przedsiębiorstwo p. n. „Zakład Wodociągów i Kanalizacji“, delegując na dyrektora Zakładu, dotychczasowego kierownika tego działu Inż. M. Michalskiego pozostającego zresztą do chwili obecnej na tem stanowisku.

Dorobek z górą lat 6-ciu przedstawia się w tej dziedzinie bardzo pożądnym, albowiem Gdynia posiada obecnie sieć wodociagową długości 65.575 m. b., sieć kanalizacyjną długości 11.052 m. b., 3 przewidziane

WIELKOPOLSKI SKŁAD KAWY

SPOŁKA Z OGR. ODP.

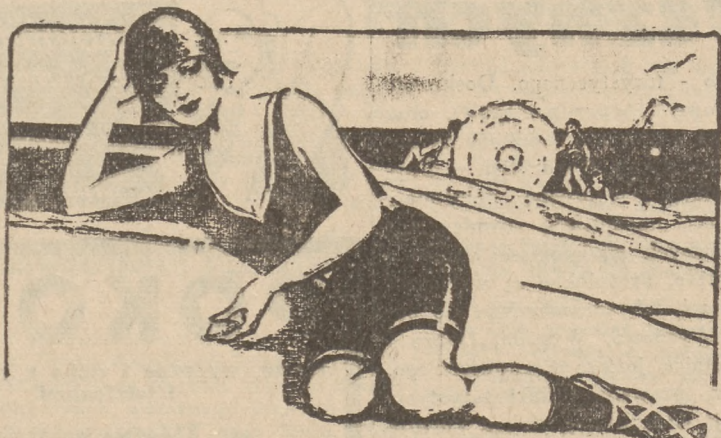
CENTRALA W GDYNI

56 oddziałów w wszystkich większych miejscowościach w poznańskim i na Pomorzu

MAGAZYNY W GDYNI I W BYDGOSZCZY

Własny import kawy, herbaty i owoców południowych

Sprzedaż kawy, herbaty, kakao, artykułów czekoladowych, cukrowych, mącznych, kolonialn. i owoców suszonych

GDYNIA, UL. ŚWIĘTOJAŃSKA

NA SEZON KAPIELOWY

Polecamy w wielkim wyborze trykoty kąpielowe najnowsze modele. — Ręczniki w dobrym gatunku. — Płaszczki kąpielowe wykonane z najlepszych materiałów. — Kapy kąpielowe. — Paski gumowe. — Płaszczki damskie i męskie. — Materiały wełniane i bawełniane oraz wszelką galanterię.

WOJCIECH MIKOŁAJCZYK

4359

INŻ. K. BIELIŃSKI

Dyrektor Miejskich Zakładów Elektrycznych w Gdyni.

Pięcioletni rozwój Miejskich Zakładów Elektrycznych w Gdyni

W celu zaopatrzenia w energię elektryczną mieszkańców m. Gdyni i sfery interesów mieszkaniowych m. Gdyni Zarząd miasta utworzył w roku 1929 odrębne przedsiębiorstwo pod nazwą „Miejskie Zakłady Elektryczne w Gdyni”.

M. Z. E. zrezygnowały z budowy własnego zakładu wytwórczego a zamiast tego pobierają hurtowo energię elektryczną z zakładów wodno-elektrycznych w Gródku i Żurze, należących do Pomorskiej Elektrowni Krajowej „Gródek” oraz z Elektrowni Okręgowej Powiatu Kartuskiego „Rutki”.

W ciągu ubiegłego pięciolecia rozwój M. Z. E. kształtował się bardzo pomyślnie, Kosztem około 4 milj. złotych, które uzyskano z pożyczki zagranicznej, wybudowano: i główną stację rozdzielczą wraz z magazynami, garażami, lokalami biurowymi i mieszkaniami dla obsługi, 26 stacji transformatorowych, 46 km sieci wysokiego napięcia (15.000 woltów), 85 km sieci niskiego napięcia i 52 km sieci oświetlenia ulicznego. Lampy uliczne zawieszono na słupach betonowych, które stanowią prawdziwą ozdobę miasta. Mimo tak znacznych inwestycji, które z konieczności musiały być dostosowane już do potrzeb przyszłej „Wielkiej Gdyni”, M. Z. E. są przedsiębiorstwem samowystarczającym. Dochodem budżetu zwyczajnego bowiem, które w roku budz. 1929/30 wynosiły tylko 423.000,— zł. wzrosły w roku budz. 1933/34 już do sumy 1.200.000,— zł. Ilość liczników na sieci wzrosła w ubiegłym pięcioleciu z 900 na 6200 sztuk, a ilość sprzedanej energii z 700.000 na 2.700.000 kilowatogodzin.

M. Z. E. uznały za swój obowiązek umożliwić mieszkańcom Gdyni i okolicy korzystanie z energii elektrycznej nie tylko do oświetlenia, ale i do celów grzejnych. W tym celu wprowadzono w styczniu 1930 r. t. zw. liczniki oddzielające, czyli przenośne podliczniki z utrudnionym rozruchem, włączane w szereg z grzejnikami. Przy pomocy tych podliczników określano zużycie grzejników, które obliczano po cenie 30 groszy za kilowatogodzinę, wobec 70 groszy za kwh dla pozostałego zużycia wykazanego przez licznik główny.

Podliczniki przyczyniły się wprowadzić do rozszerzenia zastosowania grzejników, lecz w praktyce okazały się one uciążliwe zarówno dla odbiorcy jak i dla elektrowni. Z tego powodu M. Z. E. przystąpiły do opracowania innego sposobu taryfikacji, któryby umożliwił najszerszym warstwom społeczeństwa korzystanie z taniego prądu dla celów grzejnych. Po przeprowadzeniu dokładnych studiów uznano za najodpowiedniejszą taryfę t. zw. blokową, którą zaprowadzono z dniem 1 czerwca 1932 r., jako pierwszą tego rodzaju taryfę w Polsce.

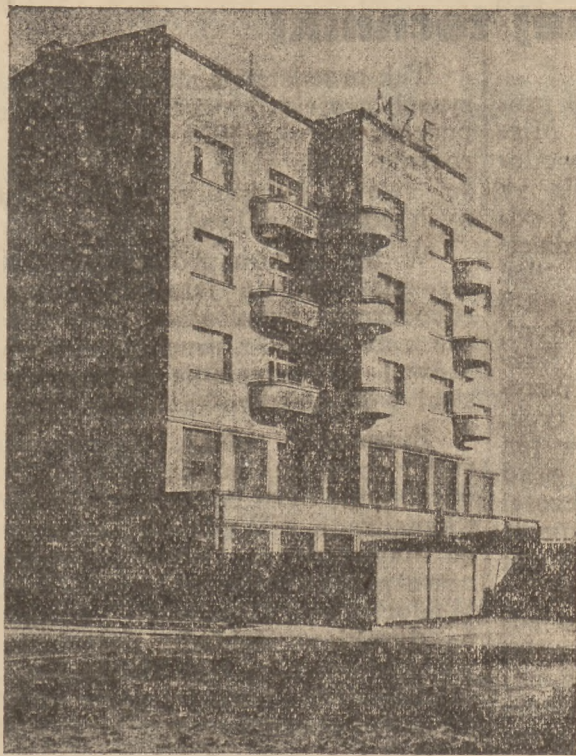
Taryfa blokowa polega na tem, że dla mieszkań prywatnych ustalono, w zależności od ilości pokoi mieszkalnych, miesięczne normy zużycia energii (I blok)

opłacanej po cenie maksymalnej t. j. po 70 groszy za 1 kilowatogodzinę. O ile dany odbiorca zwiększa swoje zużycie opłaca następnie kilka kilowatogodzin (II blok) po cenie 35 groszy a całą resztę (III blok) po 20 groszy względnie po 15 groszy w wypadku, gdy zużycie w III bloku wynosi więcej niż 30 kwh. Obniżenie ceny prądu dla celów grzejnych do 15 groszy za kwh zrównało praktycznie ceny prądu i gazu w Gdyni.

Doświadczenia poczynione zarówno u nas jak i zagranicą wykazały, że w prak-

w roku 1932 — 248.000 kilowatogodzin
1933 — 455.000

Taryfa blokowa wpływa również korzystnie na zmniejszenie bezrobocia w przemyśle elektrotechnicznym, bowiem możliwość otrzymania energii elektrycznej po bardzo niskiej cenie przyczyniła się do wzrostu zapotrzebowania na aparaty elektryczne. W samym tylko sklepie, prowadzonym przez M. Z. E., sprzedaje się rocznie przeszło 2000 różnych aparatów elektrycznych. Za przykładem Gdyni poszło już kilkanaście elektrowni

Gmach M. Z. E. w Gdyni
zwraca uwagę przyjezdnych
swą nowoczesną architekturą.

tyce odpowiada 1 metr sześcienny gazu 2½ kilowatogodzinom energii elektrycznej. Cena gazu wynosi w Gdyni 35 groszy a przy uwzględnieniu opłaty za gazomierz dochodzi do 40 groszy za 1 metr sześcienny. Wobec tego odbiorcy M. Z. E. gotując elektrycznie nie ponoszą większych wydatków jak przy gotowaniu na gazie. Zużycie prądu dla celów grzejnych przed odbiorców M. Z. E. wzrasta w szybkim tempie, sprzedano bowiem:

w roku 1930 — 25.000 kilowatogodzin
1931 — 92.000

w Polsce, bowiem wyniki osiągnięte w Gdyni wykazały, że na nowych taryfach zyskał zarówno odbiorcy, jak i elektrownia.

O ile wszystkie elektrownie w Polsce zmodernizują swoje taryfy to należy przypuszczać, że elektryfikacja kraju postępować będzie szybko naprzód i że już za kilka lat Polska pod względem zużycia energii elektrycznej nie będzie jak dotychczas znajdować się na szarym krańcu krajów Europy, lecz wyprzedzi co najmniej połowę krajów.

BALTYCKA HURTOWNIA
MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

po cenach
bezwzględnie konkurencyjnych

GDYNIA
SP. Z OGR. ODP.

ulica Szkolna 4, telefon 26-07 i 15-07

GŁOSY I ODGŁOSY.

Kowno—Warszawa—Berlin

(i) Pobyt płk. Prystora w Kownie wzbudził zrozumiałe zainteresowanie nie tylko w naszej prasie, ale i w prasie zagranicznej. Korespondent „Kurjera Porannego” z Kowna pisze, że pobyt płk. Prystora przestał już być sensacją a stał się faktem o dziejowym znaczeniu.

„W każdym bądź razie dzień 23-go czerwca, w którym Prezydent Republiki Litewskiej Smetona, przyjął na prawie godzinnej audencji pułkownika Prystora, najbliższego przyjaciela Marszałka Piłsudskiego i b. premiera Rzeczypospolitej — stał się tu, w powszechnej opinii, dniem epokowym”.

„Ilustrowany Kurjer Codzienny”, pisząc o polsko-niemieckich stosunkach gospodarczych, stwierdza, że bilans handlowy z Niemcami kształtuje się dla nas czynnikiem, natomiast bilans płatniczy — biernie. Obrót płatniczy z Niemcami kształtuje się dla nas wyjątkowo niekorzystnie. Polska płaci Niemcom wszystko bez ograniczeń — Niemcy nie płacą Polsce nic. Poniższe zestawienia mówią za siebie.

„Polski właściciel kamienicy w Berlinie nie może otrzymać z Berlina swego czynszu — niemiecki właściciel kamienicy w Katowicach otrzymuje swój czynsz bez ograniczeń w pełnej wysokości.

Polski wierzyciel z tytułu asekuracji, wkładu bankowego, dywidendy, obligacji czy hipoteki nie otrzymuje nic — niemiecki wierzyciel z jakiegokolwiek bądź tytułu w Polsce otrzymuje wszystko bez ograniczenia.

Polski eksporter nie może wydosłać swej pretensji z Niemiec — niemiecki eksporter otrzymuje wszystko bez ograniczeń.

Tak więc równowaga we wzajemnym bilansie płatniczym jest zachwiana. Należy ją przywrócić”.

Wychowawcy młodego pokolenia

„Gazeta Polska” podkreśla, że Zjazd Związku Nauczycielstwa Polskiego przekreślił rachuby opinii socjalistyczno-narodowej, że zadeklarował Rządowi Rzplitej gotowość obywatelskiej współpracy w dziele budowy i rozwoju szkolnictwa i oświaty w Polsce. Organ zaś Z. N. P. „Ogniwo” o dzisiejszych obowiązkach nauczyciela pisze:

„Dziś, w dobie wielkiego kryzysu materialnego, a w pierwszym rzędzie moralnego, kiedy poszczególne ugrupowania społeczne rywalizują z sobą w dziele tworzenia dóbr kulturalnych i materialnych, w momencie wielkiego rozbitcia polskiej inteligencji na szeregi wzajemnie zwalczających się odłamów, których metody partyjno-polityczne zarażają młodzież szkół średnich i wyższych uczelni, — nauczyciel, wychowawca młodego pokolenia, pokolenia przyszłości, musi zasilć kadry inteligencji polskiej. Musi przyjąć młody nauczyciel o dzielnej postawie wobec życia, o niewyczerpanym zapasie energii i zdrowia moralnego, który będzie odpowiadał całą swą osobowością tym nakazom i postulatami, jakie wysuwa przyszłość zreformowanej szkoły polskiej i Państwa Polskiego”.

Społeczeństwo rozumie i docenia w pełni rolę wychowawców młodego pokolenia.

Warszawa—Morze

„Express Poranny” zwraca uwagę, że od czterech dni uboga sieć dróg polskich wzbogaciła się o nowy odcinek liczący 33 kilometry. Włączono do niej szosę wiodącą z Warszawy przez Żoliborz, Łomianki i Czosnow do Modlina a będącą dawniej główną częścią wielkiego traktu nr. 1 łączącego Warszawę z polskiem morzem.

„Nowy most skracca dość znacznie drogę z Warszawy do Gdańska. Jeśli idzie o kilometr — różnica wynosi wszystkich zaledwie 6 kilometrów, nie tu jednak leży sedno sprawy. W istocie droga ta w czasie skrócona będzie znacznie bardziej, a to ze względu na to, iż szosa z Warszawy przez Łomianki stanowiąc coś w rodzaju nowoczesnej autostrady”.

Kultura i sztuka

Pieśń o Ziemi Kaszubskiej

A czy znosz te, bracie młody,
Te pomorskie twoje rody?
Tech Kaszubów, Kocewików
i tech Gochów, Borowiaków?

A czy znosz te, bracie młody,
Twoje bory, twoje wody?
Stare chujci nad drogami,
Bjole brzuści nad wodami?

A czy znosz te, bracie młody,
Twoje ziemi jarne plody?
Jako dziewczka krasnolita
Kąpie w słońcu se bukwita!

Tam na Helskiej białej ziemi
Szumją fale od Bałtyku.
Tam na Helskiej białej ziemi
Jest rebackie twarde plemię.

Na Oksywskiej górze szary
Czuwa pilno kosciół stary,
O przeszłości swiasty marzy,
Jak ten sługa czujnej straży.

Puck je miasto wszesciem znane,
W księgach Polski zapisane.
Tu Czorliński ze secami,
Jechł z swymi kompanami.

Znasz te, bracie, kalwaryjo
Na Wejrowskiej górnej ziemi?
Gdzie Pon Jezus stracił życie,
Za kaszubsce godne plemię.

Wszyscie trosci, co nabandzesz
Tu jich zaros se pozbandesz,
Gdzie Pon Jezus se objawił
I kaszubszi naród zbawił.

Oliwa, stolico swianta,
Samborów, dzelnych Mestwinów.
Tutaj kaszubsce ksążenta
Obmesłaly dobro synów. —

Płynie Wisła, jak płynęła,
Nad nią leży Gdońsk nasz stary,
Ze do Polski nie należy,
Tem Kaszub nie do wiary.

A cieć stary Gdońsk opuseysz,
Na południe kroki zwrocysz
Tam kroy swiasty!
Matce Bosci poswiancony
Raj Maryji je nazwony.

Nad jezerem klasztor stoi,
Na nim stara mieć zeleni,
Kartuzianie tu mieszkale,
Cude w dzelach dokonale.

Na radunscim brzegu stoi,
Dla pobożnych dusz przystanek,
Stary klasztor Norbertanek,
Przez Mestwinów zbudowany,
To Zukowo z wieków znane.

Tu kaszubszi szlachciece chwalił
Jako sługa Boga swego,
Tu kaszubszi szlachciece chwalił
Droge życia zakonnego.

W Chmielnie je lud decht szczęśliwy,
Każdy mo tam swój garnuszek
Z gliny własnej ulepiony,
Dwojaczkom on jest nazwony.

Z jednej strony kładze bulwe,
Z drugiej dolewo maśloneci,
Cieć na pole kosceć idze,
Rano gdy wstają skowronci.

Ze Betowo Nieme zagrabił,
To do lecha jest gałgaństwo,
Tam se rychtych Chrystus rodził,
Co kaszubszi kroy webawił.

Bo jak wieta:
Betowo a nasz Betlejem
Jest, jak mówią, jedno miasto;

Ze żedowie te letere
Pokroncele, jakby casto.

Przeswietna Koscerzyno!
Stolico kaszubskiej ziemi,
Była zawsze Polsce wierna,
Je to chwała niesmiertelna!

Kask co musze pożałowac:
Powiadają se do lecha,
Ze tu Judosz se narodził,
Co po wiecach cagle chodził!

Zato mosz też pianke dziewczil
Chłopce tak se pogadują:
Chłuren chłurą pocałuje,
Sedm latk se obliżuje.

Na południe świat odmienny:
Cechy, smutny, trochę senny,
Kraj gorzysty, iase mgliste,
Żyta marne, bagna czarne.

Domki małe, słomą kryte,
Tuż przed niemi
Jak tych oczków mądrych pora,
Blyszczą w zeleni jezora.

A jak kseżec nad gwiazdami,
Nad wszytciem jezorami
Stoji Wdzydzkie!
Na czter watre je rozcante,
Na kształt krzyża je rozpiante.

A po toniach rebe skaczą
W lufce morse gape kraczą,
Czołem cecho wode pruje,
Rebok z niego sece snuje.

Tu kolebka je Stolemow,
Wielkoludow i olbrzymow.
Tak se ludze powiadajo,
Prze kominku dziecom bajo.

Z nich se rodził Jasek z Knieji,
Zacny kaszubszi poeta,
Jarosz z Wiela nazywany,
Nom Kaszubom dobrze znany.

Pocma dalej pod Betowo
Aż do wioski Borzyszkowo.
Na bocznosci mniej se trochę,
Tu kroy, gdzie mnieszkają „Goch”

Tu Goch panem na swej roli
Plu: se w kasze nie pozwoi,
Ani żed tu nie wetrzymo
Pędzy w strone Jerozlemi.

Na południe suche pioski,
A nad rzeką cemne loski,
Nad drogami brzuście stare,
Mchem pokryte chujcie szare.

Jest tu wioska Szwormigace,
Każdy cy tam powie „bracie”.
Dawaj różkę, a nie bęc taci,
Zażejmi sobie tobaci.

Tam dostatek je niemaly,
Sedem snopków na żerg cały,
Jako posog dla Rozeli,
Mandel jażdży je w kobier.

Niezadługo, het daleko,
Widać wieże miasta Chojńc.
Tam je Kaszub koniec!

Końco je także piosci naszej
O kaszubscim starym rodze.
Brońmi zawsze zemni naszej,
Żyjmi razem sobie w zgodze.

Wolno spiewac tu każdemu
W tem kaszubsko-polskiem domu
Wróg nam Polski nie odbije,
Cieć kaszubszi naród żyje!

Izydor Gulgowski
(1925).

Komitet Przyjaciół Sztuki Polskiej dla propagandy sztuki plastycznej rodzimej

Komitet Przyjaciół Sztuki Polskiej instytucja, wyłoniona ze społeczeństwa, rozumiejącego potrzebę i znaczenie sztuki w życiu, dla propagandy sztuki plastycznej rodzimej i dla pomocy jej twórcom artystom, zmobilizował swe siły, rozpoczynając szeroko zakrojoną akcję.

Opracowywane są projekty organizacji zabytku dzieł sztuki, oraz na jesieni roku bież. Tygodnia Sztuki Polskiej.

Na szeregu konferencji z przedstawicielami wszystkich ugrupowań: Związków Zawodowych Artystycznych, przy współudziale delegata M. W. R. i O. P. uzgodniono wspólny program i metody działalności Społecznego Komitetu Przyjaciół Sztuki Polskiej i swiata artystów plastyków, przyczem została powołana do życia stała konferencja delegatów Związków artystycznych, jako organ informacyjno-doradczy Komitetu.

W konferencji tej przy Komitecie Przyjaciół Sztuki Polskiej są reprezentowane: malarstwo, rzeźba, grafika, architektura i sztuka sto-

sonowa.

Władzę Komitetu Sztuki Polskiej stanowią: honorowa przewodnicząca — p. premierowa Januszowa Jędrzejewiczowa; honorowa przewodnicząca Sekcji Imprez — p. ministerowa Izabella Szembekowa; Prezydum Zarządu — prezes Karol Bertoni, wiceprezes — Teodora Dąbrowska, sekretarz — Zofia Makowska, zast. sekr. — Irena Nowicka, skarbnik — Jadwiga Wierzejska, zast. skarbnika — Jan Skrzypiniski.

Członkowie Zarządu: pp. Bogacka Jadwiga, Raczkiewiczowa Jadwiga, Dąbrowski Aleksander, Kwilecki Franciszek, Małkowski Stanisław, Marczewski Tadeusz, Pułaski Franciszek, Rydz-Śmigły Edward, Sosnkowski Kazimierz.

Zastępcy: pp. Świątkowska Janina, Wyrostkowska Bronisława, Zawadzka Halina, Komisja Rewizyjna pp.: Natanson Aleksander, Sienkiewicz Jerzy, Sąd Rozjemczy pp.: Gembatzewski Bronisław, Górecki Roman, Gruber Henryk, Kleczyński Jan, Stomiński Zygmunt. Zastępcy pp.: Boruciński Michał, Bylewski Tadeusz.

Notatki kulturalno-artystyczne

ODZNACZENIE WAWRZYNEM AKADEMICKIM. Na najbliższym posiedzeniu Polskiej Akademii Literatury, które odbędzie się dn. 29 bm. dokonany zostanie wybór pierwszych kandydatów do odznaczenia Wawrzynem Akademickim.

MIEDZYNARODOWY KONGRES FILOZOFI TOMISTYCZNEJ obradować będzie w dniach 28 do 30 sierpnia w Poznaniu. Obrady poświęcone będą zwłaszcza zagadnieniom moralnym i społecznym doby obecnej. Inauguracyjny wykład na temat „Tomizm wobec współczesnej filozofii dziejów” wygłosi ks. K. Michalski, prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego.

WYKOPALISKA Z EPOKI KAMIENNEJ W POZNAŃSKIM. Na łakach małej osady Szlachcin, pow. Środa, podczas kopania torfu robotnicy natknęli się na gliniane naczynia. Stwierdzono, że naczynia te pochodzą z III okresu młodszej epoki kamiennej, to znaczy z czasów mniej więcej od 2400 do 2100 l. przed Chrystusem. Są one pozostałością po ludności północnej, przybyłej z półwyspu baltickiego.

WALNY ZJAZD ZWIĄZKU TEATRÓW LUDOWYCH obradował ostatnio w Warsza-

wie. Związek przystępuje do zorganizowania komisji teatrów emigracyjnych oraz komisji teatrów miejskich. Związek liczy 106 zespołów teatralnych.

TADEUSZ LUCZAJ, laureat międzynarodowego konkursu muzycznego w Wiedniu, wystąpił w tych dniach poraz pierwszy w Operze warszawskiej w „Eugeniuszu Onieginie”, śpiewając partię ks. Gremia. Debiut operowy artysty spotkał się z bardzo przychylnym przyjęciem publiczności i krytyki.

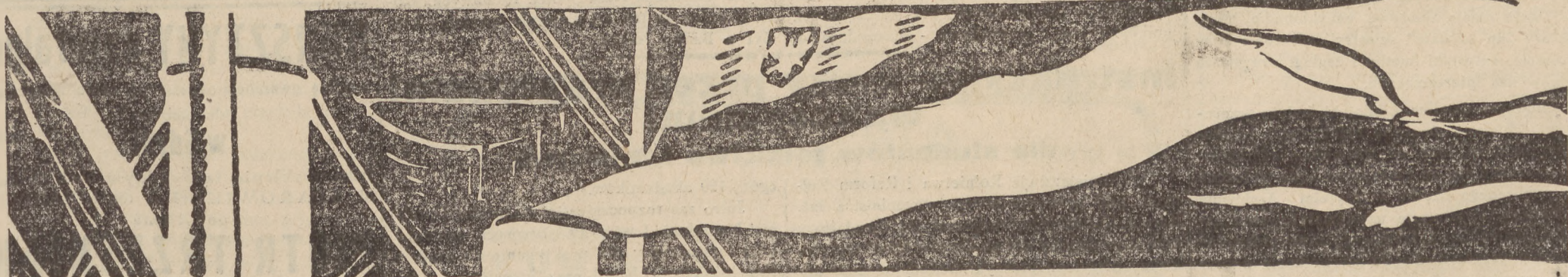
TOWARZYSTWO OPERY POLSKIEJ POWSTAŁO W NOWYM JORKU. Na czele jego stanął impresario Ludwik Kowalski. Towarzystwo zamierza wystawiać polskie opery we wszystkich większych środowiskach polskich w Stanach Zjednoczonych.

LEGENDA O NIBELUNGACH POWSTAŁA W BELGII. Członek belgijskiej Akademii Królewskiej i profesor Uniwersytetu w Brukseli, Henryk Gregoire, ogłosił w największym dzienniku alzackim „Dernieres Nouvelles de Strasbourg” sensacyjny artykuł, w którym dowodzi, że słynna legenda o Nibelungach powstała nie w Nadrenji, jak to głosi nauka niemiecka, lecz w Belgii.

Niekorzystny stosunek filmów polskich do zagranicznych

Jak wynika z danych statystycznych Centralnego Biura Filmowego w Warszawie w przeciągu 4-ch miesięcy rb. (styczeń, luty, marzec, kwiecień) zgłoszono do cenzury i dozwolono do wyświetlania publicznego 51 filmów polskich, ogólnej długości 24.649 mtr. W liczbie tej było tylko 6 filmów pełnoprogramowych z których 3 bez oceny i 3 z oceną artystyczną 4 filmy małe (dodatki) bez oceny, 1 film mały niemy, bez oceny, krótkometrażowy, 39 filmów małych, dźwiękowych, krótkometrażowych, z których 7 bez oceny, 10 z oceną artystyczną 22 z oceną kształcącą.

W tym samym czasie przywieziono z zagranicy 393 filmy, z których zgłoszono do cenzury 200 filmów. Dozwolono do wyświetlania publicznego 196 filmów ogólnej długości 221.146 mtr. Z tej ilości było 150 filmów amerykańskich, 5 austriackich, 4 czechosłowackie, 1 duński, 8 francuskich, 4 niemieckie, 1 szwajcarski, 3 sowieckie, 1 węgierski, 14 produkcji składanej. Dozwolonych dla młodzieży było 145. niedozwolonych 51.

Przemysł, Handel, Rolnictwo, Rzemiosło, Finanse

Czem ma być Morskie Archiwum Gospodarcze w Gdyni?

Z kół gospodarczych niejednokrotnie dochodziły odgłosy, że przy dotychczasowym tempie przenoszenia się handlu zagranicznego Polski na drogę morską trzeba będzie utworzyć placówkę, któraby polski świat eksportowy zapatrywała w wszechstronne wiadomości o zagranicy, zarówno wiadomości ogólno-orientacyjne o krajach, zwyczajach miejscowych, komunikacji, jak i o indywidualnych widokach ekspansji rozmaitych towarów, koniunkturze rynku itd.

Owa służba informacyjna centralizowałaby w jednym miejscu wiadomości rozrzucone dotychczas w rozmaitych źródłach, częstokroć niedostępne wskutek swej dużej liczby i braku rozgłosu. Centrala wiadomości gospodarczych ze świata dawałaby praktyczne wskazówki, o zagranicy, bądź z własnych zbiorów, bądź wskazywałaby najszybszą i najpewniejszą drogę otrzymania potrzebnych danych dzięki swoim stosunkom w zagranicznych instytucjach gospodarczych, pracowniach naukowych, bibliotekach itp.

Jako przykład analogicznej akcji wywiadowczej, będącej na usługach sfer gospodarczych, przyjąć dałoby się istniejące już zagranicą instytucje podobnego typu, np. Instytut dla Gospodarstwa Światowego w Kilonji lub Archiwum Gospodarcze w Hamburgu. Zresztą trzeba by zastosować obce wzory w odniesieniu do naszych specyficznych warunków, rozszerzając lub też zwężając niektóre agendy, zależnie od rozmiarów ekspansji naszej na obce rynki i możliwości produkcyjnych własnej wytwórczości.

Nie można też pominąć kwestji wydatków, związanych z organizowaniem nowej placówki, czyli określić takie dla niej ramy, aby pożytek z niej stał w proporcji do włożonego kapitału.

Zachodzi więc pytanie, gdzie powinna znajdować się centrala wymienionej służby, aby możliwie sprawnie działała, a zarazem łatwo była dostępna dla najszerszego ogółu sfer gospodarczych.

Projekt, jaki wyłożył się z inicjatywy Instytutu Bałtyckiego i był przedmiotem rozważań Związku Izby Przem.-Handlowych wyznacza miejsce dla naszej służby informacyjnej w Gdyni. Wynika to z szeregu rozważań natury praktycznej. Chodzi o to, by umieścić centralną pracownię informacyjną w naszym jedynym porcie morskim, w którym dokonywa się już dziś ok. 70 proc. wszystkich obrotów Polski z zagranicą. Nadaje to portowi naszemu wyjątkowy charakter w polskim handlu zagranicznym. Gdy tylko zbliżymy się bardziej do przyswiecającego celu, aby Gdynię uczynić rzeczywiście „miastem kupców”, nie powinno być już zgola wątpliwości co do tego, że miejsce dla centrali informacyjnej o zagranicy jest w Gdyni.

Nie jest też zapewne przypadkiem, że i w Niemczech dwa główne instytuty dla informacji gospodarczej obrały swą siedzibę w portach: jeden nad Morzem Północnym — w Hamburgu, drugi nad Bałtykiem — w Kilonji, jakby symbolicznie miały podwójne „morskie” położenie Niemiec.

Podobnie jak każda centrala informacyjna podobnego typu, tak też i Morskie Archiwum Gospodarcze w Gdyni opierać musi swą czynność badawczo-ewidencyjną na podwójnym materiale źródłowym, mianowicie na dobrej bibliotece, oraz na stale wzbogacanym materiale aktualnym, wyciąganym z pism i gazet. Bibliotekę z dziedzin morskich i handlu zagranicznego można by powiązać z istniejącymi już na miejscu zbiorami rozmaitych instytucji gdynińskich, koordynując ewidencję tych źródeł w wspólnym dla Gdyni t. zw. „katalogu centralnym”, jaki np. z pożytkiem działa w Hamburgu. Trzeba iść po tej linii, kolekcjonując niezbędne dzieła, gwarantując normalną pracę nad badaniem obcych zjawisk gospodarczych, zwłaszcza dzieła zbiorowe, encyklopedie, informatory „up to date” rejestry adresowe firm, wreszcie statystyki handlu i żegluga wszystkich krajów nas interesujących.

Osobnym działem biblioteki byłoby czasopisma, zbierane możliwie najobficiej: to nie tylko krajowe, lecz, co ważniejsze, zagraniczne. Rozumie się, że czasopisma będą wyłożone do publicznego użytku w czytelni Archiwum Morskiego. Przejrzyste usystematyzowanie całego piśmiennictwa fachowego oraz prasy codziennej przyczyni się do wytworzenia z czytelni uczęszczanego miejsca dla zdobywania

świeżych wiadomości tak jak to np. się dzieje w Hamburgu. Kwestja, czy potrzeba będzie zorganizować dział wycinków prasowych, załatwiona być winna stopniowo, w miarę okazania się dla sfer gospodarczych rzeczywistej użyteczności materiałów Archiwum.

W naszych warunkach wiele pożytku mogłyby mieć strony zainteresowane, gdyby w Archiwum Gdyniśkim znalazły źródło porad, co do uzyskania potrzebnych informacji z zagranicy. Archiwum zatem powinno być również utrzymywać specjalną służbę dla indywidualnych porad w tym sensie, że mogłoby wskazać na żądanie właściwą drogę do uzyskania pilnej i pewnej informacji o obcych rynkach, zwłaszcza rynkach zamorskich. Przez utrzymywanie kontaktu z zagranicznym światem naukowym, z prawniczymi informacjami innych krajów, wreszcie z prasą, dałoby się zorganizować takki wywiad, o dużej wartości praktycznej dla poszczególnych osób, firm i instytucji.

Rozumie się, że służba porad traktowana musiałaby być nie mechanicznie, lecz z możliwie najszerzym uwzględnieniem indywidualnych potrzeb danej firmy, czy instytucji. Instytucje zagraniczne, jak zwłaszcza Hamburg, osiagają do drogi należytego wyszkolenia swego personelu, którego osobista wartość i znajomość światowych zagadnień gospodarczych gwarantuje wysoki poziom udzielanych wiadomości. Tak też i u nas powinno się położyć szczególny nacisk na zatrudnienie personelu, gdyż jego wartością stałoby się w pierwszej linii nasze Archiwum w Gdyni.

Technika porad polegałaby na możliwie spiesznym, przeważnie natychmiastowym udzielaniu wyjaśnień na podstawie istniejących na miejscu materiałów jak pisma, biuletyny, statystyki, zatem daleka byłaby od długiej procedury pisemnej o cechach biurokratycznych. Informacje „na poczekaniu” miałyby wartość szczególnie dla tych najszerzych sfer handlo-

wych, które zupełnie nie są przyzwyczajone do pracy z obcą literaturą, czasopismami i statystyką, oraz nie rozporządzają personelem, znającym więcej, języków cudzoziemskich.

Trzecim wreszcie, ale dalszym narazie przejawem akcji przyszłego Morskiego Archiwum Gospodarczego byłoby może w przyszłości publikowanie rezultatów swoich własnych badań w zakresie dziedzin handlu morskiego, żegluga, kwestji portowych itp., lub też ogłaszanie drukiem doświadczeń poczynionych przez osoby stojące w życiu praktycznym, wychodząc z założenia, że doświadczenia z reguły tracą się. Jeśli nie są publikowane.

Zawczasem jest jeszcze na ustaleniu zbyt szczegółowo programu działalności projektowanego Archiwum Gospodarczego w Gdyni. Samo życie musi wykazać użyteczność jego poszczególnych gałęzi i dlatego należałoby rozpocząć pracę w ramach narazie ciasnych.

Wypada jedynie nadmienić, że już przed kilkoma miesiącami uzgodniony z gdyniśkimi sferami gospodarczymi „projekt regulaminu” dla Archiwum w Gdyni przedstawia wartość realną także w świetle porównawczym na tle doświadczeń instytutów w Kilonji i Hamburgu.

Co się tyczy zasięgu geograficznego akcji Archiwum, to można początkowo ograniczyć się do objęcia badania najbliższej nam sfery bałtyckiej, czyli krajów wschodnio-bałtyckich, Skandynawji i Niemiec. Później można by posunąć się stopniowo dalej, na Morze Północne, reszty Europy, wreszcie na inne kontynenty.

Narazie chodzi o to, aby Archiwum takie, którego użyteczność dla rozbudowującego się u nas handlu zagranicznego jest niewątpliwa, ruszyć w ogóle z miejsca. Z zasobem wiadomości, jakie dadzą się uzyskać z doświadczeń instytucji zagranicznych, można z korzyścią powołać do życia pierwszy zaczątek Archiwum w Gdyni, przechodząc stopniowo z minimalnego jego programu działania na coraz szerszy.

B. G. K. i P. K. O. wydają obligacje Pożyczki Narodowej

Już od poniedziałku, 2 lipca b. r.

Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie wydawać będzie, począwszy od dnia 2 lipca r. b. obligacje 6% Pożyczki Narodowej subskrybentom, którzy uiszcili całkowitą należność do dnia 5 marca r. b. włącznie.

Obligacje 6% Pożyczki Narodowej wydawane będą przez Bank Gospodarstwa Krajowego tylko tym osobom, które złożyły deklarację subskrypcyjną w tym Banku i które przy odbiorze przedstawia dowód, stwierdzający tożsamość osoby.

W celu uniknięcia zbyt długiego czekania przy okienkach kasowych na skutek natłoku, obligacje wydawane będą w alfabetycznym porządku nazwisk subskrybentów, a mianowicie: dnia 2. VII. — nazwiska zaczynające się od liter A i B, 3. VII. — C, D, E i F, 4. VII. — G, 5. VII. — H, I i J, 6. VII. — K, 7. VII. — L, 8 i M, 9. VII. — N, O i P, 10. VII. — R, 11. VII. i 12. VII. — S i 13. VII. — T, U i W,

14. VII. — V i Z.

P. K. O. Centrala w Warszawie oraz oddziały w Katowicach, w Krakowie, we Lwowie, w Łodzi, w Poznaniu i w Wilnie wydawać będą od dnia 2 lipca r. b. obligacje Pożyczki Narodowej subskrybentom, którzy całkowitą należność uiszcili do dnia 5 marca r. b. włącznie. Obligacje Pożyczki Narodowej wydawane będą osobom, które złożyły deklaracje subskrypcyjne w PKO i które przy odbiorze przedstawia dowód, stwierdzający tożsamość osoby. Dla wygody klientów ustalono kolejność wydawania obligacji w alfabetycznym porządku nazwisk subskrybentów, a mianowicie: dnia 2 lipca r. b. — A, B, dnia 3 lipca — C, D, E; dnia 4 lipca — F, G, dnia 5 lipca — H, I, J; dn. 6 lipca — K; dn. 7 lipca — L, 8; dn. 9 lipca — M, N; dn. 10 lipca — O, P; dn. 11 lipca — Q i R; dn. 12 lipca — S, 13; dn. 13 lipca — T, U, W, V; dn. 14 lipca — Z, 14.

Kredyty zaliczkowe na zboże dla drobnych rolników

Z dniem 25 bm. został uruchomiony przez Państwowy Bank Rolny — jak w latach poprzednich — kredyt t. zw. zaliczkowy, przeznaczony na udzielanie drobnym rolnikom pożyczek zaliczkowych na zboże.

Oprocentowanie tego kredytu zostało w roku bieżącym znacznie obniżone. Pożyczkobiorcy płacić będą 4 i pół proc. w stosunku rocznym. Termin spłaty kredytu, jak w latach ubiegłych, nie będzie przekraczał dnia 30 czerwca roku następnego. Kredytu zaliczkowego Bank udzielać będzie w roku bieżącym za pośrednictwem komunalnych kas oszczędności, gminnych kas pożyczkowo - oszczędności-

wych i spółdzielczych instytucji kredytowych.

Chcąc otrzymać pożyczkę zaliczkową, drobny rolnik powinien zatem zgłosić się do jednej z wymienionych instytucji, położonej najbliższej jego miejsca zamieszkania. Kredytu zaliczkowego udzielać się będzie w roku bieżącym po 7 zł. od 100 kg. omlóconego żyta lub owsa, po 8 zł. od 100 kg. jęczmienia i po 10 zł. od takiejże ilości pszenicy. Równoległe do Banku Rolnego takichże kredytów zaliczkowych udzielać się będzie za pośrednictwem kas Stefczyka, Centralna Kasa Spółek Rolniczych, która również na ten cel uzyskała specjalny kredyt w Banku Polskim.

Instrukcyjne kursy przed praktykami wakacyjnymi

dla studentów rolnictwa i leśnictwa

W Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych, pod przewodnictwem wiceministra inż. Karola Kasińskiego, rozpoczął się dwudniowy kurs instrukcyjny dla studentów szkół rolnych, którzy otrzymali praktyki wakacyjne przy ministerstwie. Na kurs instrukcyjny zapisało się

zgorą 180 akademików.

Jutro zaś rozpocznie się w gmachu Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych podobny kurs instrukcyjny dla praktykantów - studentów leśnictwa, chemji oraz inżynierji — oddział komunikacji.

Wiadomości gospodarcze Krajowe

OBIEG BILONU I MONET SREBRNYCH.

Obieg bilon i monet srebrnych wyniósł w dniu 20 czerwca rb. 321,2 milja. zł. Z ogólnej tej sumy przypada 243,2 milja. zł. na polskie monety srebrne, 78,0 milja. zł. zaś na bilon niklowy i brązowy.

SIEJEMY CORAZ WIĘCEJ LNU.

Z terenów Wileńszczyzny, gdzie uprawa lnu jest rozpowszechniona już oddawna, nadchodzi informacja, że w rb. zasiewy tej rośliny są znacznie większe, o jakieś 20 do 40 proc., niż w r. ub. Stan upraw jest zupełnie zadowolający, a w niektórych miejscowościach plon spodziewany jest większy od zeszłorocznego.

WZROST PROTESTÓW WEKSLOWYCH.

W maju rb. nastąpił w Polsce wzrost protestów wekslowych, bardzo znaczny, jeśli chodzi o ilość zaprotestowanych weksli, stosunkowo mały natomiast, jeśli chodzi o wartość protestów. Według danych Gł. Urzędu Statyst. zaprotestowano na terenie całej Polski w maju rb. 133,9 tys. sztuk weksli na sumę 24,9 milja. złotych, wobec 120,1 tys. sztuk wartości 24,7 milja. zł. w kwietniu rb. a 185,5 tys. sztuk na sumę 37,2 milja. zł. w maju 1933 r.

Na Pomorzu zaprotestowano w maju 5.100 weksli na sumę 1.300.000 zł.

ILE PIJEMY PIWA?

Według ustalonych obecnie danych statystycznych, spożycie piwa w maju rb. wyniosło ogółem 129.000 hektolitrow. W porównaniu z majem r. ub., kiedy spożycie to wyniosło 101.000 hektolitrow, nastąpił wzrost o 27,7 proc.

Zagraniczne

PRZEDSTAWICIELE „PAGEDU” W PORCIE LENINGRADZKIM.

Dyrektor Polskiej Agencji Eksportu Drzewa „Paged” p. St. Tor w towarzystwie p. Karczewskiego zwiędził urządzenie techniczno-przedsiębiorcze w leningradzkim porcie drzewnym. Następnie przedstawiciele „Pagedu” odbyli szereg rozmów z przedstawicielami sowieckiego trustu eksportu drzewa „Exportles” w Moskwie i Leningradzie.

AUSTRIA OTRZYMUJE WOLNĄ STREFĘ W TRIESTCIE.

W Triestcie utworzone ma być specjalne miejsce dla okrętów austriackich. Ponadto zarezerwowany zostanie specjalny teren, przeznaczony na składy węgla i paliwa dla kolei austriackich. Ustanowiony będzie również specjalny austriacki urząd celny. Dodałki i opłaty za używanie magazynów ogólnych, zostaną obniżone. Utworzony będzie specjalny stały skład dla towarów, przywożonych do Austrii lub wywożonych z Austrii. W strefie wolnocłowej zostaną przyznane Austrii hangary, których czynsz będzie znizowany. W ten sposób Austria zdobywa stały i bezpośredni dostęp do morza przez port triesteński.

KŁĘSKA POSUCHY W CZECHOSŁOWACJI.

Tegoroczna klęska posuchy wyrządziła największe szkody w środkowych i północno-zachodnich Czechach. Przeprowadzone w powiecie Zatec (Saaz) badania, wykazały, że szkody w rolnictwie tego powiatu, spowodowane posuchą, wynoszą 215 milja. koron. Z 73 gmin 59 wykazuje szkody na zbiorach w wysokości 90 do 100 proc.

JAK PODCZAS WOJNY.

Rozporządzeniem z dnia 22 bm. Minister Gospodarki Rzeszy rozszerzył dotychczasowy zakaz wywozu miedzi surowej, wydany w dniu 7 bm. Tem samym zakaz wywozu obejmuje obecnie miedź surową, oczyszczoną, wszelkie stopy miedzi, łom, odpadki miedzi mieszaną i niemieszaną; nie dotyczy on tylko miedzi surowej w formie sproszkowanej.

Rozporządzenie to przypomina nam czasy wojny, kiedy podczas blokady Niemiec przez sprzymierzonych rekwirowano w państwach centralnych wszelkie wyroby miedziane dla potrzeb fabrykacji amunicji.

WSZĘDZIE KONTYMENTY.

Rząd holenderski wydał zarządzenie, kontyngentujące import węgla z Holandji. Przyznane poszczególnym państwom kontyngenty wynoszą 25 proc. przeciętnego importu lat 1931-33. Zarządzenie to obowiązuje od 1-go czerwca rb. do 1 czerwca 1935 r.

Rząd hiszpański wprowadził z dniem 25 bm. kontyngenty przywozu podkładów kolejowych, słupów telegraficznych, kopalniaków, desek, blachy żelaznej i stalowej, motorów elektrycznych itp.

W myśl rozporządzenia dopuszczane będą do przewozu przez granicę hiszpańską poza temi kontyngentami jedynie przesyłki nadane bezpośrednio do Hiszpanji najdalej do 24 bm.

BURSZTYNY naturalne

z pełną gwarancją wprost po cenie fabrycznej do nabycia w Gdyni

tylko w sklepie fabrycznym obok dworca ul. STAROWIEJSKA róg KOLEJOWEJ pod firmą

PIOTR TRZEŚNIAK

Port gdyński pulsuje coraz żywszym tętnem

(Nasz wywiad z Prezesem Rady Interesantów Portu inż. N. Korzónem)

Puls życia gdyńskiego tętni najżywiej nie na efektywnych, czarnym pyłem węglowym zasypanych nabrzeżach portowych, nie w zgrzytach bez ustanku pracujących dźwigów, nie na, pniących się wślad za obcemi statkami, wodnych szlakach obszer-nych basenów.

Życie gdyńskie pulsuje swem najżywszym, mimo że mniej widocznym, tętnem po licznych biurach i urzędach, w gabinetach dyrektorskich wielkim firm transportowych armatorskich i maklerskich, w stosach korespondencji handlowej, gdzie coraz większe cyfry rachunków i zestawień lepiej od słów ilustrują wzrost gospodarczy wielkiej Gdyni.

To też, gdy chcemy mieć trafny rzut oka na sytuację portu gdyńskiego, na jego zdobywcę i potrzeby, musimy się udać do najbardziej kompetentnej w tej dziedzinie osoby, która w ręku swym ogniskuje całe życie ekonomiczne portu.

Najlepiej oświecić bowiem potrafi stan obecny Gdyni Prezes Rady Interesantów Portu i Prezes Izby Przemysłowo - Handlowej, Królewski Generalny Konsul Szwecji i dyrektor większej firmy eksportującej węgiel „Polskarob” Inżynier Napoleon Korzón, który z racji piastowania najważniejszych stanowisk kierowniczych w życiu Gdyni ma głęboki wgląd do wszelkich zagadnień gospodarczych portu.

— Sfery gospodarcze Gdyni — mówi prezes Korzón — mają w tej chwili uzasadnioną rację śmiało patrzeć w przyszłość naszego portu, który jest dla nas nie tylko warsztatem pracy zawodowej, ale jednocześnie polem naszej pracy dla Państwa. Ostatnie miesiące w życiu portu gdyńskiego zaznaczyły się szeregiem wydatnych posunięć ze strony Rządu.

Podkreślić muszę, że energicznie poprowadzona w tym roku akcja podniesienia

nadwątłego wskutek światowego przesilenia gospodarczego życia i możliwości w Gdyni nabrała dla nas sfer portowych jeszcze większego znaczenia z chwilą, gdy kierownictwo Rządu objął „nasz premier” prof. Kozłowski.

Gdyńskie sfery gospodarcze słusznie nazywają prof. Kozłowskiego „naszym premierem”, gdyż jest to jeden z ministrów, który najbardziej się z Gdynią zrozumieniem i pracą dla niej związał.

Konferencja gospodarcza w marcu b. r. dała nam możliwość zrekapitulowania przed członkami Rządu szeregu aktualnych, wymagających rozwiązania, zagadnień naszego portu, a wyniki jej dały nam dowody, że nie tylko zostaliśmy przez Rząd nasz zrozumieni, ale i że szereg postulatów naszych został szybko wprowadzony w życie. Podkreślić muszę również głęboką współpracę, która zarysowała się między sferami gospodarczymi Gdyni a reprezentacją społeczno - gospodarczą na terenie Sejmu, gdzie podkreślić w pierwszym rzędzie wypada rolę posła Zygmunta Tebiki przy pracach nad ustawą o opłatach stemplowych.

Ostatnie miesiące, które cechował bliski kontakt sfer gospodarczych z kierownikami odpowiednich resortów zrobili pierwszy wielki wyłom w instancyjnym sposobie gospodarowania i zaznaczyły się przejściem na gospodarkę komercyjną.

Minister Przemysłu i Handlu skorzystał ponadto z swoich praw cedując część swych uprawnień portowych Dyrektorowi Urzędu Morskiego.

Wogóle Rząd w bardzo szybkim tempie przystąpił do realizacji powyższych na konferencji gospodarczej w miesiącu marcu zamiarów.

Powiększono etaty urzędników celnych, załatwiono sprawę laboratorium analitycznego i wreszcie zdecydowano o budowie gmachu urzędu celnego. Najważniejszym pociągnięciem jest jednak ustawa o ulgach w opłatach stemplowych, do czego przywiązują ogromną wagę.

W tych wszystkich pociągnięciach ze strony Rządu sprawy morskie miały zaw-

sze nie tylko szczerego rzecznika, ale i energicznego i szczerego realizatora w osobie min. Kozłowskiego, którego z tem większym uznaniem i radością powitaliśmy na nowej placówce szefa Rządu jako „naszego morskiego premiera”.

Troską naszą obecną, będącą jednocześnie i troską rządu jest sprawa rozbudowy węzła komunikacyjnego w Gdyni. Węzeł kolejowy w Gdyni wymaga rozbudowy, gdyż już dziś nie jest w stanie sprostać potrzebom coraz bardziej rozrastającego się portu.

Sprawa ta jest palącą i wymaga pozytywnego rozstrzygnięcia w jak najszybszym czasie, gdyż dysproporcja między węzłem a portem przy większym natężeniu ich pracy może stać się nawet hamulcem dla rozwoju portu. Inną absorbującą nas dzisiaj sprawą są prace Komisji Kwalifikacyjnej Robotników Portowych, które są w tej chwili na zakończeniu.

W nowej mającej się ukazać ustawie jest bowiem jeden artykuł, dotyczący kolejności przyjmowania do pracy, w którym dopatrujemy się pewnego niebezpieczeństwa. Zdaniem naszym nie kolejność, lecz fachowe uzdolnienie robotnika portowego służyć winno jako kryterium w przyjmowaniu jego do pracy, a inne załatwienie tego problemu, mianowicie na zasadzie kolejności obniżać może wydajność pracy w porcie.

W każdym bądź razie stwierdzić należy — kończy Prezes Korzón — że zrozumienie przez Rząd problemów życia gospodarczego i postulatów portu gdyńskiego jest dla nas najlepszą rękojmią pozytywnych wyników naszej pracy na miejscu a ostatnie posunięcia Rządu wykazują, że poza zrozumieniem znajdujemy u kierowników poszczególnych resortów państwowych realną i wydatną pomoc.

KATOL ZABIJA
OWADY
JAPONSKI ROBACTWO

woczesne o powierzchni 9.300 m². W Basenie Wolnocłowym wybudowano po południowej stronie 2 masywne magazyny o wielkiej rozpiętości, zapewniającej swobodę ruchu elektrycznym wózkom transportowym. Dla towarów wrażliwych, psujących się szybko, przewidziano w jednym z nowych magazynów obszerną piwnicę, zaopatrzoną w 2 windy elektryczne, które ułatwiają w dogodny sposób podnoszenie i spuszczenie towarów. Powierzchnia tych magazynów wynosi 19.970 m². Po północnej stronie Basenu Wolnocłowego znajdują się 2 magazyny nowoczesnego typu o łącznej powierzchni 8.250 m². Poza to w obrębie Basenu Wolnocłowego znajduje się szereg magazynów, przeznaczonych do składowania towarów.

W Kanale Portowym znajdujemy śpichlerze zbożowe i magazyny firm prywatnych dla cukru, wyposażone w mechaniczne środki transportowe. Na całej długości drogi wodnej położone są dogodne magazyny dla najrozmaitszych towarów drobnicowych.

Charakterystycznym znamiem portu gdyńskiego jest jego wielka zdolność przeładunkowa dla nafty, przetworów naftowych oraz melasy. W szczególności wymienić należy komplet zbiorników naftowych t. zw. „Marinekohlenlager” będący własnością Państwa Polskiego i obejmujący zbiorniki o pojemności 22.000 t. Poza to w innych miejscach portu położone są dalsze liczne zbiorniki prywatnych firm dla nafty i melasy, zaopatrzone w urządzenia przeładunkowe — ssące.

Port gdyński zajmuje czołowe miejsce wśród portów wywozowych drzewa. Dogodne warunki portu drzewnego wynikają z naturalnego biegu Wisły-Leniwki. Wyrażają się one liczbowo jak następuje: powierzchnia wodna portu rzecznej wynosi 685 ha, z czego na port drzewny przypada 2.500.000 m² powierzchni wodnej oraz 2.000.000 m² powierzchni lądowej.

W końcu należy zaznaczyć, że dawny port historyczny gdyński w samym śródmieściu nad brzegami Motławy, włączony jest również w orbitę ruchu portowego dla statków mniejszych i średnich. Pojemność jego śpichlerzy zbożowych zaopatrzonych w najnowsze pneumatyczne, mechaniczne i elektryczne urządzenia transportowe, wynosi 100.000 t.

Ten szkicowy opis możliwości przeładunku i składowania w porcie gdyńskim uzupełnić należy wskazaniem na liczne specjalne udogodnienia i zalety tak dla ruchu osobowego jak i ruchu towarowego.

Organicznie do całego portu gdyńskiego przelega miasto Gdańsk jako środowisko handlowe. Liczne szosy, drogi wodne i sieć kolejowa ułatwiają szybką i sprawną komunikację z portem.

Port gdyński posiada pierwszorzędną i dogodną połączenia osobowe w komunikacji kolejowej i powietrznej z licznymi centrami handlowymi swego zaplecza gospodarczego oraz pozostałych części Europy.

We wszystkich strefach portu i na każdym z jego odcinków znajdują się ekspozytury celne i administracji portowej.

Stocznie i doki w porcie do budowy i naprawy statków, wyposażone są w pływające dźwigi o nośności 50 do 100 t oraz w stałe dźwigi do 250 t.

Dodać wreszcie należy, że port gdyński rozporządza dużą ilością wprawnych i doświadczonych robotników portowych, dobrym aparatem handlowym i bankowym oraz dużym zapasem tradycji i doświadczenia w sprawach przeładunku transportów morskich.

Oprócz dawnych firm spedycyjnych i handlowych gdyńskich, rozwinął się w Gdańsku cały szereg firm polskich, zajmujących się bądź to przeładunkiem towarów, maklerstwem okrętowym, asekuracją i innymi czynnościami pomocniczymi, bądź też właściwym eksportem morskim, np. eksportem drzewa i zboża. Prócz tego Gdańsk jest siedzibą pewnej ilości banków polskich, lub ich filij, które zajmują się finansowaniem eksportu towarów polskich drogą morską. Port gdyński jest też licznie odwiedzany przez statki towarzystw żegludowych polskich tak, że bandera polska zajmuje w ruchu portowym czwarte miejsce.

Port gdyński odegrał już w ubiegłych latach poważną rolę w życiu gospodarczym Polski, skupiając około 35% całego polskiego handlu zagranicznego według wagi, a i obecnie po zasadniczym uregulowaniu sprawy wzajemnego stosunku obu portów polskiego obszaru celnego, t. j. Gdańska i Gdyni, i po znalezieniu form racjonalnej współpracy tych portów, Gdańsk powołany jest nadal do oddawania poważnych usług dla polskiego importu i eksportu w ramach przewidzianych dla niego zadań.

SOK CZOSNKU
cierpieniach płuc
BROSZURA BEZPŁATNIE
APTEKA MAZOWIECKA
WARSZAWA MAZOWIECKA 10

Port w Gdańsku

Nadzwyczaj dogodne warunki naturalne oraz położenie geograficzne zapewniły portowi gdyńskiemu już w dawnych czasach rolę metropolii handlowej na Bałtyku.

Położony przy ujściu Wisły, osłonięty od wszystkich stron przed wiatrami i wolny od lodów, port gdyński ma również tę wielką naturalną zaletę, że ruch portowy rozwija się na całkowicie spokojnych wodach odnogi Wisły (t. zw. „Wisła-Leniwka”), gdzie nie dociera ani prąd Wisły żywej, ani powódzie, pochodzący lodu, ani też fale wzburzonego morza. Leniwka jest odcięta od nurtu Wisły służą przy Einlage i dlatego powierzchnia jej wód jest stała na równym poziomie z powierzchnią morza.

Dalszą zaletą portu jest, że Wisła i liczne śródlądowe arterie komunikacyjne wodne łączą port gdyński z większą częścią jego zaplecza gospodarczego.

Wjazd od morza do portu gdyńskiego jest bezpieczny, wygodny, zaopatrzony w sygnały świetlne, optyczne oraz dźwiękowe. Te ostatnie działają także pod wodą.

Zaraz po wejściu widzimy na prawo basen wolnocłowy (Freibezirk), a na lewo basen Westerplatte. Płynąc dalej w górę t. zw. Kanalem Portowym (Hafenkanal), mamy po lewej nowy basen dla ładunków masowych w Wisłoujściu, przed sobą t. zw. Kanał Cesarski (Kaiserhafen), a po prawej okrążamy Leniwką wyspę Holm. Dalej w górę rzeki na przestrzeni około 15 km położony jest rozległy port drzewny, jeden z największych w Europie.

Gdy od czasu włączenia Gdańska do terytorium gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej ruch portowy rozpoczął wzrastać z roku na rok w niezwykle szybkim tempie, stało się konieczne przystosować urządzenia przeładunkowe do nowych potrzeb.

Wspomniane już bardzo korzystne warunki naturalne ułatwiły znakomicie powierzone Rządowi Portu Dróg Wodnych w Gdańsku zadanie modernizacji portu i dzisiaj port gdyński podążać może najdalej idącym wymaganiom w dziedzinie ważnych elementów ruchu portowego, a więc w żegludzie, w przeładunku i w składowaniu. Przedwojenne skromne porządki przeła-

dunkowe zostały zamienione przez najbardziej nowoczesne dzieła wiedzy technicznej i portowej.

Betonowe mury nabrzeżne na przestrzeni 8,6 km oraz głębokość wody w porcie 9—10 m zapewniają całkowitą swobodę ruchu statkom wielkim i pozwalają na równoczesny postój i obsługę bez względu na ilość statków.

Miarą ruchu wielkiego statków w porcie gdyńskim jest 37 linii regularnych okrętowych uznanych przez Radę Portu, liczny szereg linii kursujących wedle potrzeby, oraz znaczny ruch trampów, t. j. statków żeglugi nieregularnej.

Największą wagę przypisuje klient portu zagadnieniu przeładunków w porcie. Rada Portu wyposażała więc port gdyński w urządzenia przeładunkowe mechaniczne, odpowiadające wymaganiom współczesnej techniki.

Rozumie się, że przy dokonywanych instalacjach miano na uwadze ugrupowania gatunkowe towarów, dla których wyznaczono poszczególne strefy portu lub specjalne baseny. W Strefie Wolnocłowej i w Basenie Westerplatte dostarczane ilości pół- i pełno-portalowych żoraw elektrycznych o udźwigu 2,5—5 t zapewniają szybkie i sprawne przeładowanie z statku do magazynów, do wagonów kolejowych, lub do berlinek i odwrotnie. To samo odnosi się do Kanału Portowego, u którego nabrzeży przeładunku się przeważnie towary drobnicowe. Tutaj też zgrupowany jest szereg urządzeń przeładunkowych firm prywatnych dla przeładunku drobnicy, oraz dla przeładunku zboża i cukru zapomocą elewatorów i pneumatycznych wciągaczy.

W basenie dla towarów masowych w Wisłoujściu, wybudowanym w roku 1930/31, ustawiono mechaniczne urządzenia przeładunkowe dla węgla, rudy, fosfatów itp.

Oprócz zwykłych 7-tonowych dźwigów z chwytaczami, Rada Portu wybudowała tam 3 urządzenia, specjalne taśmowce-elewatory o wydajności 400 ton na godzinę dla każdego urządzenia. Przeładunek jest nieporównanie szybszy i tańszy od przeładunku żorawami, gdyż statek mający zabrać np. 3000 t węgla zostaje załadowany w czasie 3 godzin zamiast 2 dni.

Rudę, fosfaty, piryty i t. p. przeładują 3 mosty przeładunkowe, a mianowicie: 2 mosty o nośności razem 30 t i wydajności razem około 150 t/g i 1 most o nośności 10 t, j. wydajności 60 t/g z specjalnymi zasobnikami do ważenia towaru, przesypanywanego potem bezpośrednio do wagonów kolejowych.

Wszelkie manipulacje przeładunkowe ułatwia znakomicie rozbudowana przez Polskie Koleje Państwowe sieć kolejowa w porcie gdyńskim o długości 330,8 km.

Wyspa Holm wraz z jej wewnętrznym basenem przystosowana jest do przeładunku cukru i drzewa tartego. Sieć kolejowa, promy parowe, oraz żorawy elektryczne zapewniają i tu sprawną robotę.

Oprócz urządzeń mechanicznych i przeładunkowych port został zaopatrzony w odpowiednią ilość nabrzeżnych magazynów składowych.

Basen Westerplatte przeznaczony dla towarów masowych luźnych i w workach — soli potasowych, saletry itp. — posiada magazyny no-

TELEFON 16 **JURATA** TELEFON 16
Hotel „LIDO” 100 pokoi wykwintnie umeblowanych. — Woda gorąca, telefon, RESTAURACJA — KAWIARNIA — DANCING — COCKTAIL — BAR ect.
Koncertuje codziennie znany ze wszystkich rozgłośni europejskich słynny skrzypek wirtuoz **ARKADI FLATO** ZE SWOIM ZESPOŁEM

„Święto Morza“ na Pomorzu obchodzić będziemy podniosłe i uroczyste

Pomorze szczególnie uroczyste obchodzić będzie tegoroczne Święto Morza. W przeddzień uroczystości odbędą się we wszystkich miastach i miasteczkach pomorskich pochody, capstrzyki i różne imprezy połączone z manifestacją i przemówieniami. W wielu ośrodkach odbyły się tradycyjne wianki.

Dn. 29 bm. w dniu Święta Morza dzwony we wszystkich kościołach rozdzwonią się na znak rozpoczęcia się narodowych obchodów. Odprawione będą nabożeństwa w świątyniach a księża wygłoszą kazania o-kończające uroczystości. Podkreślając znaczenie morza dla naszego państwa i jego przyszłości. Z ambon rozlegną się również wezwania do wiernych, aby poparli akcję zbiórki zorganizowaną przez Ligę Morską i Kolonjalną, zbiórki narodowej na rzecz Funduszu Obrony Morskiej. J. E. ks. biskup Okoniewski, arcybiskup naszej diecezji, wydał odpowiednie zarządzenia do całego duchowieństwa, aby uroczystości Święta Morza wypadły na Pomorzu jak najlepiej i stały się wielką manifestacją ludności pomorskiej.

„Kościszko“ w drodze do Polski

Dnia 19 bm. wypłynął z Nowego Jorku ss. „Kościszko“ do Gdyni, wioząc na pokładzie następujące ilości pasażerów i ładunku: 500 pasażerów, 97 worków poczty, 343 ton towarów.

W dniu 21 bm. statek zawinął do Halifaxu w Kanadzie, celem zabrania na pokład dalszych ilości pasażerów i ładunku, a mianowicie: 23 pasażerów, 6 worków poczty, 101 ton towarów.

Ogółem więc statek wiezie na pokładzie: 523 pasażerów, 103 worków poczty, 444 ton towarów.

Na pokładzie statku jadą następujące wycieczki: 1) wycieczka rumuńska pod przewodnictwem p. P. Chima, Akron, Ohio; 2) wycieczka Polskiego Zw. Narodowego; 3) wycieczka do Palestyny.

Pozatem następujące osobistości: pp. Bernardowie Hausner, były konsul w Palestynie; p. Jakób Twardzik; p. Stefanja Kalisz, przewodnicząca wycieczki Pol. Zw. Narodowego; p. Harry Arial, sekretarz Palestyńskiego Komitetu Pracy, przewodnik wycieczki Palestyńskiej; generał Józef Haller; Solomon Dingol, wydawca żydowskiego czasopisma „The Day”; Marja Przydatek z dziećmi, rodzina prezesa Polskiego Syndykatu Dziennikarzy; prof. A. P. Coleman, Columbia University; Nikander Strelsky, profesor języków słowiańskich w Vas-sar College.

„Potwór Morski“ i „Feluka Faraona“ na „Święcie Morza“ w Gdyni

W dniu „Święta Morza“ wieczorem odbędzie się najpiękniejszy moment całego bogatego programu uroczystości z udziałem całej Marynarki Wojennej, która wieczoru tego w świetle reflektorów stanie na redzie pod „Kamionką Górą“.

W wspólną rewij łodzi wezmą udział łodzie Marynarki Wojennej, wyobrażające „Felukę Faraona“, „Potwora Morskiego“, „Okreś Płatów“, „Dżonkę chińską“ i „Łabedzia“.

Morski kurs harcerski w Jastarni

W dniu 3 lipca r. b. kierownictwo harcerskich drużyn żeglarskich organizuje w Jastarni harcerski kurs morski.

Udział w tym kursie weźmie około 400 harcerzy. Kurs posiadać będzie 10 „yngbotów“ (jachtów przybrzeżnych), 2 łodzie motorowe, 2 łodzie morskie i statek szkolny 200-tonowy.

W programie kursu przewidziane są podróże do państw bałtyckich oraz regaty morskie.

Widmo szubienicy nad Gdynią

Wczoraj przed Sądem Okręgowym w Gdyni zakończyła się sprawa karna, przeciwko Brunonowi Stencłowi, oskarżonemu o szpiegostwo na rzecz jednego z państw ościennych.

Sąd wydał wyrok śmierci.

W przededniu Złotu młodzieży w Gdyni dn. 30 bm. obradować będzie w Gdyni zjazd delegatów Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej.

W wielkim Zlocie w Gdyni weźmie udział Pan Prezydent Rzeczypospolitej, który odbierze defiladę. Protektorat nad Złotem młodzieży przejął Prymas Polski, ksiądz kardynał Hlond. Sumę celebryje nasz Dostojny Protektor, Jego Ekscelencja ksiądz biskup Stanisław Okoniewski, który wygłosi okolicznościowe kazanie.

F-ma „Optynaut“

Gdynia, ul. Świętojańska 34 vis a vis kościoła

Przygotowujemy się do „Święta Młodzieży“ w Gdyni

Jak już donosiliśmy w dniu 30 bm i 1 lipca odbędzie się w Gdyni potężny zlot młodzieży z całej Polski, w którym weźmie udział zgórą 40.000 młodzieży. Specjalnie zorganizowany Komitet, przygotowujący od dłuższego czasu stronę techniczną Złotu opracował już szczegółowy program, który przedstawia się następująco:

Przeddzień zlotu 30 czerwca 1934 r.

Godz. 19 — Zbiórka organizacji młodzieży oraz WF i PW na placu Kaszubskim.
Godz. 19.30 uroczysty capstrzyk, który

połącza najnowsze modele okularów jak również najlepszych fabrykatów szkła, barometry, termometry, lornetki i t. p. po cenach przystępnych. — Sumienne wykonanie. Fachowa i rzetelna obsługa

Giełda pracy dla robotników portowych w Gdyni uruchomiona

W trosce o uporządkowanie stosunków w zakresie zapośredniczania robotników pracujących w porcie gdyńskim, Dyrekcja Funduszu Bezrobocia utworzyła przy Zarządzie Obwodowym Funduszu Bezrobocia w Gdyni specjalne Biuro Pośrednictwa Pracy dla robotników portowych.

Biuro to zostanie uruchomione już w dniu 1 lipca r. b. w nowowytbudowanym gmachu przy ulicy Czechosłowackiej, obok Strefy Wolnocłowej opodal Łuszczarni Ryżu. W gmachu tym znajduje się specjalna hala mogąca pomieścić około 2000 osób, przeznaczona na poczekalnię dla robotników załatwianych przez Biuro.

Uruchomienie Biura Pośrednictwa Pracy dla robotników portowych ma na celu uporządkowanie stosunków w zakresie zapośredniczania pracowników fizycznych zatrudnionych przy la-

dowaniu i wyladunku okrętów. Dzięki niemu stan chaosu panujący w dziedzinie zatrudniania robotników w porcie zostanie ostatecznie zlikwidowany.

Wszyscy robotnicy będą zewidencjonowani, zaopatrzeni w książki pracy i podzieleni na grupy kolejno zatrudniane w 3-ch zmianach — 2-ch dziennych i 1 nocnej.

Uruchomienie Biura Pośrednictwa Pracy Funduszu Bezrobocia w Gdyni jest dalszą planową akcją prowadzoną przez Fundusz Bezrobocia w wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27. X 1933 r., które przekazało Funduszowi Bezrobocia agendy Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy.

Do sprawy tej powrócimy w następnym numerze.

Dzień w Gdyni

piątek
29
czerwca

Kalendarzyk rzym.-kat.

Czwartek Irenusza b. — Piątek Piotra i Pawła Apost.

— Dyżur aptek. Nocny dyżur pełnia: Apteka Centralna, Plac Kaszubski, Apteka pod Gryfem, ul. Starowiejska i Apteka dr. Jurkowskiego, Skwer Kościuszki.

— Lekarz dyżurny pogotowia tel. 12-40.

— Straż Pożarna tel. 17-08

— Dyżur Miejskich Zakładów Elektrycznych, ul. Starowiejska, tel. 29-67 Pod pow. numerem telefonu należy zgłaszać wezwania o naprawę urządzeń grzewczych tj. żelazek, kuchenek, bułarów, piecyków itp. Dyżur czynny w dzień i przez całą noc.

REPERTUAR KIN.

KINO BAJKA: wyświetla film p. t.: „W 80 minut naokoło świata“ w roli gł. Douglas Fairbanks. Bogaty nadprogram.

KINO CZARODZIEJKA: wyświetla film pt.: „Markiza Yorysaka“ (Bitwa) w roli gł. Charles Boyer, Annabella i Inkiszynow.

Z miasta

— Restauracja i Kawiarnia w Jastarni. Pawilon Żegluga Polskiej na przystani w Jastarni. Najpopularniejszy lokal na półwyspie helskim. Wyborowa kuchnia. Obficie zaopatrzony w trunki bufet. Pierwszorządny zespół jazzbandowy.

Od 27 czerwca codziennie dancing po południu i wieczorem na otwartym powietrzu i w nowowytbudowanej sali.

Oświetlenie elektryczne! (1192)

— Wytworna winiarnia „Alhambra“. Najlepsza kuchnia w Gdyni. Wystawę wina Louis de Bary. Wieczorem program artystyczny.

— Nowy Zarząd Zw. Deklarantów Celnych. W dniu 15 czerwca 1934 r. odbył się Walne Zgromadzenie Związku Zawodowego Deklarantów Celnych i Pracowników Ekspedycyjnych Portu Gdynia. Do nowego zarządu zostali wybrani: p. Wierzbicki, jako prezes, p. Piotrowski wiceprezes, p. Borański sekretarz, p. Bauer zastępca sekretarza, p. Jastrzębski skarbnik, pp. Zakrzewski i Trauman asesory. Po dyskusji nad sprawami związkowymi oraz zawodowymi zakończono Walne Zgromadzenie.

— Zarząd Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości w Gdyni przeznaczył z kwoty biurowych zł. 100,— na rzecz budowy Bazyliki Morskiej i prosi wszystkich członków Stowarzyszenia o składowanie ofiar na powyższy cel, jak również o gremjalny udział w podpisywaniu aktu erekcyjnego pod budowę, który będzie wyłożony do podpisu w dniu 29 i 30 czerwca b. r. przy Kamiennej Górze naprzeciw skweru Kościuszkowski i naprzeciw ulicy Świętojańskiej.

Żelazo
Materiały Budowlane
Kafle
Fabryka Papu Dachowej
„Starogard“
w Gdyni
ulica 10 Lutego nr. 11.

Poświęcenie i otwarcie „Galerji Morskiej“ w Gdyni

Poświęcenie „Galerji Morskiej“ w Gdyni, oraz otwarcie inauguracyjnej Wystawy Obrazów marynistów polskich i artystów plastyków pomorskich, odbędzie się dnia 28 bm. o godz. 19.00.

Aktu poświęcenia gmachu który powstał w Gdyni, dzięki szlachetnej inicjatywie, głosem w Polsce i zagranicą art. malarza Marjana Mokwy, dokona osobiście J. E. ks. Biskup Morski Dr. Stanisław Okoniewski.

Z życia Związku Strzeleckiego pow. Gdynia

Zarząd Kaszubskiego Oddziału Związku Strzeleckiego podaje do wiadomości, iż udziela wszelkich informacji, dotyczących 1-go Kaszubskiego Batalionu Związku Strzeleckiego im. Antoniego Abrahama, w Sekretarjacie Oddziału.

Sekretariat mieści się w Schronisku Turystycznym przy Dworcu Kolejowym i jest czynny codziennie od godz. 10 — 12 i od 16 — 18-ej, tel. Nr. 24-93.

Nowa placówka handlowa w Gdyni

Ostatnio otwarta została w Gdyni Palarnia Kawy Machwita która zarówno dzięki doskonałej jakości swoich wyrobów jak dzięki temu, że przez ciągłe rozszerzanie oddziału powoduje choć w drobnej części zmniejszenie bezrobocia, służyła sobie w krótkim czasie na uznanie.

przejdzie ulicami Starowiejską, Podjazdową, Śląską pod wiaduktem do Komisarjatu Rządu. Świętojańską, Swer Kościuszkę, 10 Lutego na plac Ministra Pierackiego (plac Dworcowy) gdzie nastąpi rozwiązanie pochodu.

Godz. 21—23 — Ognie sztuczne i oświetlenie reflektorami Gdyni.

Niedziela, dnia 1-go lipca 1934 r.

Godz. 8 — zbiórka organizacji przy kwaterych zlotowych wzgl. przy lokalach organizacyjnych.

Godz. 8.30 — przemarsz zwartymi oddziałami wzgl. organizacjami do Skweru Kościuszkowski pod Kamienną Górą — Oddziałów wojskowych, oraz organizacji zamiejscowych. — Natomiast organizacje z miasta Gdyni maszerują bezpośrednio przez ulicę Lipową, Ks. Skorupki na Kamienną Górę, na miejsce poświęcenia Bazyliki Morskiej, gdzie ustawia się według oddzielnego programu, przyczem kompanie honorową wystawia: PW i WF według oddzielnych rozkazów Komendy PW i WF.

Godz. 9. — początek uroczystości na Kamiennej Górze, w związku z poświęceniem kamienia węgielnego Bazyliki Morskiej. Uroczyste wpisanie się do księgi erekcyjnej Bazyliki.

Godz. 9.30 — przyjazd J. E. Ks. Biskupa Okoniewskiego na Kamienną Górę.

Godz. 9.45 — przyjazd Pana Prezydenta R. P. na Kamienną Górę.

Godz. 10 — poświęcenie kamienia węgielnego Bazyliki Morskiej, poczem odjazd Pana Prezydenta R. P. i Ks. Biskupa na miejsce uroczystości pod Kamienną Górą, poczem organizacje gdyńskie odmaszerują na miejsce nabożeństwa i ustawia się na skraju ulicy Mjn. Kwiatkowskiego naprzeciw ołtarza za oddziałami wojskowymi.

Godz. 10.30 — uroczyste nabożeństwo polowe pod Kamienną Górą celebryje J. E. Ks. biskup Okoniewski.

Godz. 11.30 — przemówienia: 1) przedstawicieli Rządu, 2) przedstawicieli Władz Centralnych LM i K., 3) przewodniczącego Głównego Komitetu Święta Morza, 4) słobowanie młodzieży na wieczór Morzu. Wyguszczenie gołębi pocztowych oraz organizacji PW i WF.

Godz. 12—13 — ustawienie się do defilady. Kolumna wojskowa według rozkazów władz wojskowych odmaszeruje deptakiem obok Morskiego Oka, ul. Waszyngtona, ulica Derdowskiego, plac Kaszubski, ul. Jana z Kolna (obok Domu Marynarza) do placu Min. Pierackiego (Dworcowego). Kolumna cywilna odmaszeruje Skwerem Kościuszkowski, ul. Zeromskiego, ul. Pułaskiego, ul. Świętojańską, ulicą Starowiejską również do placu Min. Pierackiego. Na wymienionym miejscu tj. na placu Min. Pierackiego (Dworcowym) zatrzymają się czoła obu kolumn, skąd zostaną skierowane do defilady na ul. 10 Lutego.

Godz. 13—15 — defilady przed Panem Prezydentem na ul. 10 Lutego.

Godz. 15—16 — poświęcenie kamienia węgielnego Ogniska L. M. i K. oraz nowych wodociągów miejskich.

Godz. 17—19 — imprezy sportowe lądowe na Stadionie.

Godz. 21 — ogólnopolskie ognisko młodzieży pod Kamienną Górą, Reflektory.

Podając powyższy program do powszechnej wiadomości, prosimy o gremjalny udział; przez liczne, zwarte i zorganizowane wystąpienie, manifestujemy bowiem należycie nasze stanowisko wobec wielkich zagadnień morskich, na które których obchodzimy „Święto Morza“.

Równocześnie ze zlotem młodzieży, która będzie służyć goszczenia Najwyższej Głowy Państwa, Pana Prezydenta R. P. prof. Ignacego Mościckiego; wykorzystamy zatem tę sposobność, ażeby złożyć hołd Najwyższemu Majestatowi Rzeczypospolitej.

Równocześnie odbywać się będzie poświęcenie kamienia węgielnego Bazyliki Morskiej przez J. E. ks. Biskupa Morskiego Wojciecha Okoniewskiego. Bazylika ma być pomnikiem zjednoczenia ziem polskich. A zatem także i ta uroczystość powinna być potężną manifestacją.

Wzywamy przeto do karnego podporządkowania się poleceniom Komendy Obchodu, gdyż tylko w ten sposób będziemy mogli przez wielką i uroczystą manifestację oddać nasz hołd najgłębszy oraz okazać nasze najlepsze uczucia wobec własnego, niepodległego, potężnego i opartego o własne Morze Państwa Polskiego.

ZA KOMITET:

Mgr. pr. Fr. Sokół, przewodniczący Komitetu gen. sekr. Bartoszyk, prez. Berger, nac. Borkowski, kom. dybl. Frankowski, inż. Gierdzewski, dyr. Grabowski, prof. Hryniewicz, inż. Kawecki, naczelnik Karwowski, mjr. dypl. Michalik, dr. Mościewicz, prez. Nowacki, prez. Parczewski, red. Siehrawa nadkom. Sozański, dr. Stankiewicz, inż. Stefanowicz, inż. Szaniawski, ks. dziekan Turzyński, nac. Wojtkowiak, nac. Zabokrzycki.

Od 29-go czerwca br.

HENRYK GOLD
król płyt gramofonowych

Hotelu „POLSKA RIVIERA“
w Gdyni

Codziennie dancing po południu i wieczorem!

B. Nowe Klinik wiedeńskich i szpitali warszawskich

Dr. B. Szliger
Choroby wewnętrzne i dzieci

Gdynia, Świętojańska 53
(dawn. Dom Ludowy) tel. 22-39

ord. 8 — 10 i 3 — 6 4416

Dzień w Gdańsku

— Dziś pochmurno. Przewidywany przebieg pogody na dzień dzisiejszy: pochmurno, deszcz, chłodniej, w piątek: pogoda niestała.

— Nabożeństwa polskie w święto Piotra i Pawła. W kościele Chrystusa Króla w Gdańsku: O godz. 8.30 cicha msza św., o godz. 10 suma z kazaniem, o godz. 15.30 nabożeństwo do Najświętszego Serca Jezusowego. W bazylice św. Mikołaja w Gdańsku: O godz. 11.30 msza św., kazanie. — W kościele św. Stanisława we Wrzeszczu: O godz. 8 cicha msza św., o godz. 10 suma z kaz., o godz. 15 nieszpory. — W kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej w Nowym Porcie: O godz. 10 suma z kazaniem, o godz. 15 nieszpory.

Ruch towarzyski

— Nadzwyczajna lekcja śpiewu Chóru Męskiego „Moniuszki” odbędzie się w czwartek, 28 bm o godz. 20 w świetlicy ZPP przy Holzmarkt 4, III ptr. Ze względu na występ w Peiplinie w dniu 1 lipca, przybycie wszystkich czynnych członków konieczne.

— Uwaga członkowie Zjednoczenia Kolejowców Polskich! Następane miesięczne zebranie odbędzie się w poniedziałek, 2 lipca r. o godz. 19 w poczekalni I klasy dworca głównego w Gdańsku. W programie m. in. sprawozdanie ze zjazdu delegatów w Bydgoszczy. Przybycie wszystkich członków konieczne.

— Baczność Wojacy Placówki Wrzeszcz! Następane miesięczne zebranie odbędzie się w czwartek, 5 lipca r. o godz. 19 w Domu Akademickim w Wrzeszczu. W programie m. in. referat p. insp. Mrozka.

— Zebranie filij ZPP w Pruszcze nie odbędzie się w piątek, 29 bm, lecz dopiero w piątek, 6 lipca r. o godz. 18 w poczekalni dworcowej. Zarząd.

Z miasta i okolicy

— Z okazji „Święta Morza” następny numer naszego pisma ukaże się dopiero w sobotę, 30 bm.

— Wycieczki turystyczne Polaków gdańskich. Związek Polaków w W. M. Gdańsku wezwał swych członków, aby w miesiącach letnich w ciągu lipca i sierpnia, kiedy życie organizacyjne w lokalach zamkniętych nie będzie z natury rzeczy zbyt ruchliwe, urządzali w większych zespołach wycieczki do Polski, celem bliźszego zapoznania się z Krajem.

— Otwarcie nowej linii okrefowej Kopenhaga-Sopot. Wczoraj przybył do Sopotu pierwszy duński statek „Vistula”, który dokonuje otwarcia stałej linii turystycznej, łączącej Kopenhagę ze Sopotami. Statek uroczystie powitali w Sopotach przedstawiciele Senatu oraz miasta Sopot.

— Luksusowy jacht angielski w Sopotach. Na początku bieżącego tygodnia bawił w Sopotach luksusowy jacht motorowy angielski „Viva III”. Jacht jest własnością kilku mło-

dych angielskich arystokratów, którzy przyjmowani byli w Sopotach przez Generalnego konsula angielskiego w Gdańsku.

— Kieszonkowy słownik szwedzko-niemiecki. Ukazała się nakładem firmy Langenscheidt w Berlinie druga część słownika kieszonkowego niemiecko-szwedzkiego, opracowana w r. 1934 przez prof. Hansa Hellwiga w Berlinie. Słownik ten zawiera około 35 000 słów z tłumaczeniem, przykładami, gramatyką i wymową.

— Przystanek osobowy Latarnia Morska na linii Puck — Hel zostanie z dniem 1 lipca br. zamknięty. Pestoje pociągów na tym przystanku zostaną zniesione.

— Z życia ZOR w Gdańsku. W salach Klubu Morskiego przy Neugarten 7 odbędzie się 3 lipca br. o godz. 19 miesięczne zebranie członków Okręgu gdańskiego Związku Oficerów Rezerwy. Porządek obrad obejmuje m. in. referat prof. dr. Jeża. Po części oficjalnej odbędzie się zebranie towarzyskie.

Na „Święto Morza”

Dziś, w piątek, dnia 29. 6. br. cała Polonja gdańska bierze udział w „Święcie Morza” w Gdyni.

Wszystkie Stowarzyszenia i Organizacje polskie winny uczesniczyć w tem święcie.

W niedzielę, dnia 1 lipca o godz. 8 rano z dworca głównego nastąpi wyjazd do Gdyni na Zlot Młodzieży, w którym bierze udział gremjalnie młodzież polska w Gdańsku.

W rocznicę podpisania Traktatu Wersalskiego

Niemiecka prasa w Gdańsku przynosi na naczelnym miejscu komunikat Ministerjum Propagandy Rzeszy, wzywające społeczeństwo do przyłączenia się do zarządzeń Rządu Rzeszy o wywieszaniu w dniu dzisiejszym, t. j. w 15-tą rocznicę podpisania Traktatu Wersalskiego, sztandaru do pół masztu.

„Danziger Volksstimme” zawieszona na 6 miesięcy

W dniu wczorajszym ukazało się rozporządzenie prezydenta policji gdańskiej o zawieszeniu organu socjalistów gdańskich „Danziger Volksstimme” na przeciąg 6 miesięcy. Zakaz drukowania i rozpowszechniania wspomnianego pisma na terenie W. Miasta Gdańska wydany został na podstawie rozporządzenia z dnia 30-go czerwca 1933 r.

W uzasadnieniu prezydent policji stwierdza, że artykuły umieszczone w numerach z dnia 20 i 23 czerwca br. tego pisma zawierały pod adresem Senatu W. M. Gdańska zarzut nieprzestrzegania przepisów Konstytucji W. Miasta.

Zawody strzeleckie ZOR.

Dzisiaj, 28 bm., w godzinach południowych rozpoczynają się na strzelnicy przy Heeresanger we Wrzeszczu, zawody eliminacyjne dla wszystkich członków Okręgu gdańskiego oraz zawody korespondencyjne, w których udział weźmie drużyna reprezentacyjna Okręgu, wyłoniona z zawodów eliminacyjnych.

Pobici za niepozdrowienie sztandaru hitlerowskiego

W Siennej Hucie odbył się ostatnio pochód umundurowanego oddziału hitlerowców. Ponieważ wielu z pośród przechodniów nie pozdrowiało sztandaru, wiele osób, m. in. również kilka kobiet zostało dotkliwie pobitych.

Jubileusz 15-lecia Tow. Ludowego w Nowym Porcie

Jedno z najbardziej żywotnych towarzystw polskich na terenie W. M. Gdańska, Towarzystwo Ludowe Nowy Port, obchodzi w niedzielę, 1 lipca br. uroczystość 15-lecia istnienia.

Program obchodu rozpocznie się o godz. 10.30 uroczystym nabożeństwem w kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej w Nowym Porcie. Po nabożeństwie — wspólny obiad w sali Urzędu Emigracyjnego. O godz. 14.30 — wymarsz do kaplicy, na uroczyste nieszpory, poczem odbędzie się akademja, na której odczytane zostaną sprawozdanie z 15-letniej działalności Towarzystwa. Uroczyste przemówienie wygłosi patron Związku Towarzystw Ludowych ks. dziekan Kupczyński z Tczewa, poczem nastąpi wręczenie dyplomów, występy chóru Tow. Śpiewaczego „Cecylja” Nowy Port i „Sokoła”. Obchód zakończy się zabawą taneczną w sali Urzędu Emigracyjnego.

Tow. Ludowe w Nowym Porcie założone zostało w dniu 17 lutego 1919 r. z inicjatywy szeregu działaczy społecznych, m. in. pp. Ignacego Buczkowskiego, s. p. Labudy, Konkla, Ukleja, Ruszkowskiego i Gregorkiewicza i innych. Na zebranie organizacyjne przybyli z Gdańska pp. Czyżewski, Pokorniewski i mec. Brejski. W skład pierwszego zarządu weszli pp. Jan Labuda — prezes, Józef Ukleja — sekretarz, Ignacy Byczkowski — skarbnik, Konkel i Młynski — ławnicy.

Towarzystwo Ludowe w Nowym Porcie rozwijało bardzo żywą działalność kulturalno-oświatową, zyskując coraz większą popularność wśród społeczeństwa polskiego w Nowym Porcie, Brzeźnie i Laentalu. Wynikiem tej pracy był stały rozwój organizacji.

Z okazji jubileuszu 15-lecia życzymy Towarzystwu dalszej owocnej pracy i rozwoju.

Ku uczczeniu 100-nej rocznicy wydania „Pana Tadeusza”

Z okazji przypadającej w roku bieżącym setnej rocznicy wydania arcydzieła Adama Mickiewicza „Pana Tadeusza”, Polonja Gdańska urządza liczne obchody, odbywające się przezważnie w lokalach świetlicowych Związku Polaków.

W dniu dzisiejszym odbędzie się w świetlicy Związku Polaków w Sopotach uroczysty obchód, na program którego złożą się: przemó-

wienie okolicznościowe prof. Urbanka, część koncertowa w wykonaniu pp. Hackera, Schreiberna, Raciniewskiej i Budzyńskiej oraz deklamacji, które wygłoszą pp. Wierzbicki i Aleksiewicz.

Wreszcie w zakończeniu programu odbędzie się inscenizacja osnuta na tle jednego z ustępów z 12-jej księgi „Pana Tadeusza” w wykonaniu pp. J. Cieszyńskiej i S. Góralskiego.

T C Z E W

Kronika

— Ćwicz około i dłoń w Ojczyznę obroń! Pod tem hasłem organizuje tczewską placówką Powstańców i Wojaków O. K. 8, wielką imprezę Strzelecko - sportową w niedzielę, dn. 1 lipca r. w Ogrodzie Strzelniczym. Program uroczystości jest następujący: rano od 6—10.30 strzelanie z broni wojskowej dla członków, oraz rzut granatem i skok w dal, po południu zaś w ogrodzie Strzelniczym — koncert, połączony z różnymi niespodziankami, oraz strzelanie z broni małokalibrowej dla gości o nagrody. Wyniki osiągnięte w zawodach zaliczane będą do P. O. S. i O. S. Wieczorem od godz. 20 w salach Strzelniczych zabawa taneczna. Podczas pochodu przez miasto, koncertu oraz zabawy przygrywać będzie orkiestra 2 Batalionu Strzelców. O liczny udział obywatelstwa w powyższych imprezach uprasza Zarząd.

— Baczność członkowie Towarzystwa Śpiewu Św. Cecylji Tczew - Nowemiasto. Przypomina się członkom, że lekcje w bież. tygodniu wypadają w związku ze „Świętem Morza” i uroczystością Św. Piotra i Pawła.

Następna lekcja we wtorek, 3 lipca o godz. 8-mej w salce. Na każdej lekcji przymuje się nowych członków. — Zarząd.

— Podczas uroczystości Wiąnków na Wile dnia 28 bm. będą kursować specjalne statki „Vistuli”. Salony luksusowy „Bałtyk” z orkiestrą, dancierem, bufetem i t. p. Wyjazd o godz. 20 i 22.05; powrót o godz. 22 i 24. Koszt przejazdu zł 1.50. Od godziny 18 będą kursować „Stanisław” i „Saturn”.

— Baczność Legion Młodych! Zbiórka do obchodu „Wiąnków” we czwartek, 28 bm. o godz. 18.30 w lokalu komendy. Obecność obowiązuje wszystkich legionistów(iki) i kandydatów(iki), niezaangażowanych w innych organizacjach. Cześć! — Komendant obwodu.

Władzom SMP. do wiadomości

W dniu 24 bm. odbyły się uroczystości zorganizowane przez S. M. P. w Tczewie, w których niewiadomo z jakiego powodu brał udział oficjalnie młodzi „narodowcy” i to niektórzy w mundurach. Nie wiemy bowiem jaki związek i stosunek istnieje pomiędzy S. M. P. a stronnictwem politycznym?

Janowo, pow. tczewski

— Zebranie Koła BBWR. Dnia 24 bm. odbyło się zebranie Koła BBWR w lokalu p. Dąbrowskiego przy liczny udział członków. Na wstępie uczczono pamięć tragicznie zmarłego śp. ministra Pierackiego przez powstanie i zachowanie 1-minutowego milczenia. Nauca. Chyła mówił o działalności śp. min. Pierackiego, podkreślając Jego wielkie zasługi jako żołnierza i obywatela. P. Jagielski wygłosił następnie referat pt. „Stosunek Polski do Pomorza”.

— Z życia byłych wojskowych w pięciu wioskach po drugiej stronie Wisły. Złożony przed kilku miesiącami Związek Rezerwistów bardzo dobrze się rozwija, co jest dowodem, że starzy żołnierze dobrze rozumieją swoje zadania. Dn. 24 bm. odbyło się zebranie Zw. Rezerwistów, na którym po załatwieniu kilku spraw bieżących dotyczących organizacji, naucz. Chyła wygłosił referat o marszach wojskowych. Poza tem wybrano komendantem Związku Dąbrowskiego Roberta.

Nowa Cerkiew, pow. tczewski

— Dnia 23 bm. odbyło się nabożeństwo ku czci śp. min. Bronisława Pierackiego. Tego samego dnia odbyła się akademja żałobna w sali p. Szmita.

Pelplin

— XIV Zjazd Kół Śpiewaczych Okręgu IV. Pomorskiego Związku Kół Śpiewaczych odbędzie się z okazji 60-lecia i poświęcenia nowego sztandaru Tow. św. Cecylji Pelplin w Pelplinie w niedzielę, dnia 1 lipca 1934 r.

— Dostali się w ręce sprawiedliwych. W końcu marca r. leśniczy Lasów Państwowych w Bielawkach p. Lichnerowicz napotkał 2 osobników, usiłujących dokonać kradzieży leśnej. W czasie legitymowania osobnicy ci stawiali opór, a nawet jeden z nich groził rewolwerem. W tych warunkach leśniczy nie mógł ich przytrzymać. Jednak dzięki sprężystości naszej policji przestępców wykryto w osobach Holki Michała i Zymolaka Bolesława, zamieszkałych w Bielawkach, przyczem stwierdzono, że bronił posiadł Holka, notowany już poprzednio w rejestrach karnych. Wojowniczych amatorów cudzej własności czeka zasłużona kara.

Gniew

— Pożar w Aplinkach. Dnia 26 t. n. w godzinach popołudniowych spalił się dom murywany kryty słomą, należący do gospodarza Głyszczyskiego Artura. Dom był ubezpieczony w Zakładzie Ubezpieczeń, w Poznaniu na sumę złotych 2600.

Za 1 guld.
OBIADY SMACZNE i OBFITE poleca
RESTAURACJA DWORCA GŁÓWNEGO
Franciszek Szmelter 160

UWAGA! **OBUWIE** **UWAGA!**
dobre i tanie wyroby krajowego
poleca firma
A. KIELCZYŃSKI
Gdańsk, III. Damm 17
UWAGA! 1285 UWAGA!

MÜLLERS GOLIATH - SOHLERE!
Właśc. **W. Muzyk**
Gdańsk, II. Damm nr. 17 — Telefon 229 39

4365
Skład obuwia gotowego
i przyborów szewskich.
Warsztat obuwia na miarę i reperacyjny.
SPECJALNOŚĆ: zółwki goliatowe
poczwórnej wytrzymałości, chem. farbiarnia.
Zakład wulkanizacji obuwia gumowego.

Chcąc kupić
po cenach
przystępnych
prosimy odwiedzić znany
skład mebli firmy
**DAWID przy ulicy
II. Damm 7.**
DAWID znany jest ze skorej
usługi i niskich cen.
Okaziełowi niniejszego ogłoszenia,
pomimo tanich cen — jeszcze 5% rabatu.
Prosimy pamiętać wraz z potrzeb. o firmie
MÖBELHAUS DAWID
GDAŃSK, II. Damm 7
3514

Kupując obuwie w firmie „STIEGLITZ”

Gdańsk, Häckergasse 8.
zaoszczędzasz wiele pieniędzy i popierasz przemysł polski.

Co tu mówić, co tu chwalić

B-cí Berger węgiel trzeba palić!!!

Składy węgla i opału

3736

B-cí Berger GDAŃSK, Mausegasse 7.
Tel. 257-92, 257-90 (212-50)

Ośrodek sportów wodnych w Pucku

Na kępie puckiej, tuż nad zatoką leży miasto Puck założone około XII wieku przez władcę ziem pomorskiej księcia Bogusława. Przywilej nadania Puckowi praw chełmińskich datuje się od roku 1348. Puck jako miasto przechodziło różne koleje.

Jako miejscowość letniskowa Puck ma wielkie szanse rozwoju. Miasto jest dobrze zagospodarowane, posiada szereg placówek kulturalnych i przemysłowych. Wskutek rozbudowy wybrzeża i powstania nowych osiedli Puck, jako jedyny ośrodek gospodarczy powiatu odgrywa w życiu północnej części powiatu ważną rolę.

Puck jest ważnym węzłem kolejowym i punktem, gdzie zbiegają się drogi wszystkich miejscowości nadmorskich. Ponadto Puck posiada port. Zdała od gwaru wielkomiejskiego, Puck ma piękny park nad zatoką, skąd rozciąga się czarowny widok na zatokę i półwysep Hel. Dogodna komunikacja kolejowa i autobusowa M. T. K. z Gdyni do miejscowości

letniskowych na wybrzeżu stwarza z Pucka doskonały ośrodek ruchu wycieczkowego i turystycznego. Mając doskonałe warunki jako letnisko Puck nadaje się również na obozy sportów wodnych i kolonje.

Zarząd Miasta, chcąc ożywić miasto stara się o utworzenie w Pucku ośrodka sportów wodnych, za czym przemawia, że na miejscu znajduje się już częściowo sprzęt oraz instruktorzy.

Kilka hoteli, Dom Kuracyjny i mieszkania prywatne po bardzo przystępnych cenach, doskonale nadają się do stworzenia ruchu letniskowego.

Wycieczki piesze w okolice, kilka kortów tenisowych i stadion sportowy tworzą dobre warunki pobytu szczególnie dla młodzieży, uprawiającej sporty wodne.

Należy spodziewać się, że kompetentne czynniki rozważą przychylnie projekt miasta i ośrodek sportów wodnych znacznie niebawem promieniować na całe wybrzeże.

WEJHEROWO

Kronika

— Dyżur aptek. Nocny dyżur pełni Apteka Zielona przy ul. Sobieskiego i Apteka pod Orłem, pl. Wejhera.

— Dyżur lekarski pełni w piątek p. dr. Taper, w sobotę p. dr. Janowicz.

INFORMATOR

dla przyjezdnych

w Wejherowie

Polecamy hotele, restauracje i kawiarnie:

HOTEL METROPOL przy Sobieskiego 67 (dwie minuty od dworca). Polecą dla przyjezdnych gości wygodnie urządzone pokoje. Kuchnia warszawska, ciepłe i zimne napoje. Codziennie dancing.

HOTEL PRUSINSKI przy ul. Sobieskiego. Polecą pokoje gościnne — Wyborowa kuchnia, ciepłe i zimne przekąski.

KAWIARNIA „KUBATZKI” przy ul. 3 Maja 1. Polecą swoje wyroby cukiernicze, oraz gorącą kuchnię. Dla wycieczek ceny niższe.

STRZELNICA KURKOWEGO BRACTWA STRZELECKIEGO. Restauracja z pełnym wyżywieniem, pokoje — obiady — kolacje, położona w parku miejskim, ogród, wielka sala zabawowa.

RESTAURACJA MAZUREK przy ul. Sobieskiego 8. Znakomite obiady, kolacje i zakąski, Rzetelna obsługa.

POLECAMY FIRMY:

BANK KASZUBSKI przy ul. Gdańskiej 1, jedyna polska instytucja wymienia i skupuje waluty oraz przeprowadza wszelkie transakcje finansowe.

JAN GREENWALD, ul. Sobieskiego. naprzeciw Poczty — wielki wybór wódek, win i delikatesów, po cenach najniższych.

MAGNA, Pierwsza Kaszubska Parowa Fabryka cukierków, czekolady — konfitur — drażetek — wafli i marmelady.

PATSCHULL, Sobieskiego, materiały letnie, blawaty, konfekcja męska, damska i dziecienna.

WOJEWSKI B., Sobieskiego 2 — Skład porcelany i szkła, lamp, maszyn, polecą dla pensjonatów po cenach przystępnych.

KOWALKOWSKI ST., Sobieskiego — Zegarmistrz i jubiler poleca biżuterię. Wszelkie reparacje uskutecznia tanio i szybko.

CYRKLAFF WL., Gdańska — Skład porcelany i żelaza. Materiały budowlane. Młyn parowy, skup i zamiana zboża.

BALDOWSKI T., ul. Kościuszki. Hurtownia towarów kolonialnych, artykuły budowlane, maki, ośpa i ziemniaki.

ZAKŁAD MALARSKI, Petermann, Pucka 6. Wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres malarstwa po cenach przystępnych.

NAPIERAŁA M. Polecą galanterię, materiały sukienne, blawaty po cenach najniższych.

DROGERIA POD ORŁEM. Polecą farby, pokosty i przybory malarskie po cenach przystępnych.

REPERTUAR KIN.

Kino Apollo wyświetla do niedzieli włączając piękny film dźwiękowy pt. „Skończona pieśń”. W rolach głównych Liana Hajd i Willy Forst. Reżyserja: Geza von Bolvary. Początek seansów 8,30.

Cwiczenia bojowe placówek Powstańców i Wojaków OK VIII pod Gościcinem

W sobotę dnia 23 bm. przeprowadziła plac. Powstańców i Wojaków OK VIII Wejherowo z pl. Powstańców i Wojaków Gościcino zasiloną tamt. oddziałem Zw. Strzeleckiego pod kierownictwem mjr. w st. spocz. Łakomego z Wejherowa ćwiczenia nocne. Zbiórka oddziałów odbyła się o godz. 19 w Wejherowie, a o godz. 18,30 w Gościcinie.

Po ćwiczeniach kierownik ćwiczeń mjr. w st. spocz. Łakomy przeprowadził omówienie i krytykę ćwiczeń partii czerwonej tj. Gościcina z krytykę strony przeciwniej niebieskiej przeprowadzi na następnym miesięcznym zebraniu placówki Powstańców i Wojaków OK

VIII w Wejherowie. Zakończenie ćwiczeń nastąpiło o godz. 22,15.

Następnie odbyła się sobótka z okazji święta Jana. Na wzgórzach przy kolonji Gościcino zapalono beczki ze smolą i chróst, ofiarowane przez dyrekcję Fabryki Krzesel w Gościcinie, gdzie przy dźwiękach orkiestry z Gościcina i wesołym śpiewie wojaków i strzelców spędzono kilka wesołych chwil, a następnie spożyto w tamt. szkole kolację. O godz. 24 nastąpił odmarsz wojaków pod dowództwem druha komendanta por. rez. Walczyka do Wejherowa.

Zjazd przedstawicieli powiatowych związków samorządowych woj. pomorskiego

Jak już donosiliśmy, odbył się w dniu 23 bm. w Gdyni zjazd przedstawicieli pow. związków samorządu województwa pomorskiego, zwołany przez Związek Powiatów Województwa Pomorskiego.

W zjeździe brali udział, oprócz przedstawicieli poszczególnych powiatów, pp. insp. wojew. dr. Banaś jako przedstawiciel Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, dyr. Związku Powiatów R. P. Fr. Branny z Warszawy i wiceprezes Związku Gmin Wiejskich R. P. B. Tkaczyk z Warszawy.

Przed przystąpieniem do obrad wygłosił przewodniczący Zjazdu p. dr. Siudowski przemówienie poświęcone pamięci śp. min. Br. Pierackiego, którego zebrani wysłuchali stojąco, poczem wzniesli okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i jej Prezydenta prof. I. Mościckiego oraz Marszałka Piłsudskiego.

Zjazd podzielony był na dwie części. W pierwszej części rozpatrywano kwestje, połączone z przewidywaną reformą samorządu gminnego, które przedstawili poszczególni referenci w osobach pp. starosty grudziądzkiego Niepokulczyckiego, członka Wydz. Pow. w

Chojnicach — Kaletty i dyrektora Związku Powiatów Woj. Pozn. i Pom. Frejdyka z Bydgoszczy.

Część druga zjazdu poświęcona była sprawozdaniu z działalności Związku pomorskiego w ostatnich dwóch okresach i wyborowi Zarządu, w skład którego weszli dotychczasowi członkowie pp. dr. Siudowski z Przydatek pow. brodnicki jako prezes, starosta grudziądzki Niepokulczycki jako wiceprezes i członek Wydz. Pow. Jan Kaletta z Chojnic. Jako nowi członkowie Zarządu zostali wybrani starosta wąbrzeski p. Kalkstein i starosta sępoleński p. Ornass. Na zastępców członków Zarządu wybrano pp. starostę Czarnockiego z Kartuz, starostę Mieszkowskiego z Chojnic i burmistrza Wojczyńskiego.

Ponadto wybrano Kom. Rewizyjną w osobach pp. starosty w st. sp. Dytkiewicza z Ropuch pow. tczewski, szambelana Prądynińskiego z Skarpy pow. sępoleński i starosty pow. brodnickiego Wimmera; jako zastępców wybrano pp. starostę Turowskiego z Kościerzyny i delegata pow. brodnickiego Łangowskiego z Miłszew.

KOŚCIERZYNA

Odezwa do społeczeństwa kościerskiego!

W dniu 29 i 30 b. m. cała Polska odchodzić będzie „Święto Morza” naszego. Z okazji tej uroczystości obywatelstwo o udekorowanie domów i wywieszenie flag narodowych w dniach 29 i 30 b. m., aby zadokumentować jawnie przed całym światem, że niema Polski bez morza, które nam niezbędnie potrzebne jest dla rozwoju naszego handlu, dla utrwalenia pokoju światowego i dla bezpieczeństwa naszej ukołchanej Ojczyzny.

J. Kamiński,

zast. burmistrza miasta Kościerzyny.

Zebranie Kółka Rolniczego w Barkocinie

Zebranie Kółka Rolniczego w Barkocinie (pow. kościerski) odbyło się w dniu 24 czerwca przy udziale 20 osób. Zebranie zajął prezes p. R. Sabisz, poczem na wniosek p. naucz. Ligmana uczcili zebrani pamięć śp. ministra Pierackiego. Referat organizacyjny i fachowo-rolniczy na temat hodowli bydła i uprawy nawozów zielonych wygłosił instruktor TRP inż. Lubowiecki. W dyskusji, jaka się po referacie wywiązała, zabierali głos członkowie K. R., po stanawiając, m. innemi, współpracować czynnie ze swoją organizacją, i uczęszczać regularnie na zebrania Kółka.

Wielka manifestacja żałobna w Kościerzynie

Z powodu dokonanego skrytobójczego zabójstwa ś. p. ministra Pierackiego, odbyła się w Kościerzynie staraniem Federacji Związku Obronców Ojczyzny w środę, dnia 20 bm. wielka manifestacja żałobna.

O godzinie 20-tej na placu przed Starostwem zaczęła się formować olbrzymi pochód miejscowych organizacji PW i WF. Na miejscu zbiórki zauważyliśmy m. in. pp. starostę powiatowego Turowskiego, wicestarostę Radzikowskiego, prezesa Związku Rezerwistów, prezesa Federacji Zw. Obr. Ojczyzny mjr. Fieglera, prezesa BBWR. burmistrza Kamińskiego, komisarsza Bogusławskiego, nadleśniczego inż. Dreckiego, dr. Lemańczyka i t. d.

Przed front wystąpił p. dyr. Steinhauf, który wygłosił przemówienie poświęcone ś. p. Ministrowi.

Po zakończeniu przemówienia orkiestra Ko-

Zawody lekkoatletyczne-gimnastyczne IX. Okręgu „Sokoła” w Kościerzynie

Odbyły się w Kościerzynie okręgowe zawody lekkoatletyczno-gimnastyczne „Sokoła” przy udziale zawodników i zawodniczek z Kartuz, Skarszew, Jaroszew i Kościerzyny. O godz. 10 przeprowadzono na boisku miejscowego gniazda zawody gimnastyczne druhen i druhow, obejmujące ćwiczenia na drążku, poręczach i koniu. I-sze miejsce z druhen zajęła Helena Szulcówna, naczelniczka okręgu, z pośród druhow zaś Józef Mroch, naczelnik gniazda kościerskiego.

Popołudniowe zawody lekkoatletyczne odbyły się na powiatowym boisku W. F. i P. W. imienia Marszałka Piłsudskiego. Przed zawodami rozegrano mecz piłki nożnej między drużynami „Sokol” I i S. M. P. Kościerzyna, który zakończył się wynikiem 4:0 na korzyść „Sokoła”.

Wyniki z zawodów lekkoatletycznych są następujące:

W pięcioboju druhow o nagrodę wędrowną I-sze miejsce zajęła drużyna gniazda kościerskiego (5 druhow), zdobywając temsamem pułhar ofiarowany przez wiceprezesa gniazda druha J. Młodyszewskiego. W klasyfikacji pojedynczej w pięcioboju zajął I-sze miejsce drh Władysław Wysiecki z gniazda kościerskiego, zdobywając jako najlepszy lekkoatleta Koście-

rzyny nagrodę, ofiarowaną przez drh T. Armańskiego jun. Poza tem drh W. Wysiecki zdobył nagrodę za najlepszy skok o tyczce (2,80 m), ofiarowaną przez drh M. Depki.

W wieloboju dla młodzieży męskiej od 16 do 18 lat zajął I-sze miejsce Leon Ansluk z Kościerzyny. W wieloboju dla młodzieży męskiej od 14—16 lat I-sze miejsce zdobył Stole Brunon z Kościerzyny. W pięcioboju druhen zajęła I-sze miejsce Helena Szulcówna. W trójboju dla młodzieży żeńskiej niżej 18 lat I-sze miejsce przypadło Pelagji Brzósłowskiej. Najlepsze wyniki dnia przedstawiają się następująco:

Biegi: 60 m. — 9 sekund, Stole Brunon, Kościerzyna; 100 m. — 12,8 sek., Brzósłowski Paweł, Skarszew; 200 m. — 27,8 sek., Penkal Jan, Kościerzyna; 400 m. — 61,8 sek., ten sam zawodnik; 1500 m. — 5 min. 3,4 sek., Paweł Paweł, Jaroszew; 4x100 m. — 55 sek., Kościerzyna; 4x60 m. — 42,2 sek., Kościerzyna; skok wzwyż: 1,60 m. — Wysiecki W., Kościerzyna; skok w dal: 5,62 m. i rzut dyskiem — 33,33 m., również Wysiecki; rzut oszczepem — 37,53 m., Krauze Stanisław, Kościerzyna; pchnięcie kulą — 9,67 m., Szlagowski Franciszek, Kościerzyna; rzut granatem — 54,00 m., Gdaniec, Jaroszew.

Udział publiczności dość liczny.

Pociągi specjalne do Gdyni na „Złot Młodzieży” w dniu 1 lipca

Na Złot Młodzieży do Gdyni w dniu 1 lipca, gdzie młodzież z całej Polski defilować będzie przed Panem Prezydentem Rzeczypospolitej i służyć będzie wierność i służbę polskiej idei morskiej, wyrusza z Pomorza tysiącznie zastępy młodzieży żeńskiej i męskiej ze Związku Młodzieży Katolickiej pod kierownictwem ks. prof. Żyndy z Wąbrzeźna i ks. Ryczakowicza z Pelplina, dalej młodzież ze Związku Strzeleckiego, harcerze, organizacje sportowe, młodzież z innych stowarzyszeń, jak również młodzież niestowarzyszona.

Poniżej podajemy spis specjalnych pociągów, które przewożą młodzież pomorską do Gdyni. Dojazd do Gdyni jak i odjazd z Gdyni odbywać można tylko pociągami specjalnymi na osobne karty i legitymacje, które uprawniają do zniżki 75 proc.

HASŁO POCIĄGU „TORUŃ I.”

Odjazd z Torunia	dn. 30. VI. o godz.	2.15
„ z Bydgoszczy	dn. 30. VI. około	3.30
„ z Łaskowic	dn. 30. VI. „	4.50
„ z Tezewa	dn. 30. VI. „	6.52
Przyjazd do Gdyni	dn. 30. VI. o godz.	8.15

HASŁO POCIĄGU „TORUŃ II.”

Odjazd z Torunia	dn. 30. VI. o godz.	22.25
„ z Bydgoszczy	dn. 30. VI. „	23.30
„ z Łaskowic	dn. 30. VI. „	0.55
„ z Tezewa	dn. 1. VII. „	2.27
Przyjazd do Gdyni	dn. 1. VII. „	3.42

HASŁO POCIĄGU „TORUŃ III.”

Odjazd z Torunia	dn. 1. VII. o godz.	0.14
„ z Bydgoszczy	dn. 1. VII. „	1.20
„ z Łaskowic	dn. 1. VII. „	2.50
„ z Tezewa	dn. 1. VII. „	4.19
Przyjazd do Gdyni	dn. 1. VII. „	5.38

HASŁO POCIĄGU „BYDGOSZCZ I.”

Odjazd z Bydgoszczy	dn. 1. VII. o godz.	1.06
„ z Łaskowic	dn. 1. VII. „	2.15
„ z Tezewa	dn. 1. VII. „	4.01
Przyjazd do Gdyni	dn. 1. VII. „	5.15

HASŁO POCIĄGU „BYDGOSZCZ II.”

Odjazd z Bydgoszczy	dn. 1. VII. o godz.	1.41
„ z Łaskowic	dn. 1. VII. „	2.55
„ z Tezewa	dn. 1. VII. „	4.36
Przyjazd do Gdyni	dn. 1. VII. „	5.53

HASŁO POCIĄGU „DZIAŁDOWO.”

Odjazd z Działdowa	dn. 30. VI. o godz.	21.11
„ z Tezewa	dn. 1. VII. „	2.02
Przyjazd do Gdyni	dn. 1. VII. „	3.20

HASŁO POCIĄGU „GRUDZIĄDZ.”

Odjazd z Grudziądza	dn. 30. VI. o godz.	23.02
„ z Tezewa	dn. 1. VII. „	1.36
Przyjazd do Gdyni	dn. 1. VII. „	2.52

HASŁO POCIĄGU „NAKŁO.”

Odjazd z Nakła	dn. 30. VI. o godz.	15.05
„ z Chojnic	dn. 30. VI. o godz.	17.30
Przyjazd do Gdyni	dn. 30. VI. o godz.	21.03

JAMES O. CURWOOD

„OSADNICY”

(Autoryzowany przekład Jerzego Marlicza)

— Powiedz mi dziś, dziś wieczór jeszcze, skoro się tylko zjawił — pisał Donald. — Zanim na niebie błysną gwiazdy chcę mieć pewność, że chłopak mój wie już o wszystkim, że zna całą prawdę, że ją rozumie, i że mi przebacza. Być może jestem tchórzem, i powinienem był sam mu powiedzieć. Ale nie mogę. Boję się poprostu. Muszę go zachować w pamięci takim, jakim był. Wolę nie wiedzieć, że ma złamane serce, albo że stracił we mnie wiarę. Bóg ci się odwzajemni, Szymonie! Nie tyle nawet chodzi o mnie, co o Pietrka. — tę drogą zmarła...

Stary zajął miejsce na ławie, twarzą do zachodzącego właśnie słońca i, usadził chłopaka obok siebie. Po ojcowską objął go ramieniem. Raz już próbował przemówić, lecz coś stanęło mu w gardle, że nie potrafił wcale dobyć głosu. Chrzął więc, odkaszlnął i rzekł:

— Zatem Mona znalazła ciebie w lesie, a ty walczyłeś w jej obronie z Aleckiem Curry. i sprawiłeś mu lanie?

— Ona mi pomogła — ucieszył się wyznał Pietrek. — Byłem głodny, to też nie dałbym mu rady. Teraz, gdy się najadłem, to co innego.

Szymon przytulił chłopaka mocno.

HASŁO POCIĄGU „HALLEROWO I.”

Odjazd z Hallerowa	dn. 1. VII. o godz.	3.00
Przyjazd do Gdyni	dn. 1. VII. o godz.	4.20

HASŁO POCIĄGU „HALLEROWO II.”

Odjazd z Hallerowa	dn. 1. VII. o godz.	3.39
Przyjazd do Gdyni	dn. 1. VII. o godz.	4.50

HASŁO POCIĄGU „JASTARNIA.”

Odjazd z Jastarni	dn. 1. VII. o godz.	3.41
Przyjazd do Gdyni	dn. 1. VII. o godz.	5.20

HASŁO POCIĄGU „KARTUZY.”

Odjazd z Kartuz	dn. 1. VII. o godz.	3.55
Przyjazd do Gdyni	dn. 1. VII. o godz.	5.07

HASŁO POCIĄGU „GARCZYN.”

Odjazd z Garczyna	dn. 1. VII. o godz.	2.49
Odjazd z Kościerzyny	dn. 1. VII. o godz.	3.13
Przyjazd do Gdyni	dn. 1. VII. o godz.	4.43

Drogerja „Syrena”

właśc.: Karol Fischer

Gdynia, ul. Świętojańska 37.

1222 Tel. 28-73.

Światowa Organizacja Podróżu

Wagon-Lits-Cook

4113 Telefon 13-39

Gdynia

Podjazdowa 7

Sprzedaż biletów kolejowych krajowych i zagranicznych, samolotowych, okrętowych i t. p. własne wozy sypialne i restauracyjne, organizacja wycieczek kraj. i zagran.

Programy radiowe

CZWARTEK, 28 CZERWCA 1934 R.

Radjoścacja warszawska.

6,35 Muzyka (płyty). 6,55 Muzyka (płyty). 7,05 Dziennik poranny. 7,10 Muzyka poranna (płyty). 12,10 Koncert zespołu salonowego H. Adamskiej-Grossmanowej. 13,05 Audycja dla dzieci: „Dzbanek mleka” — scenka radiowa z Lafontaine’a — B. Hertza. 13,20 Fantazje z ulubionych oper (płyty). 14,00 Wiadomości o eksporcie polskim. 14,05 Wiadomości gospodarcze. 16,00 To samo a jednak co innego (płyty). 17,00 „Skrzynka poczt.” — omówi dr. M. Stępowski. 17,15—18,00 Koncert solistów. Wykonawcy: B. Bagińska (śpiew) i St. Dobryszcka (fortep.). Przy fort. prof. L. Urstein. 18,00 „Napoje mleczne przygotowane w domu” — wygł. inż. J. Supińska. 18,15 Słuchowisko piosenki J. Stępowskiego z okazji „Święta Morza”. 19,15 Chór Juranda i J. Marrot (płyty). 19,25 Koncert. 19,50 Wiadomości sportowe. 20,12 Mu-

Złot Pomorskiej Chorągwi Harcererek

nad jeziorem Charzykowskim

W pięknym zakątku Ziemi Pomorskiej, na skraju Borów Tucholskich rozbija za parę dni harcerki Chorągwi Pomorskiej swoje namioty. We wspólnocie przeżyć i myśli uczcić chcą harcerkę 15-lecie powstania pierwszej żeńskiej harcerskiej drużyny na Pomorzu.

Już w chwili obecnej teren nad jeziorem Charzykowskim roi się od szarych mundurków harcererek, które tu w pobliżu miejsca Złotu przechodzą na kursach harcersko-przedszkolenia.

Złot, który rozpocznie się 2 lipca, zgromadzi około 300 harcererek ze wszystkich środowisk harcerskich Pomorza.

W dniu otwarcia Złotu (8 lipca) oczekiwane będzie Komenda przybycia najwyższych dostojników Ziemi Pomorskiej. Dzień gości (15 lipca) umożliwi przyjaściom harcerstwa i zainteresowanym zwiedzenie obozu złotowego.

poleca w wielkim wyborze wszelkie artykuły drogeryjne, kosmetyczne, środki opatrunkowe i gumowe, artykuły gospodarcze, zioła lecznicze, przybory fotograficzne i wszelkie chemikalia.

Rękawiczki gotowe i na zamówienie

fachowa naprawa i pranie tylko u

W. KORZUN

GDYNIA, ul. Świętojańska 46. (3734)

PIĄTEK, DNIA 29 CZERWCA 1934 R.

Radjoścacja warszawska.

8,35 Muzyka z płyt. 8,53 Muzyka z płyt. 9,05 Dziennik poranny. 9,10 Muzyka poranna. 9,20 Chwilka pań domu. 9,25 Muzyka (płyty). 10,30 Transmisja Nabożeństwa z Katedry św. Jana w Warszawie. Po nabożeństwie muzyka religijna. 12,10 „Morze w polskiej muzyce symfonicznej i wokalne”. Poranek muzyczny ze studja w wyk. Orkiestry symfonicznej P. R. pod dyr. J. Ozimskiego z udziałem J. Popławskiego (tenor). Przy fortepianie prof. L. Urstein. 13,05 Pan K. Stromenger wygłosi prelekcję p. t. „Morze w muzyce”. 13,15 Muzyka lekka w wyk. Ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota. 13,45 „W obozie ochotniczych drużyn robotniczych”. Reportaż p. Paciorkowskiego. 14,00 Godzina muzyki lekkiej w wyk. Zespołu Jazzowego Z. Grossmana z udziałem Tad. Faliszewskiego (piosenki). Akompanuje L. Urstein. 15,00 Feljton ze Lwowa. 15,15 Pieśni kaszubskie w wyk. Polskiej Kapeli Ludowej pod dyr. St. Kazury (płyty). 15,45 Pogadanka rolnicza p. t. „Przewidywania zbiorów i ich zbytu”, wygł. p. St. Prus-Wrocławski. 16,00 Słuchowisko p. t. „Szczęście na poddaszu” wg. Jana de Letraz. 17,00 Przegląd teatralny. 17,10 Polska muzyka ludowa w wyk. Ork. A. Stromberga i Wład. Kaczyńskiego — z przyspiewkami B. Boiko. 18,00 Fragment teatralny. 18,15 Pieśń polska i obca o morzu — w wyk. p. St. Argasińskiej (sopr.). Przy fortepianie prof. L. Urstein. 18,45 (Feljton literacki). „Pióro i Bandera” — wygł. p. J. Stępowski. 19,15 Piosenki rewjowe (płyty). 20,02 Feljton aktualny. 20,12 Koncert symfoniczny ze Studja. Wyk.: Ork. symfoniczna pod dyr. A. Dolżyńskiego i S. Umińska (skrz.). 21,00 Capstrzyk marynarki woj. z Gdyni. 21,02 D. c. koncertu symfonicznego. 22,00 Skrzynka pocztowa techniczna — omówi p. W. Frenkiel. 22,15 Wiadomości sportowe ze wszystkich rozgłośni P. R. 22,30 Muzyka salonowa w wyk. Oktetu Squire’a (płyty). 23,05—23,30 Muzyka taneczna.

Najważniejsze audycje innych radjoścacji.

10,00 Wiedeń. Koncert symfoniczny. 14,00 Wilno. Audycja dla wszystkich. 15,00 Lwów. Gawęda wiejska J. Wieszczka. 16,00 Lwów. Utwory fortepianowe w wykonaniu W. Bągierówny. 18,00 Wilno. „Dziwna, Dniepr, Druja” — odczyt wygł. prof. M. Limanowski. 19,15 Lwów. „W takt skocznej piosenki” — reportaż muzyczny C. Nahlk. 19,15 Poznań. Pieśni w wyk. M. Jaranowskiej-Kopczyńskiej. 19,20 Huzen. Recital fortepianowy Leopolda Muenzera. 19,30 Ryga. Koncert symfoniczny. 20,10 Hilversum. Koncert pod dyr. K. Schürichta. 20,30 Strasburg. Festival muzyki Wagnera. 20,45 Paryż. „Boccaccio” — operetka Suppégo. 21,00 Hamburg. „Madame Butterfly” — opera Pucciniego. 21,00 Królewiec. „Luise Miller” — opera Verdięgo. 21,00 London Regional. Koncert muzyki współczesnej. 21,00 Monachium. „Eines Menschen Lied” — kantata Ottomara Siegla. 21,45 Luksemburg. „Cyrylik Sewilski” — opera Rossiniego.

21)

wał ojca. Kochali się w niej wszyscy trzej, ale jeden miał podłą duszę, tak prawie jak Aleck Curry, któremu dziś sprawiłeś lanie, i ten właśnie nie rozumiał co to jest miłość, czysta i bez egoizmu. Ona kochała naturalnie tylko jednego, najlepszego, najdzielniejszego z całej trójki. Na imię było jej Helena.

— To tak jak mojej matce! — wyrwał się Pietrek.

— Właśnie, a co ciekawsze, człowiek za którego ona wyszła zamaż, nazywał się Donald, zupełnie jak twój ojciec. Dlatego tylko opowiadał ci tę historię. Czy to nie zabawny zbieg okoliczności, Pietrek?

Pietrek milczał.

— Ten z trójki, który był w takim wieku, że mógłby jej zastępować ojca, uciekł się prawie z takiego rozwiązania. — ciągnął Szymon. — Nikt nigdy nie odgadł jak mu narazie było ciężko, jak ludzko cierpiał, ale z czasem patrząc na ich wielkie szczęście pogodził się z losem, więc mieli w nim szczerego i oddanego przyjaciela. Myślę, że nie mieli nawet nigdy lepszego przyjaciela niż on. Ale tamten, podobny do Alecka Curry, zachował w głębi duszy żal i nienawiść, a raz, gdy dwaj przyjaciele byli nieobecni, przybył do chaty i znieważał młodą żonę Donald, nie bacząc wcale na to, że karmiła właśnie dziecko. Na tę chwilę wrócił mąż. Coby uczynił Pietrek, na miejscu Do-

nalda?

Pietrek zeszytniał cały.

— Gdyby to naprzykład szło o Alecka Curry, — rzekł — tobym go zabił!

Szymon odetknął głęboko, jakgdyby z ulgą.

— Tak się też stało, chłopcze, Donald tamtego zabił. Nie zamierzał go zresztą zabijać, chciał jedynie skarcić, ale mimo to nastąpiła śmierć, wierząc mi, że przypadkowo. Zresztą lotr zasłużył sobie na śmierć, i lepiej że go już ziemia przestała nosić. Ale Donald stał się temniemniej mordercą, mordercom zaś grozi szubienica. Więc Donald zemknął w lasy, gdzie się ukrywał w ciągu trzech lat, a stary jego druh opiekował się żoną i dzieckiem. Potem... Helena umarła. Wtenczas Donald wrócił, zabrał chłopca, i długi, długi czas żył we dwójkę szczęśliwie i nieszczęśliwie, gdyż policja straciła ich ślad. Trwałoby to po dziś dzień, gdyby nie to, że jednak władza wpadła wreszcie na trop Donalda. Musieli uciekać...

Szymonowi głos się załamał. Kościstym ramieniem przycisnął chłopaka tak mocno, że aż do bólu. Kończył nieomal szeptem.

— Pietre, to wszystko prawda, wiem, że to prawda, gdyż stary druh Donalda nazywał się Szymon Mac Quarrie jestem właśnie ja. No a chłopak... ten chłopak nazywał się Pietrek...

(Ciąg dalszy nastąpi)

z całego kraju

Kraków

XIII. ZJAZD LEGJONISTÓW, który odbędzie się w Krakowie w dniu 5 sierpnia, przygotowuje specjalny komitet obywatelski. Wczoraj, pod przewodnictwem sen. Skoczylasa, odbyło się zebranie członków komitetu obywatelskiego, na którym omówiono program uroczystości zjazdu.

Poznań

WALNE ZGROMADZENIE WIELKOPOLSKIEGO TOWARZYSTWA KÓLEK ROLNICZYCH odbyło się z udziałem 250 delegatów, oraz przedstawicieli władz z województwa poznańskiego i Raczynskim na czele. Na zgromadzenie przybył również J. E. ks. biskup Dymek, jako reprezentant duchowieństwa.

Będzin

— POSWIĘCENIE ŻAGŁÓWKI odbyło się tutaj w ubiegłą niedzielę. Żagłówkę tą zbudo-

wał żołnierz 23 pał. dla swego dowódcy plk. Rarogiewicza, który wraz z por. Zacharą udaje się w końcu czerwca rb. drogą wodną — Przemszą, Wisłą i Bałtykiem do Szwecji. Na maszynie powiewa proporzek 23 pał.

Wilno

— POGRZEB Ś. P. POSŁA WITOLDA KWINTY odbył się wczoraj w Wilnie. Po nabożeństwie kondukt pogrzebowy ruszył na emmentarz bernardyński, na Zarzeczu. Przy wejściu na emmentarz wygłoszono wiele przemówień.

Łuck

— BISKUP PRAWOSŁAWNY DJECEZJI WOLYŃSKIEJ ks. areybiskup Aleksy, przybył poraz pierwszy do Łucka, witany na dworcu przez przedstawicieli władz, oraz duchowieństwo i ludność prawosławną.

Drużyna polskich szablistów w finale mistrzostw Europy

Warszawa 28. 6. (Pat). Wczoraj w Dolinie Szwajcarskiej odbyły się przed południem eliminacyjne walki w szabli drużynowej o mistrzostwo Europy. Eliminacje rozegrano zostały w dwóch grupach: w pierwszej grupie zmierzyli się Polacy, Grecy i Włosi. Dwie najlepsze drużyny miały wejść do finału, Mecz Polska — Grecja zakończył się łatwym zwycięstwem Polaków w stosunku 5:0. Punkty dla Polski zdobył kapitan

Dobrowolski 3, kpt. Segda, Frydrych i Sobik po 2 kpt. W drugim meczu w tej grupie Włosi pokonali Greków w stosunku 9:3.

Do finału weszli z tej grupy zespoły Polski i włoski. W drugiej grupie Węgrzy pokonali Rumunów w stosunku 9:1, a Niemcy wygrały z Rumunów 9:3. W tej grupie weszli do finału drużyny niemiecka i węgierska.

z sportu

Wspaniały sukces jeźdźców polskich na zawodach konnych w Akwizgranie

Akwizgran 28. 6. (Pat). We wtorek, w pierwszym dniu międzynarodowych zawodów konnych w Akwizgranie Polacy odnieśli wspaniały sukces. W trudnej konkurencji skoków bez punktów karnych przeszło 15 koni, w tem 3 polskie. W rozgrywce dodatkowej przez podwyższone przeszkody porucznik Górski na „Hanum“ zajął drugie miejsce za Włochem Cechlerem. Obaj bez punktów karnych. Trzecie miejsce zajęła niemiecka zawodniczka Opel. K p t. R u c i Ń s k i na „Roxanie“ zajął ósme miejsce. Mimo rozbicia na przeszkodzie kpt. M r o w e c na „Moskalu“ zajął 9-te miejsce. Szczególnie silne ekipy mają Włosi ponad 20 koni oraz Niemcy i Węgrzy.

Kłeska Tłoczyńskiego i Jędrzejowskiej w Londynie

Londyn, 28. 6. (PAT). W pierwszej rundzie rozgrywek tenisowych w grze mieszanej na kortach w Wimbledon o nieoficjalne mistrzostwo świata para polska Jędrzejowska-Tłoczyńska spotkała się z parą angielską Scroven — Tuckey. Pierwszego seta wygrała para polska w stosunku 7:5, natomiast dwa następne sety padły łupem pary angielskiej w stosunku 6:4 6:4. Godzi się nadmienić, że Tuckey jest mistrzem armii angielskiej. Londyn, 28. 6. (PAT). Jędrzejowska rozegrała dziś na kortach w Wimbledonie pierwszy swój mecz singlowy i pokonała Angielkę Moss w dwóch setach, wygrywając w stosunku 6:4, 6:4. Następny mecz Jędrzejowska rozegra we czwartek z Angielką Hardwick.

OSTATNIE MECZE LIGOWE PIERWSZEJ RUNDY.

Rozgrywki piłkarskie o mistrzostwo ligi w pierwszej rundzie dobiegają końca. Do rozegrania pozostały jeszcze następujące spotkania:

29 b. m. w Krakowie Garbarnia — Pogoń; w Warszawie: Legia — Wisła. 1 lipca: w Krakowie: Garbarnia — Warta, sędzia p. Romanowski; we Lwowie: Pogoń —

Ruch; w Warszawie: Legia — Cracovia.

8 lipca: w Krakowie: Cracovia — Strzelec i Garbarnia — Wisła; na Śląsku: Ruch — Warszawianka; w Warszawie: Polonia — Pogoń.

9 lipca: ŁKS — Legia w Łodzi. 15 lipca: w Warszawie Warszawianka — ŁKS; w Krakowie: Podgórze — Warta; na Śląsku: Ruch — Polonia; w Siedlcach: Strzelec — Garbarnia.

Dnia 27 b. m. zmarł przedstawiciel nasz

ś. p.

Jan Sokal

W Zmarłym tracimy wiernego i oddanego współpracownika, który nie szczędził sił i trudu dla dobra przedsiębiorstwa.

Cześć Jego pamięci!

Pogrzeb odbędzie się w piątek 29 bm. o godz. 13-tej z kościoła Szpitala Miejskiego w Toruniu. Msza żałobna odprawiona zostanie w sobotę 30 bm. o godz. 8.30 w kościele Św. Jana.

Podgórze-Toruń, dnia 28. VI. 1934.

Browar Pomorski
Józefa Chronowskiego.

Dnia 27 bm. pożegnał się z tym światem kochany nasz współpracownik

ś. p.

Jan Sokal

Straciliśmy w Nim szczerego i ogólnie lubianego Kolegę. Niech spoczywa w spokoju!

Podgórze-Toruń, dnia 28. VI. 1934.

Pracownicy
Browaru Pomorskiego
Józefa Chronowskiego.

Bank Ludowy

Sp. z n.
odpow.

Telefon nr. 927 Bydgoszcz Stary Rynek 6.

załatwia wszelkie interesy bankowe
wypożycza skarbanki 4396
przyjmuje wkłady oszczędnościowe.

Całkowita wysprzedaż
masy uadłościwej firmy Renk

w Chojnicach, Gdańska 12
Dnia 10 lipca 1934 r. Godz. 12

Sprzedane będą towary metrowe, konfekcja, pończochy, skarpetki, bielizna damska i męska, dziecięca, swetry, trykotaże i t. d.

4406

ZARZADCA MASV

Zmiana programu

w Grand - Hotelu w Tczewie

od 1-20 lipca 1934 r.

Pierwszorzędna orkiestra i codziennie dancng
Wstęp wolny, dobra kuchnia warszawska. Niskie
ceny. 106. Wacław Samborski.

ŁYKO - RAFJE

Pierwszorzędnego gatunku. Najsukuteczniejsze preparaty chemiczne do zwalczania wszelkich szkodników warzywnych. Niedostępny nawet doniczkowy. 4403

„FLOROTROP“

1 karton 100 gr. zł. 0,75 — 1 torebka 50 gr. zł. 0,40.
poleca firma

ST. SZUKALSKI, BYDGOSZCZ
SKŁAD I HODOWLA NASION - UL. DWORCOWA 8.

ROZLEWNIA PIWA

właśc. PNIEWSKI

Gdynia, Skwer Kościuszki 12, tel. 18-02

poleca słynne i znane z najwyższej jakości piwa

„Śmietanka Pomorska“
i „Karmel Pomorski“

oraz wody mineralne znanej fabryki „Zdrój“.

Przypomina się

właścicielom domów i budynków państwowych, wojskowych, kolejowych, właścicielom sklepów spożywczych, restauracji, kawiarni, masarni, że na dniu 3 lipca br. zarządził Magistrat

ogólne odszczurzenie miasta

Wyznaczoną trutkę Ratol „C“ w płynie otrzyma każdy w wszystkich aptekach i drogeriach. Skład konsygnacyjny znajduje się w firmie Hugo Claass w. Tadeusz Skrzypczak - Toruń, ul. Żeglarska 18.

W interesie własnego dobra należy pilnie baczyć na podany termin.

Najwygodniej

i najtaniej zakupujesz papierosy, wódki monopolowe, likiery, konjaki, wino krajowe i zagraniczne oraz piwo i wodę sodową u Jana Kyciera, Tczew ul. Dworcowa 28. Hurtownia tytoniowa. 4429

Agentów

do rozsprzedaży bezkonkurencyjnych artykułów pamiątkowych artystycznie wykonanych z aluminum, poszukujemy z małą kaucją. 3778 Grimm Suk. i Kamiński — Gdynia, Starowiejska 47.

Zarobek 200,— zł

miesięcznie zapewniony, stała pensja, także ubocznie. Początkującego pouczymy bezpłatnie. Centrala św. Wojciecha, Lwów. 4176

Kreślarza

technicznego, fach zdobywiesz na korespondencyjnych Kursach Kreślarstwa Technicznego Inż. LATOUR'a, Warszawa. Traugutta 6. (Jedynie w Polsce z prawami wydawania świadectw). 4124

Export Bacon

Oskar Robinson
Fabryki Bekonów

Centrala w Bydgoszczy - - ul. Jagiellońska 2 - - Telefon 797

JOHNSON LINE

Regularna komunikacja
z Gdyni do Ameryki

Rio de Janeiro, Santos, Buenos Aires i odwrotnie.
Najbliższy statek m/s PACIFIC ładuje w Gdyni ok. 19. VII.

Informacji udziela i zgłoszenia ładunków przyjmuje
POLSKA AGENCJA MORSKA Sp. z o. o.
GDYNIA, ul. Świętojańska 10 4431 Adr. telegraficzny PAM.

SMAKOSZE PIJA **MACHWITZA** KAWĘ

codziennie świeżo paloną
Do nabycia w sklepach spożywczych

W. Machwitz, Sp. z o. o. Palarnia kawy
Telefon 28-15 Gdynia ul. Lipowa 3.

LUDWIK SOSNOWSKI

Bydgoszcz, Śniadeckich 40 Telefon 1707 Rok założ. 1892

wykonuje

wszelkie prace blacharskie, warsztatowe i budo-
wane oraz zakłada wodociągi, kanalizacje
urządzenia sanitarne i przewody gazowe.

PROSPEKTY — REPERACJE SZYBKO I TANIO — KOSZTORYSY

Dokąd pójdziesz wieczorem? Do najelegantszego Dancingu Variété

„COLOMBINA“

GDYNIA

Pl. Kaszubski 1 Telefon 14-71

Najlepszy program;
występy sił krajowych
i zagranicznych.

PRZEBÓJOWA ORKIESTRA
JAZZOWA 7 JOLLY-BOYS

Lokal czynny od 7-mej rano przez całą noc

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI

K. K. O. POWIATU BYDGOSKIEGO K. K. O.

Telefon 14-32 Bydgoszcz, ul. Słowackiego 3 Telefon 14-32

Przyjmuje wkłady oszczędnościowe
począwszy od 1 złotego

Konto w P. K. O. nr. 202.675,

Pupilarna pewność,

RESTAURACJA - HOTEL - BAR Słupski, Gdynia

Bufet bogato zaopatrzony w wódki krajowe i zagraniczne.
Piwa dobrze pielęgnowane. — Kuchnia pierwszorzędna.

Obsługa fachowa!

Ceny umiarkowane!

Polska Żegluga Rzeczna „VISTULA“

urządza

4391

w piątek, dnia 29-go czerwca 1934 roku

Popularne Wycieczki

z Torunia do Ciechocinka oraz z Ciecho-
cinka do Torunia luksusowym statkiem
„HEROLD“.

Cena biletu w obie strony 1 zł. — Ucząca się młodzież i dzieci 50 gr.

Na statku orkiestra.

Na statku ork. estra.

Odjazd z Torunia o godz. 8, 13 i 18,30, z Ciechocinka o godz. 11, 16 i 21,30

Zioła „CHOLEKINAZA“ H. NIEMOJEWSKIEGO

Wskazania: Kamienie żółciowe, choroby wątroby, chro-
niczne zaparcia, artretyzm, choroby na tle
wadliwej przemiany materii.

Sprzedaż: Labor. fiz.-chem. „CHOLEKINAZA“, Warszawa, Nowy-Świat Nr. 5,
tel. 9-74-96. — oraz we wszystkich aptekach i składach aptecznych

Brozury wysyła labor. „CHOLEKINAZA“ Warszawa.

Wszelkie części do maszyn
żelaznych i inne, dostarcz-
amy szybko i tanio F. Kujański
Toruń, Grudziądzka. Fabryki
Maszyn. 4384

Dobra egzystencja

Skład komisowy w Byd-
goszczy dobrze zaprowa-
dzony, wskutek wyjazdu
sprzedam. Do przejęcia po-
trzebne 4 do 5.000.— zł
Oferty pod „Egzystencja“
do Biura Ogłoszeń, Byd-
goszcz, Dworcowa 54. 442

Uwaga!!

Polecam 6 i 4-osobowe sa-
mochody, prywatne i tak-
sówki na różne wyjazdy i
wycieczki po cenach naj-
niższych. Władysław Gardzie-
lewski, Grudziądz, Książęca 3
telef. 433. 4426

Kapelusze

damskie — najmodniejsze,
słomkowe oraz filcowe, duży
wybór kolorów, ceny naj-
niższe, Toruń, Łazienna 26
I, piętro, (brama) 4404

Pokój

umebl., słoneczny do wynaj-
ęcia, Toruń, Konopnickie
nr. 12. (4404)

Kupiec

żelazniak, poszukuję swym
zawodzie jakiegokolwiek pra-
cy. Oferty do „Dnia Pom.“
Toruń, pod nr. 4401.

Pluskwy

Karaluchy wytępią momen-
talnie nowo wynaleziony
płyn gazowy

„Gazolit“

sprzedają drogerje. 4447

Wełnę drzewną

dostarcza we ws-
kich grubościach

PAROWA FABRYKA SKRZY-
WŁOCIAWEK. 4407

Niesłychanie tania Sprzedaż Płaszczy Damskich!

Sprzedajemy - dopóki zapas starczy - po cenach bezkonkurencyjnie niskich.
Płaszcze damskie wełniane zł. 50.—, 42.—, 36.—, 25.—, 18.—
Płaszcze damskie jedwabne nieprzemakalne 35.—, 29.—, 18.—, 14,50, 10.—
Kostjumy na jedw. podszewce pierwszorzędny krój 70.—, 58.—, 45.—, 38.—
Spódniczki — Zempory — Bluski — Poranniki w wielkim wyborze!

Szanowne Panie prosimy przekonać się o naszych
istotnie niskich cenach i dobrych gatunkach.

BAZAR TORUŃSKI dawn. C. Buza - Toruń, W. Garbary

SZTUCZNY LÓD

dla zakładów gastronomicznych, cukierni do wy-
robu lodów, sprzedaje w każdej ilości za poprze-
dnim zapotrzebowaniem w Dyrekcji w blokach
po 15 kg w cenie 75 gr.

RZEZNIA MIEJSKA w WEJHEROWIE

Warszawskie Tow. Transportowe

Sp. z o. o.

Adres telegraficzny: „WARTRANS“

4415

Gdynia

Świętojańska, centrala telefon 2946

Gdańsk

Hundegasse nr. 117, telefon 229-51

Ekspedycja morska i lądowa

Specjalność: Przeładunek towarów masowych.
SPECJALNY DZIAŁ BAWELNY.

Ekspedycja wszelkiego rodzaju drobnicy, warantowanie towarów.
Nowoczesne magazyny w Gdyni i Gdańsku.

4890

Toruński Młyn Parowy

LEOPOLD RYCHTER

Telefon nr. 29

Toruń

Telefon nr. 73

POLECA

makę pszenną i żytnią w gatunkach luksusowych i średnich po cenach konkurencyjnych

KUPUJE

żyto i pszenicę w każdej ilości, płacąc najwyższe ceny rynkowe

**Na letnie wywczasu
 najpraktyczniejsze**

ubrania z materiałów

Molendy

Toruń, ul. Szeroka 19

4361

TELEFON 29-21

ELIBOR

TELEFON 29-21

Spółka Akcyjna Handlowo-Przemysłowa Ł. J. Borkowski

ODDZIAŁ W GDYNI

4376

ulica Polska, obok wiaduktu nr. 1

WĘGIEL, KOKS, ŻELAZO, MATERJAŁY BUDOWLANE,
 CEMENT, PRODUKTY NAFTOWE I TECHNICZNE

Przeładunek węgla, sprzedaż węgla bunkrowego
 własne urządzenia mechaniczne do przeładunku węgla.

Restauracja „Pod Starym Dębem”

4407

właśc.: **Ł. Wojewska**
 Gdynia, ulica Portowa 1

Poleca:

Obiady, śniadania, kolacje. Dania barowe.
 Piwa dobrze pielęgnowane. Wódki krajowe
 i zagraniczne. — — — Ceny umiarkowane

KORZYSTNIE PRZEPROWADZKI WYKONUJE

SPÓŁDZIELCZY BANK KASZUBSKI

z nieogr. odpow. w Wejherowie

załatwia wszelkie czynności w zakresie bankowości wchodzące. Przyjmuje depozyty i skupuje po wysokich cenach waluty obce, oraz złoto i stare srebro.

4313

Za Bank Kaszubski odpowiada przeszło 500 członków
 całym swym majątkiem, przedstawiającym wartość
 kilka milionów złotych.

Bernard Wojewski
 Wejherowo, Sobieskiego
 Telefon 237

**UWAGA
 PRZED
 KUPNEM**

przekonaj się
 o jakości kosy

**Najlepsze
 KOSY**

Z gwarancją
 piśmienną, wraz
 z gwarancją, która
 okazała się
 niedobra, bez
 wszelkiej dopłaty
 zamieniamy.
 4317

Pomiary

katastralne, gospodarcze, parcelację, ustalanie granic, wyłączenie z Reformy Rolnej, melioracje rolne, wykonuje
CZESŁAW ELLMANN,
 mierniczy przysięgły
 Toruń, Rynek Staromiejski 18
 (4360)

Kafle

białe i kolorowe
 stale na składzie w firmie
 Składnica kafli

Stanisław Lesiński
 GDYNIA, ul. Ant. Abraham 103.
 3727

Gdynia

plac 1.100 m² cudownie położony na wilej i willowy dom, czynszowy 8 minut od poczty, sprzedam. Rzadka okazja. W pobliżu wszystko wyprzedane. Oferty „Klasa”
 Gazeta Morska — Gdynia
 Skwer Kościuszki. 4051

Dziewczyna

potrzebna Toruń, Kraszewskiego 27 m. 2.
 4386

Hurt

Sprzedaje po najniższych cenach:

ceмент, cegły, wapno, gips, papę dachową, żelazo, blachę, gwoździe, kafle, posadzki dębowe, drzewo budowlane i wszelkie inne materiały budowlane wchodzące w zakres budownictwa.

Ge-Ha-Be

Gdyńska Hurtownia Materiał. Budow.
 Sp. z o. o.

Gdynia, Śląski dom B-a Menn. tel. 16-08

Detal

Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych - Zakład Ubezpieczeń na Życie

W POZNANIU, PLAC NOWOMIEJSKI 8.

Prawno-Publiczne Zakłady Ubezpieczeń mające na celu dobro publiczne, a nie osiąganie zysków.

Oddział w Toruniu, ul. Żeglarska 22 — Delegatury w Bydgoszczy, Nowy Rynek 1. w Tczewie, Plac Br. Pierackiego 7.

Zawiadamiamy, że w Bydgoszczy przy Nowym Rynku 1, utworzoną została Delegatura,
która będzie załatwiała wszystkie sprawy ubezpieczeniowe mieszkańców miasta Bydgoszczy oraz wszystkich innych miejscowości miejskich i wiejskich w powiatach Bydgoszcz, Szubin i Wyrzysk.

Niezależnie od utworzenia delegatury urzędują nasi **INSPEKTORZY POWIATOWI**

Koronowie dla powiatu bydgoskiego
w Szubinie dla powiatu szubińskiego
w Nakle dla wschodniej części powiatu wyrzyskiego
w Wyrzysku dla zachodniej części powiatu wyrzyskiego

Zadaniem naszych PP. Inspektorów Powiatowych jest, jak dotąd tak i nadal, pozyskiwanie i bezpłatne spisywanie wniosków o ubezpieczenie budynków mienia ruchomego od ognia, plonów rolnych od gradobicia oraz wniosków o ubezpieczenie na życie, jak również bezpłatne udzielanie wszelkich informacji ubezpieczeniowych.

MUSZTARDA
OLA
NIEZRÓWNANA

Benzyne samochodową
B. V. Benzol hutniczy
Dynamin pr. zastrzeż.
mieszankę benzynową
wszelkie oleje i tłuszcze techniczne

Hurtownia Olejów Mineralnych
Bronisław Zamiara
Bydgoszcz, ul. Artyleryjska 7
telefon 1478

— Obsługa skora, rzetelna i fachowa. —
Stacja benzynowa: Bydgoszcz, Gdańska 41

Koks pogazowy,
Benzol motorowy,
Smole destylowane,
Słarczan amonowy o zawartości 20
do 22% azotu
Karbolineum,
sprzedaje w większych i mniejszych partjach
Bydgoska Gazownia Miejska
ulica Jagiellońska 48 — Telefon 630, 631, 2235.

Drukarnia Przemysłowa
Wejherowo, ul. Gdańska nr. 3, tel. 64.

wykonuje wszelkie prace
drukarskie i introligatorskie
po cenach konkurencyjnych.

Posiada na składzie wszelkie druki.

KOMUNIKACJA
BALTYCKA

Linji Szwedzko-Amerykańskiej

S/S. „**Marieholm**“, najmłodniejszy
statek Bałtyku. Tygodniowa komunikacja.

Gdynia/Sopoty/Stockholm

Cena biletu w obie strony począwszy od 54 kor. szw.

Bliższych informacji udziela

BERGENSKE BALTIC TRANSPORTS LTD.

Gdynia, Plac Kaszubski 1, tel. 2911.
Gdańsk, Langer Markt 3, tel. 22547.

4076
DYWANY
MATERJAŁY NA MEBLE
FIRANY
BIELIZNA DO WYPRAWY
AUGUST MOMBER G.m.b.H.
GD A Ń S K
Główny skład: Langgasse 20/21. Tel. 24223
Specjalny skład dekoracji wewnętrznej.
Filja: Breitgasse
róg Kohlengasse

ADAM TOMASZEWSKI
GDYNIA

ul. Świętojańska 9 Telefon nr. 1055
HURT DETAL HURT

poleca

ARTYKUŁY PIŚMIENNE, PAPIERY LISTOWE,
ALBUMY, WIECZNE PIÓRA, KARTY DO GRY
i PAMIĄTKI Z GDYNI

Niniejszem podajemy do łask. wiadomości P.T. Klienteli, iż z dniem 1 lipca 1934
skład surowców i wyrobów cukierniczych

przeniesiony zostanie z ul. Dworcowej 86
na ul. Marsz. Focha 16 (vis a vis Teatralki)
który będzie stale zaopatrzony w wielki wybór surowców i wszelkich wy-
robów cukierniczych **pierwszorzędnej jakości po cenach konkurencyjnych.**
Polecając się łask. względem WP., kreślimy się
z poważaniem
„B L O K”
Bydgoszcz, Marsz. Focha 16 — tel. 959.

J. J. GOERDEL właśc. **E. MATECKI**
BYDGOSZCZ, ul. Długa 10 — Telefon 14
Rok założenia 1811

Handel win i spirytualji, wina węgierskie, białe i czerwone
bordeaux, wszelkie reńskie, południowe i szampańskie.

SPECJALNOŚĆ: WINA WĘGERSKIE.

Różnorodne wina i likiery. Zaprzysiężony dostawca win mszalnych

Dom Przemysłowo-Towarowy
Józef Fetter Sp. Akc.
w Gdyni

Zakład uszlachetniania śliwek suszonych.
Import towarów kolonialnych, owoców su-
szonych i świeżych z krajów południowych.

Gdyniński Skład Kawy
Antoni Czoska

Gdynia, Telefon 15-54 4379

przeniesiono z ul. Starowiejskiej 11 (róg Zygmunta
Augusta) do lokalu przy ul. Starowiejskiej 9 (dawnej
kawiarnia J. Tutkowski)

Codziennie świeżo palona kawa w najprzedniejszych
mieszkach (10 klg. od 0,48 zł.) Wina, wódki, likiery
krajowe i zagraniczne. Towary kolonialne i delikatesy.
Hurt. Ceny niskie. Detal.

Pokost - Laki - Farby
Pędzle

Mydła - Artykuły drogeryjne

Po ogólnie znanych niskich cenach

Krantor-Drogerie

Breitgasse 114 Gdańsk Tel. 219.60

Fabryka wódek gatunkowych i likierów

C. A. HOCHSCHULTZ NAST.

T. z o. p. WEJHEROWO

Skrz. poczt. 37 - P. K. O. 205 340 - Tel. nr. 13

SPECJALNOŚCI:

**Machandel 00 - Książę Wiel-
ki - Boonekamp - Rumi Wi-
niak** w jakości niedoścignionej, (4316)

Przetarg

Więzienie w Koronowie ogłasza przetarg na wyko-
nanie studni artezyjskiej.

Oferty na powyższą pracę wraz z kosztorysami
należy składać w 2 kopertach z których zewnętrzna win-
na być załakowana i nosić napis: „Oferta na wykona-
nie studni artezyjskiej”, przyczem na zewnętrznej ko-
pierce nie powinna figurować nazwa firmy.

Informacji dotyczących przetargu można zasięgnąć
w Więzieniu w Koronowie.

Termin składania ofert upływa z dniem 10 lipca
1934 roku.

Naczelnik więzienia (—) El. Nowakowski.
4418 Zlec. nr. 809-8

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W sobotę dnia 30 czerwca 1934 r. o godzinie 10-tej
sprzedawca będe w drodze przetargu przymusowego za-
gotówkę najwięcej dającemu w Grudziądzu przy ulicy
Grobłowej nr. 10 ruchomości należące do p. Paternanno-
wej i to:

1 tokarkę, motor elektryczny, 1 maszynę do gje-
cia blach, 1 maszynę do wyginania blach.

O godzinie 10,20 przy ulicy Wybickiego nr. 37 we
Związku Tow. Kup. 1 maszynę do pisania „Orzel”, 1 ma-
szynę powielacz.

W poniedziałek dnia 2 lipca 1934 r. o godzinie
10-tej przy ulicy Grobłowej nr. 13 u p. Adeli Pułkow-
skiej, łóżka, stoły, krzesła, szafy, obrazy, biurka, ka-
napy, pierzynę poduszki i t. p.

O godzinie 14-tej przy ulicy Wybickiego nr. 44:
1 pianino, 1 biurko, bibliotekę, kanapę, 2 fotole, stół
okrągły, 4 krzesła, dywan pluszowy.

(—) T. Maćkowiak, komornik sądowy w Grudziądzu.
4426 1528-34

W myśl par. 83 rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia 25. 6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym
Władz Skarbowych (Dz. U. R. P.) poz. 580). 1. Urząd
Skarbowy w Bydgoszczy podaje do ogólnej wiadomo-
ści że dnia 30 czerwca o godzinie 10 na składnicy Urzę-
du przy ul. Konarskiego 1 celem uregulowania zaległych
należności podatkowych odbędzie się sprzedaż z licytacji
niżej wymienionych przedmiotów: urządzenie mleczarni
z motorem, 1200 puszek blaszanych, szafy, stoły kanapy,
regaly, motor „Diesla”, samochód osobowy, sprzęt
tapicerski i t. p.

Naczelnik I. Urzędu Skarbowego
4417. Zlec. nr. 814-8

Reklama dźwignią handlu!

Najlepsza herbata
W. WYSOCKI i SKA

Czekolada Kakao „ANGLAS”
Bydgoszcz - najwyższej jakości. -

DOM TRANSPORTOWO - EKSPEDYCYJNY
„ANKERLAGER”

Spółka z ogr. odp.

w GDYNI

ul. Świętojańska 14.

Adres telegr.: ANKERLAGER
Telefon 2834

Firma siostrzana:
„ANKERLAGER” A. G. GDAŃSK.

DROGERJA
„POD ORŁEM”

GDYNIA, TELEFON 18-60

poleca

Wody kolońskie i kwiatowe
perfumy, rozpylacze
oraz mydła toaletowe.

Ceny znacznie obniżone.

Dział artykułów malarskich: **farby, lakiery, pokost, pendzle**
po znacznie niższych cenach

Firma
Górnośląska Fabryka Czekolady i Cukrów
„Hanka” S. A. Siemianowice
(Firma czysto chrześcijańska)

Dla udogodnienia Sz. Kupcom miasta GDYNI i okolicy OTWORZYLIŚMY
skład fabryczny przy ul. Żeromskiego 45, obok Skweru Kościuszki. Jak dotąd tak
i nadal staraniem naszym będzie Sz. Klientelę pod każdym względem rzetelnie
i fachowo obsłużyć.

Prosimy nadal darzyć nas swym zaufaniem, polecamy się łaskawym względem

„Hanka” S. A.
Oddział w Gdyni, tel. 13-27.

BIAŁY TYDZIEŃ

rozpoczynamy

w SOBOTĘ, 30 czerwca

Olbrzymie ilości wszelkich
płócien po zdumiewają-
co niskich cenach.

Czystolniane płaszcze damskie zł. 18.00

Prosimy zobaczyć nasze okna wystawne.

DOM TOWAROWY
Bracia Mateccy
BYDGOSZCZ
STARY RYNEK 2 1/2

BACON EXPORT GNIEZNO

Spółka Akcyjna

w Bydgoszczy, ul. Gdańska nr. 16

Oddaje po cenach konkurencyjnych wszelkiego
rodzaju wędliny i wyroby mięsne.

Na sprzedaż: konserwy pierwszej jakości, a mianowicie gotowane szyn-
ki w puszkach, cielęcina prasowana, ozory wieprzowe,
pasztety z wątróbek, parówki w puszkach, gotowe
do spożycia.

Poza sprzedażą w Bydgoszczy uskutecznia się na zamówienie
wysyłkę towarów do wszystkich miejscowości w kraju.

Fermenta
OCET WYKWINTNEJ KUCHNI

**Deski, fryzy i Kanty debo-
we, deski olchowe, bale**
**świerkowe, deski i bale gra-
bowe, deski jesionowe,**
materiały suche pięcioletnie

sprzedaje po cenach przystępnych
firma

4349

„LASGO” Sp. Akc.
tartak parowy FORDON.

INDRA
ZOPROT

Tel. 515-09.

Nordstr. 3.

Co dwa tygodnie
N O W E
ATRAKCJE KABARETOWE.

ŚNIADALNIA, I PAŁAC TANCÓW.

4364

Właściciel i Dyrektor Louis Ernst

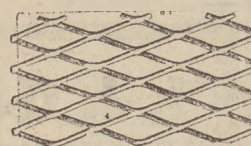
Przy łupieżu, nadmiernem przetłuszczaniu
i wypadaniu włosów używać należy je liny

W Ł O S A N

który wzmacnia cebulki włosowe, odświeża
i potęguje wzrost włosów. Na składzie posiada

PERFUMERJA - HYGIENA

4378 TADEUSZ KAZIMIERZ SUWALIŃSKI
GDYNIA, ŚWIEŁOJAŃSKA 11

Siatki jednolite

do tynków, żelbetu i do ogrodzeń
POLSKIEJ FABRYKI SIATKI JEDNOLITEJ
Kr. St. Sedóchowski Sp. Akc.
w Warszawie

zawsze na składzie w firmie

Fabryka Papu Dachowej „Starogard”

Gdynia, ulica 10 Lutego nr. 11.

3996

Komunalna Kasa Oszczędności
miasta Wejherowa

Telefon nr. 19 w WEJHEROWIE Sobieskiego 8

przyjmuje:

wkłady oszczędnościowe i lokaty na
oprocentowanie. Wynajmuje schowki
(safes) i załatwia transakcje w zakresie
bankowości wchodzące.

Za zobowiązania Kasy odpowiada miasto
Wejherowo całym —oim majątkiem

WACŁAW MILLNER**Bydgoszcz**

ul. Mazowiecka 29 - Tel. 1428 i 796

I. Składy metali:

Miedź, mosiądz i aluminium w blachach, prętach do 100 m/m średn., drutach, rurach i profilach. **BLACHY:** cynkowa, ocynkowana, żelazna, biała ang., ołowiana, alpakowa. — Rury ołowiane, bednarki ocynkowane i żelazne blankowe. — Cyna angielska i do lutowania szlaglut. — Hutniczy ołów i aluminium w blokach, miedź na kolby, szyny mosiężne do schodów, ruraki ocynkowane, nity miedziane i aluminiowe i t. d.

II. Fabryka wyrobów metalowo-masowych:

OKUCIA do mebli, dzwonki do rowerów i drzwi, pompy do rowerów, pedały do rowerów, zawiasy taśmowe, klucze dur-aluminiowe. — Masowa produkcja wszelkich artykułów sztancowanych i tłoczonych w/g własnych i powierzonych wzorów.

DOSTAWA:

ze składu względnie terminowo.

CENY

konkurencyjne.

ZAKŁADY GALWANIZACYJNE

Niniejszem mam zaszczyt wszystkim moim odbiorcom i mi życzliwym podać do łaskawej wiadomości, że przenieśliśmy naszą **fabrykę wyrobów cukrowych, czekoladowych i drażetek** z ul. Św. Trójcy 16

4393

na ulicę Dr. Emila Warmińskiego nr. 9

do nowo-pobudowanego gmachu własnego, gdzie takową z dniem 2 lipca br. uruchamiam.

Staraniem moim będzie jak dotychczas tak i nadal wszystkich moich Szanownych Odbiorców pod każdym względem zadowolić. — Uprzejmie też proszę o łaskawe okazanie mi nadal swego zaufania oraz życzliwego poparcia.

Firma Bracia Tysler właśc. A. Tysler - Bydgoszcz - telef. 862**„TRI”****Towarzystwo Robót Inżynierskich Sp. Akc. Bydgoszcz**

Telefon 277

Telefon 277

4395

POLECA WYROBY BETONOWE jak: rury kanalizacyjne i wszelkie akcesoria w zakres kanalizacji wchodzące. Rury jajkowe, pierścienie studienne, płyty chodnikowe, krawężniki, śmietniki betonowe, słupki parkanowe-graniczne i t. p.

Fabryka Wyrobów Betonowych w Białobłotach pod Bydgoszczą.**BILANS BRUTTO**

**Komunalnej Kasy Oszczędności Miasta Gdyni
na dzień 31 maja 1934 r.**

STAN CZYNNY

	zł	gr
1. Kasa	132.541,93	
2. Banki	274.366,91	
3. Pocztowa Kasa Oszczędności	30.917,55	
4. Papiery wartościowe własne	178.190,24	
5. Papiery wartościowe funduszy zasob.	20.109,08	
6. Weksle zdyskontowane	5.775.354,94	
7. Rachunki bieżące	849.451,09	
8. Pożyczki terminowe pod zastaw	1.123.445,30	
9. Pożyczki hipoteczne	646.780,82	
10. Pożyczki komunalne	48.000,—	
11. Nieruchomości	220.527,75	
12. Ruchomości	146.172,77	
13. Koszty handlowe, procenty i prowizje	303.536,36	
14. Waluty obce	4.068,92	
15. Różne rachunki	39.628,03	
Suma:	9.793.091,69	
Weksle do inkasa	243.681,65	
Razem:	10.036.773,34	

STAN BIERNY

	zł	gr
1. Kapitał zakładowy	250.000,—	
2. Fundusz zasobowy	350.000,—	
2. Fundusz wyrównawczy	12.544,47	
3. Fundusz specjalny	37.735,—	
4. Fundusz wątpliwych pret.	22.004,86	
	72.284,33	
6. Wkłady oszczędnościowe	2.555.433,46	
7. Salda kredytowe rach. bież.	1.217.599,05	
8. Redyskont	4.745.875,10	
9. Procenty i prowizje	334.691,77	
10. Pożyczki udzielone Kasie	246.260,—	
11. Różne rachunki	20.947,98	
Suma:	9.793.091,69	
Różni za inkaso	243.681,65	
Razem:	10.036.773,34	

Zarząd Komunalnej Kasy Oszczędności Miasta Gdyni:**(—) Ewert-Hrzemieniewski****(—) Linke****(—) Krawczyński****Uwaga**

wyjazdzającym na letniska przyjmuję wszelkie reperacje walizek, kufrów, torebek i tek. Wykonuję nowo po dług zamówienia. Pracownia walizek, Grudziądz, ul. 3-go Maja 19 3974

Krawiec Damski

Adam Rutkowski b. wspólnik pracownik firmy „Herse”, b. długoletni krawiec firmy „Lucyna” w Warszawie. **Gdynia**, Szkolna 10 m. 2 (róg 10 Lutego) przyjmuje futra, płaszcze, kostiumy i wszelkie roboty wchodzące w zakres krawiectwa damskiego po cenach bardzo przystępnych. (4373)

W podróży, na wycieczce i na letnisku tylko**orzeźwiające cukry owocowe Hazeta**

napełnione najlepszymi owocami jak: ananasowe, włoskie, malinowe i t. p.

„Hazet” Lwów, Barowa Fabryka Cukrów, Czekolady i Biskoptów.

PORT GDAŃSKI

Nowoczesne urządzenia dla przeładunku
wszelkich towarów masowych i drobnicy

ZARZĄD: **Rada Portu i Dróg Wodnych**
w Gdańsku

Przedstawicielstwa w Warszawie, Pradze, Wiedniu i Haifie.

Państwowe Zakłady Przemysłowo-Lbożowe
Oddział w Bydgoszczy
Bydgoszcz, ul. Mennica 6.

Rachunek bieżący:
Bank Gospodarstwa Krajowego
Oddział w Bydgoszczy.

Adres telegr. PEZETPEZET

Telefon Nr. 256

4346

Zakłady Przemysłu Tłuszczowego i Olejarskiego „UNION” S. A. Gdynia

4381

Wyrób tłuszczów i olejów roślinnych z surowca egzotycznego zamorskiego i krajowego, jako to:

palmowego - kokosowego - sezamowego - rzepakowego - lnianego oraz pokostu
EKSPORT MAKUCHOW

Adres dla listów: Gdynia, skrzynka poczt. 125 — Adres dla przesyłek wagonowych Gdynia-Port, (Centralny) Drocznica własna — Adres dla depesz: Olejarnia Gdynia

Telefon: 2941 Centrala

Telefon: 2941 Centrala

Wielkopolskie Towarzystwo Budowlane „RIKA”

Spółka Akcyjna

Spółka Akcyjna

Bydgoszcz, ul. Marcinkowskiego 9 - Tel. 172

Przedsiębiorstwo Budowlane i Biuro Inżynierskie

Założone w 1921 roku

Wykonuje roboty nad i podziemne, betonowe, żelazobetonowe, bud. kolej., dróg bitych i mostów oraz wszelkie roboty portowe.

4351

Komunalna Kasa Oszczędności m. Pucka

Gmach Ratuszowy

Zastępstwo Banku Polskiego
dla inkasa weksli

**Przyjmuje
Załatwia**

— oszczędności od najdrobniejszych sum w złotych i innych walutach i płać wysok. e procenty.
— przekazy w kraju i zagranicą, **zakazuje waluty obce**, inkasuje weksle, czek i inne dokumenty, **udziela pożyczek**, otwiera rachunki bieżące i czekowe.

Za zobowiązania Kasy odpowiada miasto Puck całym swym majątkiem i podatkami obywateli.

4314

NOWOCZESNY
SALON FRYZJERSKI

dla Pan i Panów
Specjalność: Trwała ondulacja —
Farbowanie włosów — Zabiegi
kosmetyczne i t. p.

FLORENTYN KUROWSKI
Gdańsk, Stadtgraben 9, I ptr.
w hotelu Reichshof 4367

ALT-BAYERN

ZOPPOT
TELEFON. 519.10. SEESTRASSE 39.

NADZWYCZAJ WESOŁY
NASTRÓJ I HUMOR

POTRAWY I NAPOJE PO CENACH
ZNIZONYCH.

POPULARNY

BAWARSKI-KABARET
Z WYSZYŃKIEM PIWA

4363

Dyrekcja: Louis Ernst.

LONDEXPOCO

Import- und Export-Handel
G. m. b. H.

Adr. telegr.: LONDEXPOCO-DANZIG - TEL.: 22831, 22832, 22721
Gdańsk, Hansaplatz 13

OPONY samochodowe i rowerowe
marki DUNLOP
Artykuły sportowe 3285

Polecam moje specjalne wyroby wód
mineralnych oraz piwa z bio-
warów Jana Götza i Bydgoskiego „Okocim-
skie” i „Zdrój Wielkopolski”

JAN ENGLING
WEJHEROWO
WAŁOWA 12. 4318

DOM SPEDYCYJNY „RAWA”

Bydgoszcz

Gdynia

ulica Śniadeckich nr. 37

ul. Władysława IV. nr. 22

4355

wykonuje

wszelkie czynności wchodz. w zakres spedytorstwa

„ATLANTIC”

Towarzystwo Transp. Spółka z ogr. odp.
GDYNIA

PRZEŁADUNEK
EKSPEDYCJA
MAKLERKA

ul. Portowa 14

Tel. 1901 — 1902

BIURO GŁÓWNE

SKŁADY

i biuro sprzedaży
wszelkiego rodzaju

ŻELAZA

oraz

urządzeń wodociągo-
wych i sanitarnych

ul. Śląska 21. Tel. 1303.

SKŁADY

i biura sprzedaży
WĘGLA

z kopalń górnośląskich
dąbrowskich i zagłę-
bia krakowskiego

na składzie

KOKS i BRYKIETY
ul. Morska 48. Tel. 1826.

Nadeszły piękne suknie letnie,
wizytowe, sportowe już od 20.— zł.

najnowsze modele

Firma „**FEMINA**”
GDYNIA, ul. Władysława IV. obok poczty.

Restauracja-Bar

Bracia Maćkowsky

Gdynia — Śnielajowska 84

POLECA:

swoje tanie, wyborowe **obiady z 3 dań 1.— zł** włącznie z ob-
sługą, **Kolacje od 90 gr** począwszy — **dania barowe**
do 50 gr. — Kuchnia jest prowadzona przez pierwszorzędnego
kuchmistrza. — Wódki krajowe i zagraniczne. — Piwa dobrze plegniowane
fachowa i rzetelna obsługa. 4309 Fachowa i rzetelna obsługa!

Polska Żegluga Rieczna „VISTULA“

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Telefon 10-84, 10-85

BIURO I MAGAZYN: Molo Rybackie, Nabrzeże Wilsonowskie.

ODDZIAŁ W GDYNI

Telefon 10-84, 10-85

CENTRALA: Warszawa, ul. Mazowiecka 12, tel. 594-24.

4284

Codziennie komunikacja towarowo-pasażerska GDYNIA — TCZEW — WARSZAWALuksusowymi parostatkami **Francja - Belgja - Halka - Bałtyk - Goniec - Carmen.**Odjazd z Gdyni codziennie S. S. „Carmen” o godz. 18-tej, odjazd z Warszawy codziennie o godz. 23³⁰.

Dla zbiorowych wycieczek daleko idące zniżki.

Regularna Żegluga Pospieszna towarowo - pasażerska i towarowo - holownicza na całej linii Wisły — komunikacja do Gdyni specjalnymi statkami morskimi. **Tabor Żeglugowy** 30 parostatków towarowo - pasażerskich — 3 parostatki morskie — 5 parostatków holowniczych. — 5000 ton pojemności barek.

Składy i magazyny: w WARSZAWIE — ŁODZI — TORUNIU — BYDGOSZCZY — GDAŃSKU I GDYNI.

Przewóz tańszy od kolejowego od 50% do 60%.

Przyjmowanie do przewozu towarów bezpośrednio z okrętów morskich.

Zawiadomienie

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić,
iż w Gdyni przy ul. Batorego
obok nowego kościoła
otworzyłem składnicę firmy
„SUCHARD“
S. A. Kraków

Szanownym PP. Kupcom polecam ogromny
wybór czekolad, kakao znane ze swej dobroci,
kuwerty i masło kakowe jak również niebylem
powodzeniem cieszące się automaty
„Kupujesz co widzisz”
Prosząc o łaskawe poparcie, zapewniam solidną
i sumienną obsługę.

F. DĄBROWSKIPrzedstawicielstwa i składy fabryczne
Telefon nr. 12-72 3995

Na sprzedaż:

Willa z ogrodem, rolą i zabudowaniem gospodarzem, hipoteka czysta za cenę 7.000.—
zł. przy zaliczce 5.000.— zł. (pięć tysięcy zł.)

Dom czynszowy z ogrodem, rolą i zabudowaniem gospodarzem za cenę 6.000.— zł.
przy zaliczce 4.000.— zł.

Wydzierżawimy od zaraz tuż przy dworcu w Brodnicy: dużą składnicę murowaną o 6 drzwiach, składnicę drewnianą, garaż, stodołę, kuźnię — dla dzierżawców są mieszkania wolne. 4080

Komunalna Kasa Oszczędności
powiatu Brodnickiego w Brodnicy

DOM BANKOWY
BORIS SOKOŁOWER
GDANSK, LANGER MARKT 35.

załatwia wszelkie transakcje bankowe

Adres telegr.: „INTERNA”.
Telefon: 265—30 i 268—20
P. K. O. 191.275. Zyro:
Polska Kasa Rządowa. 3802

Persil i Henko
oto dwa środki,
bez których niema prania!

Tapety

na cały pokój z białą od
zł 5,85

Farby

pokost, lakiery, ceny zniżone

Froter

w kolorach na wagę 1/2 kg
zł 0,85

Mydła

rzadkie 1/2 kg 0,45
rzadkie białe 1/2 kg 0,60

Radion

paczka tylko zł 0,75

Mydło Lira

rygiel tylko zł 0,75

Jan Kapczyński

Toruń, ul. Szeroka narożnik
Mostowej, ul. Szczytna 15.
Brodnica, ul. Hallera 7.
2427

ZEGARY

ZEGARKI, PLATERY
OBRACZKI ŚLUBNE
NAGRODY: FIGURKI
NA ALABASTRZE
wyjątkowo tanio

Kazimierz Błbik

Toruń, St. Rynek róg Szerokiej
warsztat reperacyjny zegar-
ków i biżuterji na miejscu.
3449

Dywany

Chodniki

Firany

Koldry

Materiały

meblowe

w dużym wyborze
po cenach zniżonych
Dom Handlowy

M. S. Lelser

Toruń, Stary Rynek 36/38
Tel. 316. 43757

ZJEDNOCZONE ZAKŁADY WŁÓKIENNICZE

K. SCHEIBLER i L. GROHMANA S. A. W ŁODZI

największe w Europie zakłady przemysłu bawełnianego

posiadające 265.000.— wrzecion przedziałniczych 6.500 krosien tkackich, bielnic, farbiarnie, drukarnię, wykończalnię, rytownię oraz warsztaty mechaniczne

przy ogólnem zatrudnieniu 6.000 robotników

produkują
tkaniny bawełniane

wszelkiego rodzaju przędzę bawełnianą (dla celów tekstylnych, pasmanteryjnych i rybackich)

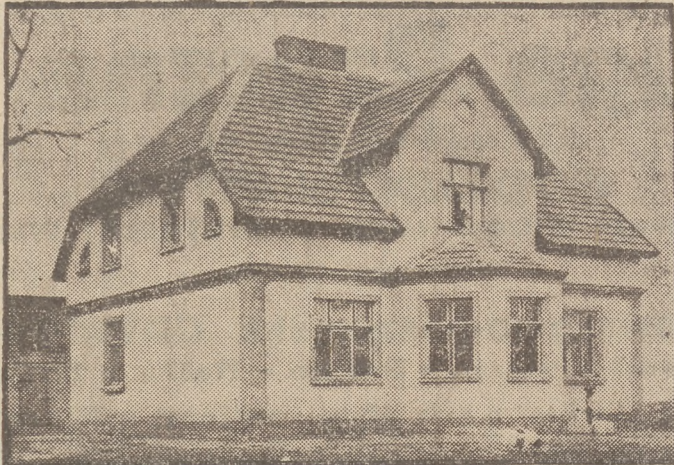
surowe, białe, kolorowe i drukowane, Krośniaki, madapolamy, obrusy, prześcieradła, ręczniki, batysty, muśliny,
satyny, kretony, jedwabie, etaminy, barchany, flanele, koldry, chustki oraz towary na ubrania techniczne,
sportowe, wojskowe, letnie dla P. W., W. F. i Harcerstwa.

Fabryczny Oddział Sprzedaży w Bydgoszczy, Pl. Teatralny 4, tel. 44 obsługuje całe Pomorze oraz Wolne M. Gdańsk

4847

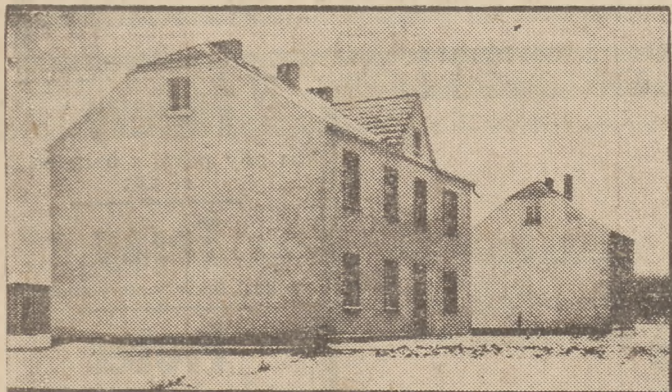
Nowa budowa naszego członka właśc. domu p. Piotra Kamińskiego, Tczew, Wybickiego 27, pożyczka 8.000,—

Nowa budowa naszego członka urzędnika kolejowego p. Bernarda Bieski, Smolno, pow. Morski

Nowa budowa naszego członka p. dyr. C. Kreczego Poznań, ul. Marsz. Focha 188a, pożyczka 14.000,—

Przedni dom naszego członka stolarza kol. p. Gustawa Bieleckiego, Tczew, ul. Gdańska 56, pożyczka 18.000,—

Tylny dom naszego członka urz. kol. p. St. Skierniewicza, Tczew, ul. Gdańska 54, pożyczka 15.000,—

WŁASNA OSADA KAŻDEMU OBYWATELOWI

za pomocą **bezpłatnej pożyczki**

„HACEGE” e. G. m. b. H.

Gdańsk-Oliwa,

Fürstl. Aussicht 15

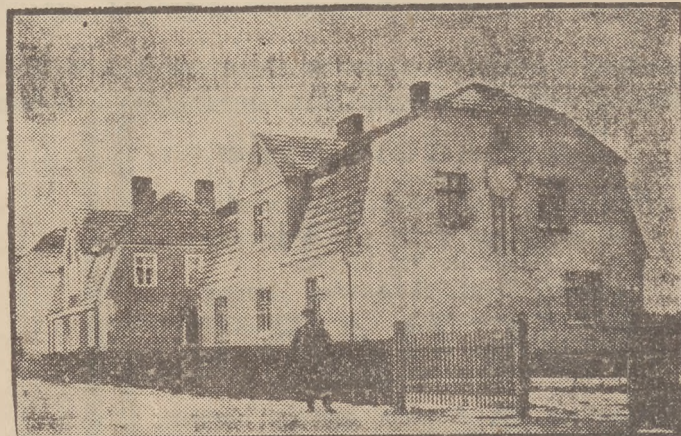
9443

Tel. 45 504

Żądajcie bezpłatnych prospektów

Dotychczas udzielone pożyczki wynoszą:

zł 1.358.500

Przedni dom naszego członka murarza p. Bernarda Szczuki, Tczew, Wybickiego 12, pożyczka 10.000,—

Tylny dom naszego członka ink. p. Huberta Czechowskiego, Tczew, Wybickiego 11, pożyczka 6.000,—

Informacji udziela:

w Gdyni, p. dyr. Ulrichs, Kamienna Góra „Belweder”
w Grudziądzu p. L. Weiss, Plac 23 Stycznia 31.
w Tczewie p. E. Raduński, ul. Kościuszki 9.
w Bydgoszczy p. T. Chamicc, ul. Bocianowo 13.

Dziś zupa

„HUNGARIA”

Toruń, Prosta 19
3843

SYROP KONFITUROWY

niezastąpiony przy wyrobie konfitur. — Zabezpiecza przed scukrowaniem. Nadaje jagodom i owocom piękny wygląd i połysk. Sprzedaw w opakowaniu detalicznym po 85 gr. za 1 kg w następujących sklepach w Toruniu:

Araczewski, ul. Chelmińska
Buczowski, N. Rynek 22
Grelewicz, W. Garbary
Hoffman, Kościuszki 89
Jabłoński, Studzienna 5
Kocorowska, Mickiew. 112
Nowak, Szczytna 20
Pruszyńska, Sz. Chel. 74
Kaniszewski, Grudziądzka 74
Rohloff, Starm. Rynek 22
Witt, Bydgoska 70 4165

„Lubań-Wronki”
Przemysł Ziemniaczany Sp. Akc.
Oddział w Toruniu,
Szosa Lubicka 38/58, Tel. 168.
Opakowanie prawnie zastrzeżone

Satysfakcja

jest wypić
Pivo Okocimskie
w „HUNGARII”
Toruń, ulica Prosta 19

Żelazko elektryczne

uż zawsze gotowe do użytku — jest zawsze czyste, nie wydzielają żadnych zapachów, może prasować godzinami bez przerwy.

Miejskie Zakłady Elektryczne i Gazowe

w Wejherowie,

telefon 42.

dostarczają żelazka oraz kuchenki gazowe i piece kąpielowe, umożliwiając temsamem nabycie jego nawet najuboższemu.

Odnaczone na wszystkich światowych wystawach

PIANINA i FORTEPIANY

zał. w r. 1873 największej pierwszorzędnej polskiej fabryki

„ARNOLD FIBIGER”
KALISZ, UL. SZOPENA 9 TEL. 263

przedst. TUROSTOWSKA - TORUŃ, św. Ducha 14
Księgarnia Idzikowski, Bydgoszcz
Mimo znacznie niższych cen, sprzedajemy na bardzo dogodnych warunkach. 2140

Ratol C

trucizna na szczury, już nasza! Do nabycia w drogerji **HUGO CLASS** właściciel Tadeusz Skrzypczak, Toruń, Żeglarska 18 i w drogerji św. Jakóba, Toruń, ul. Lubicka 22. [4253]

Rewolucja

w Kiermaszu Światowym

który został przeniesiony na Staromiejski Rynek 30, (dawniej F. C. Hamerscy). Tyśiące artykułów za bezcen. Oddziały: Poznań, Toruń, Gdynia. 2389

Kupię willę,

z dwoma mieszkaniami, przy wpłacie 8—9.000 zł. Oferty do „Dnia Pomorskiego”, Toruń, pod nr. 4330.

Fryzjerskie salony

dla pań i panów

Haar-Körner

Istnieje od 35 lat.

Gdańsk

Kohlenmarkt 18/19

Tel. nr. 222 79.

Gdynia

Nieruchomość z zabudowaniami jak willa, magazyny i garaże położone w śródmieściu naprzeciwko dworca towarowego, natychmiast na korzystnych warunkach do sprzedania. Posesja nadaje się na wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwa handlowe względnie transportowe lub t. p. Oferty kierować do Fabryki Papy Dachowej „Staro gard” Centrala w Gdyni, ul. 10 Lutego. 4235

Szafa

do pieniędzy, na sprzedaż. Toruń, Szeroka 1. 4202

Dziś Prima nogi wieprzowe

„HUNGARIA”
Toruń, Prosta 19
3844

Przysposabiam do egzaminów, udzielam

LEKCYJ

francuskiego, angielskiego niemieckiego i gry na fortepianie. Adamska, Sukienicza 4, Toruń 1702

Wszyscy mówią, że najtańszy

krawat

kupisz **tylko** wprost z fabryki Toruń, św. Jakóba 16
Co tydzień nowe desenie.

Instalacje

KANALIZACYJNE
WODOCIAŁOWE
I PRACE
BLACHARSKIE
DEKARSKIE
A. JUCHNICKI

Toruń, Kopernika 17.
Telefon 219. (2717)

Przeniosłem

swój zakład fotograficzny z Prostej 2, na Różana 4, parter, obok bramy Bydgoskiej. Amatorów nowoczesnej fotografii najuprzejmiej zapraszam. Wykonuję tanio i dobrze. Franciszek Jakowczyk. 3983

Dziś węgorz w galarecie

„HUNGARIA”
Toruń, Prosta 19.
3842

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-lamowej 0,20 zł
w tekście na pierwszej stronie 1,00 zł
na drugiej i trzeciej stronie 0,80 zł — w tekście 0,50 zł
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki, komunikaty 50 gr.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki.
W Gdańsku za wiersz m/m na stronie 7-lamowej 15 fen.
„ 4-lamowej 50 fen.
Drobne za słowo 5 fen. — tytułowe 10 fen.
Przy sądowym ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny: Witold Mężnicki, Toruń, ul. Montuski 25, m. 1.
Redaktor odpowiedzialny za sprawę W. M. Gdańsk: Wilhelm Grimsman, Gdańsk, Kaszubischer Markt 21, I. p.
Red. odpow. na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha 12.
Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobrostański, Gdynia, Szkolna.
Red. odpow. na Grudziądz: Wacław Gańczar, Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9.
Redaktor odpowiedzialny „Dnia Kujawskiego” Stanisław Nikiel Inowrocław ul. Solankowa 4.
Redaktor odpow. za Tczew: Antoni Czerwiński Tczew, Kościuszki 1.

Za ogłoszenia odpowiada administracja.

Członkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.

Abonament miesięczny wynosi:

w ekspedycji miejscowych agencji 2,50 zł
z odnośnikiem do domu 2,80 zł
przez pocztę z odnośnikiem 2,89 zł
pod opaską 4,50 zł
w Gdańsku przez pocztę 2,32 gd przez gońca 2,00 gd
z odbieraniem w administracji wprost gd 1,75, zagranicą 4,—gd
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w załadunku, strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

